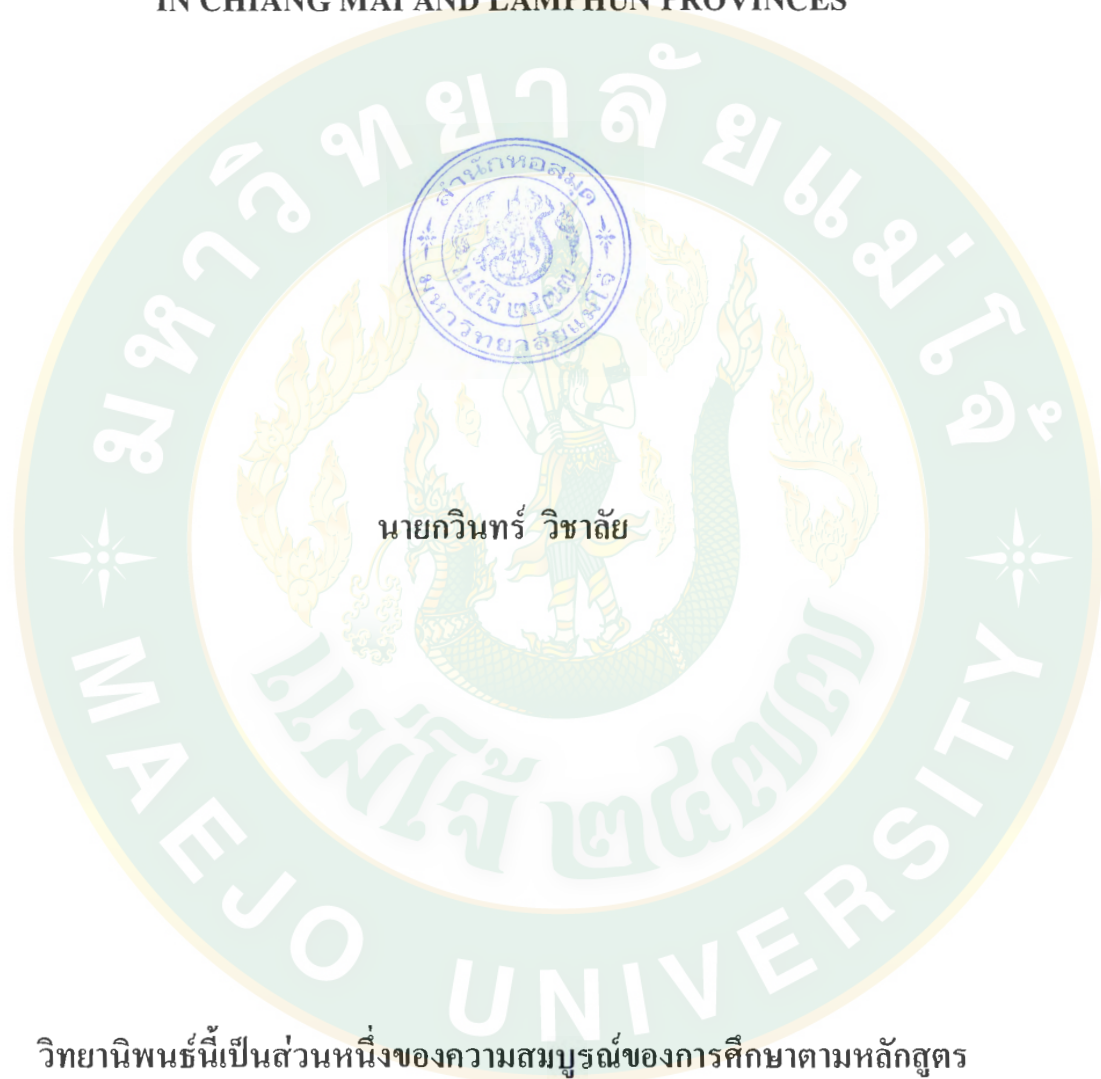

การยอมรับสหกรณ์เครดิตยูเนียนของประชาชนในเขตพื้นที่ดำเนินการ
ในจังหวัดเชียงใหม่และลำพูน

ACCEPTANCE OF THE CREDIT UNION COOPERATIVE OF PEOPLE
IN THE ON-GOING COOPERATIVE OPERATING AREAS
IN CHIANG MAI AND LAMPHUN PROVINCES

นายกวินทร์ วิชาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของความสมบูรณ์ของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์สหกรณ์

พ.ศ. 2545

ลิขสิทธิ์ของโครงการบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยแม่โจ้

1010/45

ใบรับรองวิทยานิพนธ์

โครงการบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยแม่โจ้

วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์สหกรณ์)

ปริญญา

เศรษฐศาสตร์สหกรณ์

เศรษฐศาสตร์และสหกรณ์การเกษตร

สาขาวิชา

ภาควิชา

เรื่อง

การยอมรับสหกรณ์เครดิตยูเนียนของประชาชนในเขตพื้นที่ดำเนินการ
ในจังหวัดเชียงใหม่และลำพูน

ACCEPTANCE OF THE CREDIT UNION COOPERATIVE OF PEOPLE IN THE
ON-GOING COOPERATIVE OPERATING AREAS IN CHIANG MAI AND
LAMPHUN PROVINCES

นามผู้วิจัย นายกวินทร์ วิชาลัย

ได้พิจารณาเห็นชอบโดย

ประธานกรรมการที่ปรึกษา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์วสันต์ ศิริพล)

วันที่ 14 เดือน 16 มาคม พ.ศ. 2545

กรรมการที่ปรึกษา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชเนศ ศรีวิชัยลำพันธ์)

วันที่ 14 เดือน 10 มาคม พ.ศ. 2545

กรรมการที่ปรึกษา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์อารีย์ เชื้อเมืองพาน)

วันที่ 14 เดือน 12 มาคม พ.ศ. 2545

หัวหน้าภาควิชา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิชัย ต้นวัฒนากุล)

วันที่ 14 เดือน 11 พ.ศ. 2545

โครงการบัณฑิตวิทยาลัยรับรองแล้ว

(รองศาสตราจารย์ ดร.เทพ พงษ์พานิช)

ประธานกรรมการ โครงการบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่ 4 เดือน 10 พ.ศ. 45

บทคัดย่อ

บทคัดย่อวิทยานิพนธ์ เสนอต่อโครงการบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยแม่โจ้ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของ ความสมบูรณ์แห่งปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์สหกรณ์

การยอมรับสหกรณ์เครดิตยูเนียนของประชาชนในเขตพื้นที่ดำเนินการ

ในจังหวัดเชียงใหม่และลำพูน

โดย

นายกวินทร์ วิชาลัย

สิงหาคม 2545

ประธานกรรมการที่ปรึกษา: ผู้ช่วยศาสตราจารย์วสันต์ ศรีพูล

ภาควิชา/คณะ: ภาควิชาเศรษฐศาสตร์และสหกรณ์การเกษตร คณะธุรกิจการเกษตร

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) รูปแบบและกระบวนการสหกรณ์เครดิต ยูเนียน (2) ปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับสหกรณ์เครดิตยูเนียนของประชาชนในเขตพื้นที่ดำเนินการใน จังหวัดเชียงใหม่และลำพูน และ (3) โอกาสที่จะเผยแพร่และขยายการดำเนินงานของสหกรณ์เครดิต ยูเนียน

ในการศึกษาเรื่องนี้ได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยมีขอบเขตการศึกษาในเขตพื้นที่ 5 ตำบล ได้แก่ ตำบลคอนแก้ว ตำบลออนใต้ ตำบลป่าป้อ ตำบลแม่แฝก ของจังหวัดเชียงใหม่ และ ตำบลศรีบัวบาน จังหวัดลำพูน ซึ่งแยกเป็นกลุ่มตัวอย่างครัวเรือนที่เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียน จำนวน 360 ตัวอย่าง และกลุ่มตัวอย่างครัวเรือนที่ไม่เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียน จำนวน 240 ตัวอย่าง รวมทั้งสิ้น 600 ตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถามพร้อม การสัมภาษณ์ ซึ่งข้อมูลที่ได้นั้นนำมาวิเคราะห์โดยใช้วิธีการหาค่าต่างๆ เช่น ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วน การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับสหกรณ์เครดิตยูเนียนของประชาชนใน เขตพื้นที่ดำเนินการ โดยใช้แบบจำลอง Logit Model ผลการศึกษาพบว่า รูปแบบของสหกรณ์เครดิต ยูเนียน มี 3 รูปแบบ คือ (1) รูปแบบของกลุ่มเครดิตยูเนียน ซึ่งแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ กลุ่มเครดิต ยูเนียนประเภทกลุ่มสะสม และกลุ่มเครดิตยูเนียนประเภทกลุ่มสมทบ (2) รูปแบบของการ จัดทะเบียนเป็นสหกรณ์เครดิตยูเนียน และ (3) รูปแบบของสหกรณ์เครดิตยูเนียนที่ให้บริการใน ลักษณะธนาคาร ส่วนปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับสหกรณ์เครดิตยูเนียนของประชาชนในเขตพื้นที่

ดำเนินการในจังหวัดเชียงใหม่และลำพูนได้แก่ (1) จำนวนสมาชิกในครัวเรือน (2) การเป็นสมาชิกกลุ่มอื่น (3) การเข้าร่วมประชุมเตรียมการก่อตั้งกลุ่มเครดิตยูเนียน (4) การทราบหลักการดำเนินงานของสหกรณ์เครดิตยูเนียน (5) การทราบว่าขุมชนสหกรณ์เครดิตยูเนียนแห่งประเทศไทย จำกัด คือหน่วยงานที่รับผิดชอบและติดตามดูแลการดำเนินงานของสหกรณ์เครดิตยูเนียน (6) การทราบว่าสหกรณ์เครดิตยูเนียนเป็นสถาบันการเงินของชุมชน และเป็นนิติบุคคลที่ดำเนินการอย่างถูกต้องตามกฎหมาย (7) การเลือกใช้บริการกู้ยืมเงินจากสหกรณ์เครดิตยูเนียน และ (8) การเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนด้วยความสมัครใจ ส่วนโอกาสที่จะขยายการดำเนินงานของเครดิตยูเนียนให้ครบทุกพื้นที่ จะเห็นได้ว่าจังหวัดเชียงใหม่มีกลุ่มและสหกรณ์เครดิตยูเนียนทั้งหมด 71 แห่ง ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับสัดส่วนของหมู่บ้านทั้งหมดแล้วพบว่า ในจังหวัดเชียงใหม่มีกลุ่มและสหกรณ์เครดิตยูเนียนเพียงร้อยละ 3.77 ของหมู่บ้านทั้งหมดในพื้นที่ ซึ่งถือได้ว่าการดำเนินงานอยู่น้อยมาก ดังนั้นโอกาสที่จะขยายการดำเนินงานของเครดิตยูเนียนให้ครบทุกหมู่บ้านยังมีมากถึงร้อยละ 96.23 ของหมู่บ้านทั้งหมดในพื้นที่ โดยเฉพาะยังมีอีกหลายอำเภอที่ไม่มีการดำเนินงานของสหกรณ์เครดิตยูเนียนเลย ฉะนั้นจึงเป็นโอกาสที่จะขยายการดำเนินงานเข้าสู่พื้นที่ดังกล่าว และในจังหวัดลำพูนมีสัดส่วนของหมู่บ้านที่มีกลุ่มและสหกรณ์เครดิตยูเนียนเพียงร้อยละ 1.28 ของหมู่บ้านทั้งหมดในพื้นที่ และโอกาสที่จะขยายการดำเนินงานของเครดิตยูเนียนให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ยังมีอีกมากถึงร้อยละ 98.72 ของหมู่บ้านทั้งหมดในพื้นที่

ข้อเสนอแนะ สหกรณ์เครดิตยูเนียนควรจะต้องให้ความเอาใจใส่ต่อสมาชิกให้มากขึ้น โดยเฉพาะคณะกรรมการจะต้องปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มที่เพื่อประโยชน์ของสมาชิก ซึ่งจะนำไปสู่ความไว้วางใจและทำให้เกิดการยอมรับของประชาชน หากสหกรณ์ใดประสบปัญหาการขาดความเชื่อมั่นจากสมาชิก สหกรณ์นั้นควรที่จะได้มีการปรับปรุงบทบาทและการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ โดยให้ค้ำประกันประโยชน์ของสมาชิกเป็นหลัก นอกจากนี้หน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายควรจะช่วยมือกันเพื่อช่วยส่งเสริมและเผยแพร่สหกรณ์เครดิตยูเนียน เพื่อให้ชาวบ้านได้เข้าใจในหลักการดำเนินงานของสหกรณ์เครดิตยูเนียนอย่างแท้จริง สามารถสร้างสถาบันการเงินที่เป็นของคนในชุมชน และเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจในระดับชุมชนให้มีความเข้มแข็งต่อไป

ABSTRACT

Abstract of thesis submitted to the Graduate School Project of Maejo University in partial fulfillment of the requirements for the degree of Master of Science in Cooperative Economics

**ACCEPTANCE OF THE CREDIT UNION COOPERATIVE OF PEOPLE
IN THE ON-GOING COOPERATIVE OPERATING AREAS
IN CHIANG MAI AND LAMPHUN PROVINCES**

By

GAWIN VICHARAI

AUGUST 2002

Chairman: Assist. Prof. Vasant Siripool

Department/ Faculty: Department of Agricultural Economics and Cooperatives, Faculty of Agricultural Business

The objectives of this study are (1) to study the pattern and process of Credit Union Cooperative, (2) to study the factors affecting the acceptance of the Credit Union Cooperative of people in the on-going cooperative operating areas in Chiang Mai and Lamphun provinces, and (3) to study the chance to promote and expand the operation of Credit Union Cooperative.

This study was conducted by collecting data in 5 districts in Chiang Mai, i.e., Don-Kaew , On-tai , Pa-pong ,and Mae-fag districts and Sribuaban district in Lamphun province. The data were collected by using questionnaires to interview members of 600 households. They were divided into two groups, i.e., the 360 household members of Credit Union and 240 household of non-members. Then, the data were analysed in percentage and arithmetic means. The analysis of the relationship of factors affecting the acceptance of Credit Union in the area was analysed by using logit model.

The results of this study showed that there are 3 patterns of Credit Union Cooperative : (1) the pattern of Credit Union Group can be divided into 2 groups -- Credit Union Saving Group and Credit Union Special Group, (2) the registration pattern of Credit Union Cooperative ,and (3) the pattern of Credit Union Cooperative operated as a bank. The factors

affecting the acceptance of the Credit Union Cooperative of people in the on-going cooperative operating areas in Chiang Mai and Lamphun provinces are (1) the number of members in each household (2) membership in other groups, (3) group meeting in establishing Credit Union (4) knowledge of the operation concepts of Credit Union Cooperative, (5) knowledge of Credit Union Group of Thailand responsible for administration and Cooperation with local Credit Union, (6) knowing that Credit Union is a legalized financial institute, (7) the choices of using loan services which provided by Credit Union, and (8) becoming membership of Credit Union wholeheartedly.

It was also found that Chiang Mai has only 71 branches of Credit Unions covering only 3.77% of villages in comparison to 96.23% of villages that has no Credit Union service. But there still exists a good opportunity to increase more branches in the area. The same situation occurred in Lamphun that was only 1.28% of villages covered by Credit Union service. Thus, the large area of non-service is 98.72% of all villages. This leads to the suggestion that the Credit Union cooperative should expand more into the non-serviced areas. The board of Credit Union committee should work harder for the betterment of membership advantages. The highly respectable committee will lead to a better membership acceptance. On the other hand, the unrespectable boards will cause more problems. The cooperation should emphasize on developing stronger structures to improve their ability to work better.

Last but not least, every concerned groups in the community should get together. The better understanding leads to the success of the Credit Union's policy.

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาเรื่อง “การยอมรับสหกรณ์เครดิตยูเนียนของประชาชนในเขตพื้นที่ดำเนินการในจังหวัดเชียงใหม่และลำพูน” ครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี โดยได้รับความช่วยเหลือจากคณะกรรมการที่ปรึกษา ซึ่งประกอบไปด้วย ผู้ช่วยศาสตราจารย์วสันต์ ศิริพล ผู้ช่วยศาสตราจารย์ธเนศ ศรีวิชัยลำพันธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์อารีย์ เชื้อเมืองพาน และอาจารย์บุญสม สุขจิตต์ อาจารย์ตัวแทนบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ที่ได้ให้ความช่วยเหลือ ให้คำแนะนำ พร้อมทั้งตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ จนวิทยานิพนธ์สำเร็จสมบูรณ์ ซึ่งผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ ที่นี้ด้วย นอกจากนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเจ้าหน้าที่บัณฑิตวิทยาลัยทุกท่านที่ให้การแนะนำและช่วยเหลือการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ ให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ขอขอบพระคุณสมาชิก ประธาน และคณะกรรมการสหกรณ์เครดิตยูเนียนบ้านศรีงาม พัฒนา จำกัด สหกรณ์เครดิตยูเนียนริมออน จำกัด สหกรณ์เครดิตยูเนียนบ้านป่าป้าง จำกัด สหกรณ์เครดิตยูเนียนคอนแก้วรวมใจ จำกัด และสหกรณ์เครดิตยูเนียนขรัวแคร์ จำกัด ทุกท่าน ที่มีส่วนในการช่วยเหลือให้ข้อมูลต่างๆ เป็นอย่างดี รวมทั้งขมนุมสหกรณ์เครดิตยูเนียนแห่งประเทศไทย จำกัด สาขาภาคเหนือ ที่ได้ช่วยเหลือด้านข้อมูลและช่วยประสานงานให้แก่ผู้วิจัยเสมอมา และที่สำคัญยิ่งก็คือ ขอกราบขอบพระคุณทบวงมหาวิทยาลัยเป็นอย่างสูง ที่ได้จัดสรรทุนอุดหนุนและส่งเสริมวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโท-ปริญญาเอกให้แก่ผู้วิจัยในครั้งนี้

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าการศึกษาครั้งนี้จะเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่สนใจ และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการกำหนดนโยบาย และผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบต่อการพัฒนางานของสหกรณ์เครดิตยูเนียนไม่มากก็น้อย สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณงามความดี และประโยชน์จากการศึกษาครั้งนี้ ให้แก่ บิดา มารดา ผู้ที่อบรมเลี้ยงดู เป็นแรงใจ และให้การสนับสนุนผู้วิจัยด้วยดีเสมอมา ตลอดจนครูบาอาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสาทวิชาความรู้ให้แก่ผู้วิจัย

กวินทร์ วิชาลัย

สิงหาคม 2545

สารบัญเรื่อง

	หน้า
บทคัดย่อ	(3)
Abstract	(5)
กิตติกรรมประกาศ	(7)
สารบัญเรื่อง	(8)
สารบัญตาราง	(10)
สารบัญรูป	(13)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญของปัญหา	3
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
ขอบเขตของการวิจัย	6
นิยามศัพท์	6
บทที่ 2 การตรวจเอกสาร	8
2.1 แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	8
2.2 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	18
บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย	22
สถานที่ดำเนินการวิจัย	22
ประชากรและการสุ่มตัวอย่าง	22
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	24
วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล	24
บทที่ 4 ผลการศึกษา	35
4.1 สภาพทั่วไปและปัญหาการดำเนินงานของสหกรณ์เครดิตยูเนียน	35
4.2 ปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับสหกรณ์เครดิตยูเนียน	64
4.3 โอกาสที่จะขยายการดำเนินงานของสหกรณ์เครดิตยูเนียน	71

สารบัญเรื่อง (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 สรุปและข้อเสนอแนะ	75
สรุป	75
ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย	78
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยต่อไป	80
บรรณานุกรม	81
ภาคผนวก	84
ภาคผนวก ก. การดำเนินงานและสถานการณ์ของสหกรณ์เครดิตยูเนียน ในปัจจุบัน	85
ภาคผนวก ข. แบบสอบถาม	104
ภาคผนวก ค. ประวัติผู้วิจัย	112

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	แสดงจำนวนสหกรณ์/กลุ่มเครดิตยูเนียนทั่วประเทศ พ.ศ. 2542	4
2	จำนวนประชากรครัวเรือนที่เป็นสมาชิกและไม่เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียน	23
3	แสดงจำนวนสมาชิก และผู้ที่ไม่เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนจำแนกตามเพศ	36
4	แสดงจำนวนสมาชิก และผู้ที่ไม่เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนจำแนกตามอายุ	37
5	แสดงจำนวนสมาชิก และผู้ที่ไม่เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียน จำแนกตามจำนวนสมาชิกในครอบครัว	38
6	แสดงจำนวนสมาชิก และผู้ที่ไม่เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนจำแนกตาม ระดับการศึกษา	39
7	แสดงจำนวนสมาชิก และผู้ที่ไม่เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนจำแนกตามอาชีพ	40
8	แสดงรายได้รวมของสมาชิก และผู้ที่ไม่เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียน ในพื้นที่ดำเนินการ	41
9	แสดงรายได้รวมของสมาชิก และผู้ที่ไม่เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียน ในพื้นที่ดำเนินการ	43
10	แสดงการถือครองที่ดินของสมาชิก และผู้ที่ไม่เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียน ในพื้นที่ดำเนินการ	44
11	แสดงจำนวนสมาชิก และผู้ที่ไม่เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนในพื้นที่ดำเนินการ จำแนกตามการเป็นสมาชิกกลุ่มอื่น	45
12	แสดงความเพียงพอในการกู้ยืมเงินจากสหกรณ์การเกษตรของสมาชิก และผู้ที่ไม่เป็น สมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนในพื้นที่ดำเนินการ	46
13	แสดงความเพียงพอในการกู้ยืมเงินธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ของสมาชิก และผู้ที่ไม่เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนในพื้นที่ดำเนินการ	47
14	แสดงแหล่งเงินทุนของสมาชิก และผู้ที่ไม่เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียน ในพื้นที่ดำเนินการ	48
15	การเข้าร่วมประชุมเตรียมการก่อตั้งสหกรณ์เครดิตยูเนียนของสมาชิกสหกรณ์ เครดิตยูเนียน และผู้ที่ไม่เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนในพื้นที่ดำเนินการ	48

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า	
16	การทราบหลักการดำเนินงานของสหกรณ์เครดิตยูเนียนของสมาชิก และผู้ที่ไม่เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนในพื้นที่ดำเนินการ	49
17	แสดงจำนวนการเข้าร่วมเป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนเมื่อทราบว่าสหกรณ์เครดิตยูเนียนมีผลดีต่อการพัฒนาอาชีพ และด้านอื่นๆ	50
18	แสดงความไว้วางใจของสมาชิก และผู้ที่ไม่เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนที่มีต่อประธานสหกรณ์เครดิตยูเนียนในพื้นที่ดำเนินการ	51
19	การทราบข้อมูลว่าหน่วยงานที่รับผิดชอบและติดตามดูแลการดำเนินงานของสหกรณ์เครดิตยูเนียนคือชุมนุมสหกรณ์เครดิตยูเนียนแห่งประเทศไทย จำกัด	52
20	ความคิดเห็นของสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียน และผู้ที่ไม่เป็นสมาชิก เมื่อเข้าเป็นสมาชิกแล้วจะไม่กลัวว่าเงินจะสูญหาย	53
21	แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการกู้เงินกับสหกรณ์เครดิตยูเนียนจะกู้ได้น้อยกว่าแหล่งอื่นๆ	54
22	แสดงความคิดเห็นต่อการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของสหกรณ์เครดิตยูเนียน	55
23	การทราบว่าสหกรณ์เครดิตยูเนียนได้มีการประกันเงินกู้ให้แก่สมาชิก เมื่อสมาชิกเสียชีวิต สมาชิกไม่ต้องชำระหนี้สินที่มีอยู่กับสหกรณ์	56
24	การทราบว่าสหกรณ์เครดิตยูเนียนมีการจัดสวัสดิการเพื่อช่วยเหลือเพื่อนสมาชิก	57
25	การทราบว่าสหกรณ์เครดิตยูเนียนเป็นสถาบันการเงินของชุมชน และเป็นนิติบุคคลที่ดำเนินงานถูกต้องตามกฎหมาย ไซ้หรือไม	58
26	การทราบว่าระบบบัญชีของสหกรณ์เครดิตยูเนียนเป็นรูปแบบสากลที่ได้รับการยอมรับและตรวจสอบจากกรมตรวจบัญชีสหกรณ์	59
27	ความคิดเห็นเกี่ยวกับสหกรณ์เครดิตยูเนียนว่าเป็นกองทุนของชุมชนที่มีความเหมาะสม และสมควรที่จะมีการจัดตั้งขึ้นในหมู่บ้านของท่าน	60
28	ความคิดเห็นที่ได้ให้การยอมรับในการดำเนินงานและการบริหารงานของสหกรณ์เครดิตยูเนียนที่จัดตั้งในหมู่บ้าน	60
29	บุคคลที่ชักชวนสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนให้เข้ามาเป็นสมาชิก	61
30	ปัญหาการดำเนินงานของสหกรณ์เครดิตยูเนียน	62
31	สาเหตุของการเข้าร่วมเป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียน	63
32	สาเหตุของการไม่เข้าร่วมเป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียน	64

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
33 แสดงผลการวิเคราะห์ logit model โดยวิธี Maximum Likelihood Estimates ของปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับสหกรณ์เครดิตยูเนียนของประชาชนในหมู่บ้านของตน	65
34 การเปลี่ยนแปลงของปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับสหกรณ์เครดิตยูเนียนของประชาชนในหมู่บ้านของตน โดยพิจารณาจากค่า marginal effect ใน logit model	68
35 เปรียบเทียบสัดส่วนของหมู่บ้านที่มีกลุ่ม/สหกรณ์เครดิตยูเนียนกับจำนวนหมู่บ้านทั้งหมดในจังหวัดเชียงใหม่	72
36 เปรียบเทียบสัดส่วนของหมู่บ้านที่มีกลุ่ม/สหกรณ์เครดิตยูเนียนกับจำนวนหมู่บ้านทั้งหมดในจังหวัดลำพูน	74
37 สรุปจำนวนสหกรณ์และกลุ่มเครดิตยูเนียนทั่วประเทศ พ.ศ. 2544	96
38 สรุปผลการดำเนินงานสหกรณ์และกลุ่มเครดิตยูเนียนทั่วประเทศ พ.ศ. 2544	97
39 สรุปจำนวนสหกรณ์และกลุ่มเครดิตยูเนียนในภาคเหนือ พ.ศ. 2544	100
40 สรุปผลการดำเนินงานสหกรณ์และกลุ่มเครดิตยูเนียนในภาคเหนือ พ.ศ. 2544	101

สารบัญรูป

รูปที่		หน้า
1	เปรียบเทียบจำนวนสหกรณ์และกลุ่มเครดิตยูเนียนทั่วประเทศ ปี พ.ศ. 2544	98
2	เปรียบเทียบผลการดำเนินงานสหกรณ์และกลุ่มเครดิตยูเนียนทั่วประเทศ ปี พ.ศ. 2544	99
3	เปรียบเทียบจำนวนสหกรณ์และกลุ่มเครดิตยูเนียน ในภาคเหนือ ปี พ.ศ. 2544	103
4	เปรียบเทียบผลการดำเนินงานสหกรณ์และกลุ่มเครดิตยูเนียนในภาคเหนือ ปี พ.ศ. 2544	103

บทที่ 1

บทนำ

(INTRODUCTION)

นับตั้งแต่ประเทศไทยได้เริ่มใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเพื่อใช้เป็นกรอบในการพัฒนาประเทศ ผลพวงของการพัฒนาแม้ว่าอัตราขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศอยู่ในระดับสูงเฉลี่ยประมาณร้อยละ 8 ต่อปี (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2543) แต่ก็เป็นที่ประจักษ์ว่าช่องว่างการพัฒนาระหว่างพื้นที่ในเมืองหลวงและพื้นที่ในชนบทได้ขยายตัวมากขึ้นตามลำดับ ทั้งนี้สังเกตจากปริมาณการอพยพย้ายถิ่นฐานของประชากรจากพื้นที่ภูมิภาคต่างๆ เข้าสู่พื้นที่กรุงเทพมหานครเพิ่มมากขึ้น ปัญหาประการสำคัญที่เกิดขึ้นตามมาคือปัญหาการใช้ทรัพยากรมนุษย์อย่างไม่เหมาะสม และปัญหาช่องว่างการกระจายรายได้มีแนวโน้มสูงซึ่งทำให้สังคมมีความสับสนและมีความเป็นวัตถุนิยมมากขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2540)

อย่างไรก็ตามเพื่อให้เกิดความสมดุลในการพัฒนาระหว่างเศรษฐกิจและสังคมและเพื่อเป็นการกระจายโอกาสสู่ท้องถิ่น แนวทางในการพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 จึงได้กำหนดสาระสำคัญหรือเป้าหมายหลัก คือการพัฒนาแบบองค์รวมที่มีคนเป็นศูนย์กลาง ซึ่งเป็นแนวทางที่ส่งเสริมให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการวางแผนและบริหารการพัฒนา โดยต้องมีการเชื่อมโยงแผนในทุกระดับ ตั้งแต่ชุมชนท้องถิ่นจนถึงระดับชาติ และชุมชนท้องถิ่นจะต้องเป็นกลจักรสำคัญในการบริหารการพัฒนาในระดับพื้นที่ มีภูมิปัญญาความคิดที่จะเป็นผู้ชี้นำกระแสนการพัฒนา เป็นการพัฒนาที่มีพื้นฐานบนความเป็นไทย และเพื่อให้เกิดความต่อเนื่องจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 รัฐจึงได้กำหนดกรอบวิสัยทัศน์และทิศทางการพัฒนาตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 โดยใช้ปรัชญา “เศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งยึดทางสายกลางที่อยู่บนพื้นฐานของความสมดุลพอดี รู้จักพอประมาณอย่างมีเหตุผล มีความรอบรู้เท่าทันโลก เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตของคนไทยและเป็นพื้นฐานการพัฒนาในทุกมิติอย่างเป็นองค์รวม (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2543) และเพื่อให้การพัฒนาเกิดผลในทางปฏิบัติตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กลยุทธ์หนึ่งก็คือการส่งเสริม “ธุรกิจชุมชน” ให้แพร่หลายในพื้นที่ชุมชนชนบททั่วประเทศ เพื่อสร้างรายได้และให้

ชุมชนได้เกิดกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งความหมายของธุรกิจชุมชนคือ กิจกรรมที่ก่อให้เกิดการสร้างอาชีพ การว่าจ้างแรงงาน รวมถึงการฝึกฝนความรู้ในด้านการบริหารงาน การผลิต การตลาด และเงินทุน การดำเนินงานโดยกลุ่มคนที่อาศัยในชุมชน ซึ่งมีความมุ่งหวังที่จะให้คนในชุมชนมีส่วนร่วมในการเป็นเจ้าของกิจการ อันจะนำไปสู่การมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นและการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนอย่างยั่งยืน

กลุ่มสะสมทุนหรือกลุ่มออมทรัพย์ก็ถือเป็นธุรกิจชุมชนประเภทหนึ่งที่กลุ่มคนในชุมชนเข้ามารวมตัวกัน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสะสมเงินร่วมกัน ซึ่งเป็นวิธีหนึ่งที่จะให้คนในชุมชนมีแหล่งเงินทุนเป็นของตนเอง ในการพัฒนาการผลิตทางการเกษตรและขยายไปสู่กิจกรรมที่เกี่ยวข้องเพื่อเพิ่มรายได้ เพื่อเป็นสถาบันการเงินของชุมชน (อารีย์ เชื้อเมืองพาน, 2541) แต่อย่างไรก็ตาม กลุ่มออมทรัพย์ที่เกิดขึ้นในประเทศไทยมีมากมายและหลายรูปแบบ เช่น กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ธนาคารหมู่บ้าน กลุ่มสัจจะออมทรัพย์ และเครดิตยูเนียน เป็นต้น ซึ่งแม้ว่าการจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์ขึ้นในชุมชนนั้นจะเป็นแนวทางที่ดี แต่ที่ผ่านมามีเพียงกลุ่มออมทรัพย์บางกลุ่มเท่านั้นที่สามารถพัฒนาตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในขณะที่บางกลุ่มไม่ประสบความสำเร็จ และเป็นที่น่าสังเกตว่ากลุ่มออมทรัพย์ที่สามารถเป็นสถาบันการเงินของชุมชนได้อย่างแท้จริงนั้น รูปแบบของการจัดตั้งจะต้องอยู่ในรูปแบบของ “เครดิตยูเนียน” (Credit Union) ทั้งนี้เนื่องจากกลุ่มออมทรัพย์ประเภทนี้สามารถที่จะพัฒนาไปสู่รูปแบบของ “สหกรณ์ออมทรัพย์” ซึ่งถือเป็นสถาบันการเงินที่จัดตั้งตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 และเป็นนิติบุคคลที่ถูกต้องตามกฎหมาย ตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 (อารีย์ เชื้อเมืองพาน, 2543) และเพื่อให้สหกรณ์ออมทรัพย์ได้มีบทบาทในการช่วยเหลือแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจของชุมชนอย่างแท้จริง รัฐจึงได้มีการส่งเสริมให้มีการจัดตั้ง สหกรณ์ออมทรัพย์ในชุมชนขึ้น โดยมีการกำหนดไว้ในระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ว่าด้วยการจัดตั้งสหกรณ์ประเภทสหกรณ์ในชุมชน พ.ศ. 2542 ซึ่งสรุปได้ดังนี้คือ “เพื่อให้สหกรณ์ออมทรัพย์ได้มีบทบาทในการช่วยเหลือแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจของประชาชน ตลอดจนส่งเสริมเพื่อสร้างความสามัคคีในหมู่ประชาชนทุกหมู่เหล่า จึงสมควรให้มีการจัดตั้งสหกรณ์ออมทรัพย์ในชุมชนโดยแพร่หลายทุกท้องที่ของประเทศ และสมาชิกของสหกรณ์ออมทรัพย์อาจจะประกอบไปด้วยประชาชนทุกสาขาอาชีพ ซึ่งมีภูมิลำเนาหรือประกอบอาชีพหลักหรือมีวงสัมพันธ์อย่างใดในท้องที่ที่ดำเนินงาน และการจดทะเบียนเป็นสหกรณ์ออมทรัพย์ในชุมชนให้ใช้ชื่อว่า “สหกรณ์เครดิตยูเนียน” นำหน้าชื่อ ทั้งนี้เพื่อแยกให้เห็นความแตกต่างของสหกรณ์ออมทรัพย์ที่จัดตั้งโดยกลุ่มบุคคลที่มีอาชีพหลัก เช่น กลุ่มข้าราชการ เป็นต้น” (ขุมนุมสหกรณ์เครดิตยูเนียนแห่งประเทศไทย จำกัด, 2542) ดังนั้นจะเห็นได้ว่า “เครดิตยูเนียน” สามารถเป็นสถาบันการเงินของชุมชนได้ดี

กว่ากลุ่มออมทรัพย์ประเภทอื่นๆ เนื่องจากเป็นกลุ่มออมทรัพย์ประเภทเดียวที่สามารถพัฒนากลุ่มให้เป็นสหกรณ์ออมทรัพย์ของชุมชน และหลักการที่สำคัญของสหกรณ์เครดิตยูเนียนคือการสร้างกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันโดยใช้คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา ซึ่งแม้ว่ากลุ่มออมทรัพย์ประเภทอื่นจะมีลักษณะที่คล้ายกับสหกรณ์ คืออาศัยหลักการรวมกลุ่มกัน แต่เนื่องจากข้อจำกัดหลายประการ เช่น ทุนดำเนินงานยังมีไม่มาก หรือการที่กลุ่มไม่เป็นนิติบุคคล ส่งผลให้กลุ่มออมทรัพย์ไม่สามารถพัฒนาให้เป็นสหกรณ์ออมทรัพย์ได้ นอกจากจะปรับเปลี่ยนรูปแบบของกลุ่มให้เข้าสู่กระบวนการเครดิตยูเนียน เพื่อให้เป็นสหกรณ์ออมทรัพย์ของชุมชนอย่างยั่งยืนและอย่างแท้จริง

ความสำคัญของปัญหา

(Significance of the Problem)

สหกรณ์เครดิตยูเนียน เป็นสหกรณ์ประเภทออมทรัพย์ จัดตั้งขึ้นโดยความสมัครใจของประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนเดียวกัน หรือประกอบอาชีพเดียวกัน หรือสถาบันการศึกษาเดียวกัน รวมชื่อกันจดทะเบียนเป็นสหกรณ์ ตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 โดยมีสมาชิกเป็นเจ้าของสหกรณ์ บริหารโดยสมาชิก และเพื่อสมาชิก “เครดิตยูเนียน” เริ่มเข้ามาในประเทศไทยเมื่อหลายปีที่ผ่านมา แต่ได้เริ่มมีการแพร่หลาย เมื่อปี พ.ศ. 2505 ต่อมาเมื่อวันที่ 15 กรกฎาคม พ.ศ. 2508 ได้มีการก่อตั้งกลุ่มเครดิตยูเนียนขึ้นแห่งแรกในประเทศไทยขึ้น โดยใช้ชื่อว่า “เครดิตยูเนียนศูนย์กลางเทวา” มีทุนดำเนินงานครั้งแรก 360 บาท และมีจำนวนสมาชิกเมื่อเริ่มก่อตั้งจำนวน 13 คน จากเครดิตยูเนียนศูนย์กลางเทวา ทำให้แนวความคิดการพัฒนาแบบเครดิตยูเนียนได้แพร่หลายไปอย่างรวดเร็ว และในปี พ.ศ. 2521 กรมส่งเสริมสหกรณ์ได้สนับสนุนให้กลุ่มเครดิตยูเนียนต่างๆ ได้จดทะเบียนเป็นสหกรณ์ประเภทออมทรัพย์ให้ถูกต้องตามกฎหมาย โดยกลุ่มแรกที่จดทะเบียนคือ “สหกรณ์เครดิตยูเนียนแม่มูล จำกัด” จังหวัดอุบลราชธานี (ชุมชนสหกรณ์เครดิตยูเนียนแห่งประเทศไทย จำกัด, 2542)

ปัจจุบันในประเทศไทยมีจำนวนกลุ่มเครดิตยูเนียนและสหกรณ์เครดิตยูเนียนรวมทั้งสิ้น 645 แห่ง แบ่งเป็นกลุ่มเครดิตยูเนียนจำนวนทั้งสิ้น 362 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 56.12 ของจำนวนเครดิตยูเนียนทั้งหมด และเป็นสหกรณ์เครดิตยูเนียนจำนวนทั้งสิ้น 283 สหกรณ์ คิดเป็นร้อยละ 43.88 ของจำนวนเครดิตยูเนียนทั้งหมด มีทุนเรือนหุ้นรวมทั้งสิ้น 2,034,446,849.86 บาท แบ่งเป็นทุนเรือนหุ้นของกลุ่มเครดิตยูเนียน จำนวน 256,188,645.56 บาท เป็นทุนเรือนหุ้นของสหกรณ์เครดิตยูเนียน จำนวน 1,759,158,204.30 บาท และมีสินทรัพย์รวมทั้งสิ้น 4,148,688,993.18

บาท คิดเป็นสินทรัพย์ของกลุ่มเครดิตยูเนียนจำนวน 413,681,822.95 บาท และเป็นสินทรัพย์ของสหกรณ์เครดิตยูเนียนจำนวน 3,735,007,170.23 บาท (ขุมนุมสหกรณ์เครดิตยูเนียนแห่งประเทศไทย จำกัด, 2542)

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนสหกรณ์/กลุ่มเครดิตยูเนียนทั่วประเทศ พ.ศ. 2542

หน่วย : บาท

ภาค	จำนวน กลุ่ม/สหกรณ์	สมาชิก	ทุนเรือนหุ้น	สินทรัพย์	เงินรับฝาก
เหนือ	171	40,385	308,914,868	432,217,285	96,335,372
ตะวันออกเฉียงเหนือ	134	29,893	179,763,770	348,952,174	72,129,598
กลาง	135	42,288	744,688,342	1,713,582,422	517,115,596
ตะวันออก	64	28,249	276,207,401	510,625,358	128,058,184
ใต้	93	32,609	257,362,540	529,035,237	139,063,835
เพชรบุรี	48	34,765	267,509,928	614,276,518	227,239,449
รวม	645	208,189	2,034,446,849	4,148,688,994	1,179,942,034

ที่มา: ขุมนุมสหกรณ์เครดิตยูเนียนแห่งประเทศไทย จำกัด (2542)

จากตัวเลขจำนวนกลุ่มและสหกรณ์เครดิตยูเนียนในประเทศไทย ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 645 กลุ่ม/สหกรณ์ และโดยส่วนใหญ่แล้วเครดิตยูเนียนจะมีการจัดตั้งอยู่ในพื้นที่ต่างๆ ทั่วประเทศ โดยในภาคเหนือจะมีจำนวนมากที่สุดคือ 171 กลุ่ม/สหกรณ์ รองลงมาคือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคกลาง เป็นจำนวน 134 และ 135 กลุ่ม/สหกรณ์ ตามลำดับ (ตารางที่ 1.1) ปริมาณเงินออมส่วนใหญ่ก็จะถูกนำไปใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียนเพื่อประกอบอาชีพและใช้จ่ายยามฉุกเฉิน โดยส่วนหนึ่งก็จะนำไปจัดสวัสดิการให้แก่สมาชิก ซึ่งไม่นับรวมกับสวัสดิการที่ขุมนุมสหกรณ์เครดิตยูเนียนแห่งประเทศไทย จำกัด สมทบให้ แต่อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาจำนวนหมู่บ้านทั้งหมดในประเทศไทย ซึ่งมีถึง 68,679 หมู่บ้าน ของ 75 จังหวัด ไม่รวมกรุงเทพมหานคร (กรมการปกครอง, 2542) มีจำนวนกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต 17,728 กลุ่ม (ไม่นับรวมกลุ่มออมทรัพย์ประเภทอื่นๆ) ซึ่งโดยปกติกลุ่มออมทรัพย์นั้นจะมีหมู่บ้านละกลุ่มเท่านั้น (ธเนศ ศรีวิชัยลำพันธ์, 2542) จะเห็นได้ว่าจำนวนของเครดิตยูเนียนมีสัดส่วนน้อยกว่ากลุ่มออมทรัพย์ประเภทอื่นๆ นั่นคือเครดิตยูเนียนยังมีโอกาสที่จะขยายต่อไปได้อีกมาก หากประชาชนมีโอกาสรู้จักเครดิตยูเนียนและเป็นที่ยอมรับของประชาชน เนื่องจากเครดิตยูเนียนเป็นรูปแบบของกระบวนการแก้ไขปัญหาความ

ยากจนและการพึ่งตนเองอย่างแท้จริง ซึ่งจะเป็นผลดีต่อการพัฒนาให้ชุมชนเข้มแข็งและเป็นผลดีต่อการพัฒนาประเทศ

ด้วยเหตุนี้จึงเป็นประเด็นปัญหาที่จะทำการศึกษามีปัจจัยอะไรบ้างที่มีอิทธิพลต่อการยอมรับสหกรณ์เครดิตยูเนียน ซึ่งที่ผ่านมาสหกรณ์เครดิตยูเนียนเป็นสถาบันการเงินชุมชนและเป็นสกรณ์ออมทรัพย์ชุมชนที่ประสบความสำเร็จไม่น้อยไปกว่าสหกรณ์การเกษตร แต่เหตุใดขบวนการสหกรณ์เครดิตยูเนียนจึงยังไม่เป็นที่แพร่หลาย ทั้งนี้จะได้ใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงการดำเนินงานและเผยแพร่ระบบสหกรณ์เครดิตยูเนียนให้เป็นที่ยอมรับของประชาชนทั่วไปมากยิ่งขึ้น และเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาชุมชนให้มีความเข้มแข็งสามารถพึ่งตนเองโดยอาศัยภูมิปัญญาชาวบ้านและการพัฒนาคนเป็นเครื่องมือ เพื่อให้เกิดความยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

(Objectives of the Study)

1. เพื่อศึกษารูปแบบและกระบวนการสหกรณ์เครดิตยูเนียน
2. เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับสหกรณ์เครดิตยูเนียนของประชาชนในเขตพื้นที่ดำเนินการในจังหวัดเชียงใหม่และลำพูน
3. เพื่อศึกษาถึง โอกาสที่จะเผยแพร่และขยายการดำเนินงานของสหกรณ์เครดิตยูเนียนในจังหวัดเชียงใหม่และลำพูน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

(Expected Results)

1. ทำให้ทราบถึงปัจจัยที่ทำให้ประชาชนในเขตพื้นที่ดำเนินการยอมรับสหกรณ์เครดิตยูเนียน
2. ทำให้ทราบถึงโอกาสที่จะขยายการดำเนินงานและเผยแพร่ขบวนการสหกรณ์เครดิตยูเนียนให้เป็นที่ยอมรับของประชาชนอย่างแพร่หลาย
3. เพื่อให้ผู้บริหารระดับสูงของกรมส่งเสริมสหกรณ์ สามารถนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาไปใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาวางนโยบายเพื่อส่งเสริมและเผยแพร่งานสหกรณ์เครดิตยูเนียนให้เป็นสหกรณ์ของชุมชน เพื่อสร้างความยั่งยืนให้แก่ชุมชนต่อไป
4. เพื่อใช้เป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยในครั้งต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

(Scope of the Study)

ในการศึกษาการยอมรับสหกรณ์เครดิตยูเนียนของประชาชนในเขตพื้นที่ดำเนินการในจังหวัดเชียงใหม่และลำพูนครั้งนี้จะศึกษาในพื้นที่ 5 ตำบล จาก 2 จังหวัด ที่มีสหกรณ์เครดิตยูเนียนดำเนินการอยู่ โดยในจังหวัดเชียงใหม่จำนวน 4 ตำบล คือ สหกรณ์เครดิตยูเนียนริมออนจำกัด ตำบลออนใต้ อำเภอสันกำแพง สหกรณ์เครดิตยูเนียนบ้านป่าป๋อง ตำบลป่าป๋อง อำเภอดอยสะเก็ด สหกรณ์เครดิตยูเนียนบ้านศรีงาม จำกัด ตำบลแม่แฝก อำเภอสันทราย และสหกรณ์เครดิตยูเนียนดอนแก้วรวมใจ จำกัด ตำบลดอนแก้ว อำเภอสารภี ส่วนในจังหวัดลำพูนจำนวน 1 ตำบล คือ สหกรณ์เครดิตยูเนียนบ้านขรัวแคร่ จำกัด ตำบลศรีบัวบาน อำเภอเมือง โดยที่แต่ละตำบลจะเก็บข้อมูลตัวอย่างจากสมาชิกและผู้ที่ไม่เป็นสมาชิกของ สหกรณ์เครดิตยูเนียนที่ดำเนินการอยู่ในพื้นที่นั้น

นิยามศัพท์

(Definition of Terms)

การยอมรับสหกรณ์เครดิตยูเนียนของประชาชนในเขตพื้นที่ดำเนินการในจังหวัดเชียงใหม่และลำพูน หมายถึง การศึกษาปัจจัยหรือตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการยอมรับสหกรณ์เครดิตยูเนียนของประชาชนในเขตพื้นที่ดำเนินการในจังหวัดเชียงใหม่และลำพูน

พื้นที่ดำเนินการ หมายถึง พื้นที่หรือหมู่บ้านที่มีสหกรณ์เครดิตยูเนียนดำเนินการอยู่ซึ่งได้แก่ ในจังหวัดเชียงใหม่จำนวน 4 ตำบล คือ ตำบลออนใต้ อำเภอสันกำแพง ตำบลป่าป๋อง อำเภอดอยสะเก็ด ตำบลแม่แฝก อำเภอสันทราย ตำบลดอนแก้ว อำเภอสารภี ส่วนในจังหวัดลำพูน 1 ตำบล คือ ตำบลศรีบัวบาน อำเภอเมือง

สหกรณ์เครดิตยูเนียน หมายถึง สหกรณ์เครดิตยูเนียนที่มีความเข้มแข็ง ซึ่งจัดตั้งอยู่ในพื้นที่ดำเนินการในหมู่บ้าน ได้แก่ สหกรณ์เครดิตยูเนียนริมออน จำกัด สหกรณ์เครดิตยูเนียนบ้านป่าป๋อง จำกัด สหกรณ์เครดิตยูเนียนบ้านศรีงามพัฒนา จำกัด สหกรณ์เครดิตยูเนียนบ้านดอนแก้วรวมใจ จำกัด สหกรณ์เครดิตยูเนียนบ้านขรัวแคร่ จำกัด

ประชาชน หมายถึง ผู้ที่มีสถานภาพเป็นสมาชิก และไม่ใช่มหาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนในพื้นที่ดำเนินการ

การทราบหลักการดำเนินงานของสหกรณ์เครดิตยูเนียน หมายถึง ความเข้าใจของสมาชิก และผู้ที่ไม่เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียน เกี่ยวกับเรื่องหลักการดำเนินงานและวิธีการของสหกรณ์เครดิตยูเนียน

การยอมรับ หมายถึง การทราบถึงข้อดีของสหกรณ์เครดิตยูเนียน รวมไปถึงแรงจูงใจต่างๆ ที่ทำให้ประชาชนตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนด้วยความสมัครใจ

บทที่ 2

การตรวจเอกสาร

(REVIEW OF RELATED LITERATURES)

การศึกษาเอกสาร ได้ศึกษาครอบคลุมถึงแนวคิดทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจที่ผ่านมานี้ เพื่อให้เกิดความกระจ่างถึงปัญหาการวิจัย จึงรวบรวมและจัดเป็นหมวดหมู่ในส่วนต่างๆ ดังนี้

2.1 แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

2.1.1 แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทของการสะสมทุนต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ

การออมเป็นส่วนที่สำคัญที่สุดในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ ซึ่ง Adam Smit กล่าวไว้ว่า “การออมหรือการสะสมทุนจะทำให้เกิดการแบ่งงานตามที่ตนเองถนัดและจะส่งผลถึงการพัฒนาเศรษฐกิจโดยรวม” (Branson, 1972) และนอกจากนี้ David Ricardo เห็นว่าการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจจะเป็นผลมาจากการสะสมทุน และปริมาณการสะสมทุนจะมีความสัมพันธ์กับความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในทิศทางเดียวกัน (Glahe, 1973) ส่วน Malthus ได้กล่าวเรื่องการสะสมทุนไว้ว่า การออมหรือการสะสมทุนจะเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจ (Wan, 1971) จากแนวความคิดดังกล่าวจะเห็นว่า หลายประเทศได้ยอมรับในแนวความคิดดังกล่าว เช่น ประเทศญี่ปุ่นซึ่งมีอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจสูงอันเนื่องมาจากมีอัตราการออมที่สูง ส่วนในประเทศไทยก็ยอมรับในแนวความคิดดังกล่าวซึ่งจะเห็นได้จากนโยบายของรัฐที่จะเร่งให้มีการสะสมทุนในทุกสาขาทั้งภาครัฐและเอกชน

2.1.2 แนวความคิดเกี่ยวกับเศรษฐกิจชุมชน

สังคีต พิริยะรังสรรค์ (2542) ได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทฤษฎีเศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเอง (self-sufficient economy) ไว้ว่า แนวคิดนี้มีความแตกต่างจากปรัชญาของระบบเศรษฐกิจตลาดหรือเศรษฐกิจแบบทุนนิยม (market economy) ที่ให้ผู้ผลิตฝากความหวังไว้กับ

“กลไกราคา” ว่า “อุปสงค์” และ “อุปทาน” ในตลาด ว่าจะทำหน้าที่ของมันอย่างตรงไปตรงมาโดยไม่มียุติ เศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเองถือเอาคำสอนของพระพุทธเจ้าที่ว่า “ตนนั้นแหละเป็นที่พึ่งแห่งตน” เป็นที่ตั้ง แต่โดยพื้นฐาน แนวคิดนี้เห็นว่า คนจำเป็นต้องบริโภค ดังนั้นพื้นฐานที่สุดของคนคือการผลิต (production) การผลิตจึงเป็นสิ่งที่จำเป็นและสำคัญที่สุดของคน การค้าการแลกเปลี่ยนหรือการตลาด (market) มีความสำคัญเช่นเดียวกัน แต่ไม่ใช่ความสำคัญอันดับแรก ดังนั้นแนวความคิดนี้จึงมีความสำคัญอยู่ว่า ก่อนอื่นจะต้องให้เกษตรกรผู้ผลิต พึ่งตนเองให้ได้ ชุมชนต้องพึ่งตนเองให้ได้ และในท้ายที่สุดสังคมและประเทศจึงจะสามารถพึ่งตนเองได้

การทำเกษตรแบบผสมผสาน โดยทั้งปลูกข้าว ผัก ผลไม้ เลี้ยงปลา เลี้ยงสัตว์ ทอผ้า ฯลฯ เป็นรูปแบบพื้นฐานที่สุดและเป็นรูปแบบในอุดมคติของการทำเกษตรแบบพึ่งตนเอง แต่กิจกรรมทางเศรษฐกิจเพื่อการพึ่งตนเองก็จำเป็นต้องคำนึงถึง สภาพภูมิศาสตร์ และทรัพยากรของท้องถิ่นควบคู่กันไปด้วยและการพึ่งตนเองนั้น ไม่จำเป็นต้องพึ่งตนเองให้หมดร้อยเปอร์เซ็นต์ เกษตรกรอาจเริ่มต้นพึ่งตนเองจาก 10 – 20 เปอร์เซ็นต์ แล้วค่อยๆ ยกระดับขึ้นไปเรื่อยๆ

แนวความคิดเรื่องเศรษฐกิจชุมชนแบบพึ่งตนเอง ไม่ได้ปฏิเสธเรื่องการค้า หรือการแลกเปลี่ยนในตลาด แต่แนวความคิดนี้เห็นว่าหากเกษตรกรเน้นการเพาะปลูกพืชเชิงเดี่ยวเพียงเพราะมีจุดมุ่งหมายจะเอาเงินไปซื้อข้าวปลา อาหาร ฯลฯ มาบริโภค ซึ่งในไม่ช้าเกษตรกรก็จะต้องเป็นหนี้เป็นสิน หมกความเป็นตัวของตัวเอง และแม้แต่จะรักษาสถาบันครอบครัวเอาไว้มิให้แตกสลาย ก็ยากที่จะรักษาเอาไว้ได้ สาเหตุก็เป็นเพราะว่าปัจจัยการผลิต และสิ่งจำเป็นในการดำรงชีวิตของเกษตรกรถูกกำหนดจากกลไกราคาทั้งหมดค่อนข้างชัดเจน เนื่องจากราคาของปัจจัยการผลิตจะเพิ่มขึ้นเร็วกว่าราคาพืชผลของเกษตรกรที่นำออกสู่ตลาด นอกจากนี้ก็เป็นเพราะว่าเกษตรกรก้าวเข้าสู่ขั้นตอนของการค้า การแลกเปลี่ยนในตลาด โดยที่ยังไม่สามารถพึ่งตนเองเรื่องปากท้องได้ ในทางตรงกันข้าม หากเกษตรกรสามารถทำการผลิตข้าวปลาอาหาร เอาไว้กินเองในครอบครัวอย่างพอเพียงแล้ว เกษตรกรจะเป็นฝ่ายกำหนดต่อตลาดว่าจะนำผลผลิตที่เหลือจากการบริโภคอะไรบ้าง และจำนวนเท่าใดออกขายสู่ตลาด ผลผลิตส่วนเกินทั้งหมดที่ออกสู่ตลาด คือ “กำไร” ของเกษตรกร โดยเกษตรกรจะเป็น “ผู้กำหนด” หรือเป็น “ตัวกระทำ” (action) ต่อตลาดไม่ใช่ตลาดเป็นตัวกำหนดหรือตัวกระทำต่อเกษตรกรดังที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

ปรัชญาเศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเองไม่ได้ปฏิเสธ “ลัทธิปัจเจกชนนิยม” ของนักเศรษฐิจตลาดสำนักเศรษฐกิจชุมชนแบบพึ่งตนเองเน้นการรวมกลุ่มของชาวบ้านในระดับ

ชุมชน หมู่บ้าน และตำบล ในขณะที่เศรษฐศาสตร์กระแสโลกาภิวัตน์ไม่ได้ให้ความสำคัญกับชุมชนหมู่บ้าน แต่ให้ความสำคัญกับการรวมตัวของกลุ่มพ่อค้าและสมาคมอุตสาหกรรมในเมืองมากกว่า การรวมกลุ่มของชาวบ้านที่อยู่ภายใต้การอุปถัมภ์จากหน่วยงานของรัฐและกลุ่มธุรกิจ ทั้งที่เป็นกลุ่มการผลิตการค้า และการเงิน เช่น สหกรณ์ กลุ่มออมทรัพย์ ส่วนใหญ่ไม่สามารถพึ่งตนเองได้ ทั้งนี้เนื่องมาจากการที่ยุทธศาสตร์สำคัญของประเทศเน้นไปที่การผลิตเพื่อการส่งออก กิจกรรมทางเศรษฐกิจเล็กๆ ของชาวบ้านจึงแทบจะไม่ได้ได้รับความสำคัญจากผู้บริหารประเทศที่จะสร้างเงื่อนไขที่เป็นผลดีต่อธุรกิจของชาวบ้าน

แนวคิดเศรษฐกิจชุมชนแบบพึ่งตนเองยอมรับการสนับสนุนและส่งเสริมให้ชุมชนชาวบ้านที่ปรารถนาจะก้าวพ้นจากระดับการผลิตเพียงเพื่อพออยู่พอกิน ไปสู่ระดับการแลกเปลี่ยนให้เป็นที่เจ้าของทุนหรือผู้ประกอบการทางเศรษฐกิจเอง แนวคิดนี้เสนอว่าวัตถุประสงค์ แรงงาน ทุน ทักษะ และยุทธศาสตร์ทางธุรกิจจะต้องอยู่ภายใต้การตัดสินใจด้วยตนเองของสมาชิกชุมชน (self-determination) แนวคิดเศรษฐกิจชุมชนแบบพึ่งตนเองไม่ได้ปฏิเสธเสรีภาพของเกษตรกรแต่ละคนที่จะเข้าไปซื้อ – ขายแลกเปลี่ยนสินค้ากับเศรษฐกิจตลาด แต่การรวมตัวกันเป็นกลุ่มก้อนของชาวบ้านเป็นเงื่อนไขที่จำเป็นและจะขาดมิได้ หากชุมชนขาดการรวมตัวกัน เศรษฐกิจตลาดก็จะทำลายชุมชน แต่ในที่สุดเศรษฐกิจตลาดจะปั่นป่วนเพราะกำลังซื้อของคนในประเทศไม่เพียงพอ ในทางตรงกันข้ามหากชุมชนเข้มแข็ง ชุมชนจะสนับสนุนค้ำจุนระบบเศรษฐกิจภายในประเทศให้เข้มแข็งตามไปด้วย เพราะชุมชนมีกำลังซื้ออย่างเพียงพอ การพึ่งตนเองของชุมชนจะใช้คุณธรรมและวัฒนธรรมดั้งเดิมของไทยเป็นแกนกลางในการทำกิจกรรมทางเศรษฐกิจ ดังจะ การทำความดี ความมีเมตตาเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ การมีสมานฉันท์ เป็นทั้งการประพฤติปฏิบัติทางสังคม และเป็นมิติการทำธุรกิจของชุมชนในเวลาเดียวกันด้วย การทำธุรกิจของภาคเศรษฐกิจชุมชนแบบพึ่งตนเองไม่ได้แบ่งแยกความสมเหตุสมผล ในการทำธุรกิจออกจากคุณงามความดีและความสมานฉันท์ของชุมชน ในแง่นี้เราอาจเรียกระบบเศรษฐกิจแบบพึ่งตนเองตามคุณลักษณะที่ว่า “ระบบเศรษฐกิจที่ถูกกำกับด้วยคุณธรรม” (moral economy) ก็ได้

2.1.3 แนวคิดเกี่ยวกับการจัดตั้งองค์กรชุมชนเพื่อการพึ่งตนเอง

กลุ่มหรือองค์กรประชาชนเป็นองค์ประกอบสำคัญในการดำเนินงานพัฒนาชุมชนและอาจจะหมายถึงการที่บุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปมารวมกันโดยสมัครใจมีสำนึกต่อ

วัตถุประสงค์อย่างเดียวกันมาระดมความสามารถที่แต่ละคนมีอยู่เพื่อก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในเชิงพัฒนาความสามารถของบุคคล และกลุ่ม ในการจัดการภาระกิจที่สำคัญของกลุ่มหรือชุมชน

การจัดตั้งองค์กรประชาชนเป็นผลมาจากทัศนะเกี่ยวกับสาเหตุความยากจน อันเป็นปัญหาหนึ่งของการพัฒนาและการวิเคราะห์สาเหตุของความยากจน ทำให้เห็นชัดเจนว่าผู้ไร้อำนาจเท่านั้น จะเป็นผู้แก้ไขปัญหาของความยากจนอย่างแท้จริง ผู้ไร้อำนาจจะแก้ไขปัญหา ความยากจนและปัญหาอื่นๆ ได้ก็โดยการรวมตัวกันเป็นองค์กรประชาชน จึงถือได้ว่าเป็นมรรควิธีอันจะนำไปสู่การพัฒนาหรือการแก้ไขปัญหาต่างๆ วิธีการจัดตั้งองค์กรประชาชนมีทรรศนะว่าเกิดจากตัวระบบสังคมหรือโครงสร้างสังคมเป็นสังคมที่อยู่ศีลธรรม และไร้ความเป็นมนุษย์ต้องการให้เป็นสังคมยูติธรรม และมีความเป็นมนุษย์

และจากหลายๆ ทัศนะที่มีต่อคำว่า “องค์กรประชาชน” ทำให้สามารถสรุปความหมายของ “องค์กรประชาชน” ได้ว่าหมายถึง การรวมตัวกันของประชาชนที่มีเป้าหมายร่วมกันเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เพื่อร่วมกันกระทำใบบรรลุเป้าหมาย และเป็นการศึกษาเรียนรู้ร่วมกันระหว่างกลุ่มชาวบ้านในการที่จะร่วมกันแก้ไขปัญหา และรับผลประโยชน์ที่พึงได้รับร่วมกัน โดยนอกจากนี้ในการพัฒนาองค์กรประชาชน จึงหมายถึงการรวมพลังของประชาชน แล้วจัดตั้งเป็นองค์กรประชาชนและได้มาซึ่งอำนาจในการเปลี่ยนแปลงแก้ไขสถานการณ์ของตนเอง ด้วยกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน ร่วมกันคิดปรึกษาหารือ วางแผนและร่วมกันทำ อันจะนำมาสู่การแบ่งปันผลประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมในกระบวนการเปลี่ยนแปลงนั้นและมีได้หมายถึงเพียงการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าหรือปัญหาเศรษฐกิจเท่านั้น แต่จะต้องครอบคลุมทุกด้านเกี่ยวกับชีวิตมนุษย์ (ดิเรก เต็งจำรูญ, 2525)

นอกจากนี้กระบวนการในการจัดตั้งกลุ่ม ถือเป็นองค์ประกอบสำคัญขององค์กรชุมชนในการจัดการปัญหาของหมู่บ้าน ตลอดจนสร้างความเข้มแข็งให้กับองค์กร

จิตติ มงคลชัยอรัญญา (2530) ได้กล่าวถึงขั้นกระบวนการในการสร้างกลุ่มหรือองค์กรชุมชนไว้ คือ

1. การปลุกจิตสำนึก (conscientization) คือการทำให้สมาชิกของกลุ่มเกิดความตระหนักว่ามีปัญหา และมีความต้องการแก้ไขปัญหาที่กำลังเผชิญอยู่

2. การรวมพลัง (organization) คือสมาชิกมีการพบปะแลกเปลี่ยนหรือตกลงที่จะดำเนินการบางอย่างร่วมกัน ในขั้นตอนนี้ อาจจะมีการเลือกผู้มาทำหน้าที่ประสานความคิดทำหน้าที่เป็นตัวแทนของกลุ่ม ทำให้สมาชิกทำกิจกรรม และในระยะยาวเมื่อกลุ่มมีกิจกรรมมากขึ้น มีสมาชิกมากขึ้น โอกาสที่จะทำให้สมาชิกมีจิตสำนึกร่วมกัน และเชื่อใจกันอาจน้อย กลุ่มจึงจำเป็นต้องมีโครงสร้างถาวรมีแบบแผน มีระบบเพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานร่วมกัน

3. การบริหาร/จัดการกลุ่ม (management) ระบบบริหารจัดการเป็นขั้นตอนสำคัญที่ก่อให้เกิด ความสำเร็จในการดำเนินงานกลุ่ม การแบ่งงานกันทำที่มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับลักษณะกิจกรรม และความเหมาะสมกับระดับความสามารถของผู้นำ และสมาชิกกลุ่ม การประสานและระดมทรัพยากรทั้งภายในและภายนอกกลุ่ม

4. การใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม (appropriate technology) กับสภาพเศรษฐกิจ สังคม สภาพทางกายภาพ และทางชีววิทยา จะเป็นการช่วยสมาชิกประหยัดเวลา ลดต้นทุนและไม่ซับซ้อนจนเกินไป เช่น การทำให้ประชาชนเกิดการเรียนรู้ โดยการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ซึ่งกันและกัน ระหว่างชาวบ้าน การดูงาน เป็นต้น

5. การสนับสนุนการดำเนินงานของกลุ่ม (other support) การสนับสนุนจากภายนอกอาจหมายถึง ทรัพยากรบุคคลที่เข้ามา และหมายถึงการได้มาซึ่งทรัพยากรอื่นๆ เช่น เงินทุน วัสดุ ฯลฯ จะทำให้กลุ่มดำเนินงานไปได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้การได้รับการสนับสนุนจากภายนอกต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานของความคิดประชาชน ที่จะตัดสินใจและช่วยตนเองก่อน (self help)

จากแนวคิดในการรวมกลุ่มเป็นองค์กรชุมชนที่กล่าวมานั้น ลักษณะขององค์กรชุมชนที่มีรูปแบบและถูกนำมาใช้มากที่สุดคือ สหกรณ์ ซึ่งยึดหลักการรวมกลุ่มกันเพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อน แนวคิดของหลักการสหกรณ์ตามหลักสหกรณ์สากลจากการประชุมสมัชชาองค์การสหกรณ์ ไอ.ซี.เอ. ซึ่งเป็นที่ยอมรับกันทั่วโลกและถือเสมือนเป็นศิลาของ สหกรณ์ประกอบด้วยหลัก 7 ประการดังนี้ (สันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย, 2538)

หลักการข้อที่ 1 การเป็นสมาชิกด้วยความสมัครใจ และเปิดโอกาสให้แก่ทุกคนที่สามารถใช้บริการของสหกรณ์และเต็มใจที่จะรับผิดชอบในฐานะสมาชิก โดยไม่มีการสร้างข้อจำกัดหรือข้อกีดกันทางสังคม การเมือง เชื้อชาติ และศาสนา

หลักการข้อที่ 2 การควบคุมโดยสมาชิกตามหลักประชาธิปไตย สหกรณ์เป็นองค์การประชาธิปไตยที่ควบคุมโดยมวลสมาชิก ผู้มีส่วนร่วมอย่างแข็งขันในการกำหนดนโยบายและการตัดสินใจ บุรุษและสตรีผู้ได้รับเลือกให้เป็นผู้แทนสมาชิกต้องรับผิดชอบต่อมวลสมาชิก

ใน สหกรณ์ชั้นปฐมสมาชิกมีสิทธิในการออกเสียงเท่าเทียมกัน (สมาชิกหนึ่งคนออกเสียงหนึ่งเสียง) สำหรับสหกรณ์ในระดับอื่นให้ดำเนินไปตามแนวทางประชาธิปไตยด้วยเช่นกัน

หลักการข้อที่ 3 การมีส่วนร่วมทางเศรษฐกิจโดยสมาชิก สมาชิกสหกรณ์พึงมีความเที่ยงธรรมในการให้ และควบคุมการใช้เงินทุนในสหกรณ์ตามแนวทางประชาธิปไตย เงินของสหกรณ์อย่างน้อยส่วนหนึ่งต้องเป็นทรัพย์สินส่วนรวมของสหกรณ์ สมาชิกจะได้รับผลตอบแทนสำหรับเงินทุนตามเงื่อนไขแห่งสมาชิกภาพในอัตราที่จำกัด (ถ้ามี) มวลสมาชิกเป็นผู้จัดสรรผลประโยชน์ส่วนเกินเพื่อจุดมุ่งหมายประการใดประการหนึ่งหรือทั้งหมด ดังต่อไปนี้คือ เพื่อการพัฒนาสหกรณ์ของตน โดยจัดสรรให้เป็นทุนของสหกรณ์ซึ่งส่วนหนึ่งของทุนนี้ต้องไม่นำมาแบ่งปันกัน เพื่อเป็นผลประโยชน์แก่สมาชิกตามส่วนของปริมาณธุรกิจที่ทำกับสหกรณ์ และเพื่อสนับสนุนกิจกรรมอื่นใดที่มวลสมาชิกเห็นชอบ

หลักการข้อที่ 4 การปกครองตนเองและความเป็นอิสระ สหกรณ์เป็นองค์การที่พึ่งพาและปกครองตนเองโดยการควบคุมของสมาชิก ในกรณีที่สหกรณ์มีข้อตกลงหรือผูกพันกับองค์การอื่นๆ รวมถึงองค์กรของรัฐ หรือต้องแสวงหาทุนจากแหล่งทุนภายนอกสหกรณ์ต้องกระทำภายใต้เงื่อนไข อันเป็นมั่นใจได้ว่า มวลสมาชิกจะยังคงไว้ซึ่งอำนาจในการควบคุมตามแนวทางประชาธิปไตย และยังคงความเป็นอิสระของสหกรณ์

หลักการข้อที่ 5 การส่งเสริมการศึกษา การฝึกอบรม และข่าวสาร แก่มวลสมาชิก ผู้แทนจากการเลือกตั้ง ผู้จัดการ และพนักงาน เพื่อบุคคลเหล่านั้นสามารถมีส่วนช่วยพัฒนาสหกรณ์ของตน ได้อย่างมีประสิทธิภาพและสามารถให้ข่าวสารแก่สาธารณชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งแก่เยาวชน และบรรดาผู้นำทางความคิดในเรื่องคุณลักษณะและคุณประโยชน์ของ สหกรณ์ได้

หลักการข้อที่ 6 การร่วมมือกันระหว่างสหกรณ์ สหกรณ์สามารถให้บริการแก่สมาชิกได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด และเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่ขบวนการสหกรณ์ได้ โดยการประสานความร่วมมือกันในระดับท้องถิ่น ระดับชาติ ระดับภูมิภาค และระดับนานาชาติ

หลักการข้อที่ 7 การเอื้ออาทรต่อชุมชน สหกรณ์พึงดำเนินกิจกรรมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของชุมชน ตามนโยบายที่มาจากสมาชิกให้ความเห็นชอบ

2.1.4 แนวคิดที่เกี่ยวกับองค์การการเงินชุมชน

จากสภาพปัญหาความเดือดร้อนที่เกิดขึ้นกับกลุ่มคนยากจนในพื้นที่ชนบท ทำให้เกิดแนวคิดที่จะช่วยเหลือ โดยอาศัยหลักการรวมตัวกันและนำเอาการออมมาผสมผสาน ทำให้เกิดสถาบันการเงินแบบใหม่ขึ้นเพื่อตอบสนองผู้ด้อยโอกาสเหล่านี้

Grameen Bank หรือ ธนาคารหมู่บ้าน เป็นสถาบันการเงินที่จัดตั้งขึ้นในประเทศบังกลาเทศโดย Dr. Mohamed ซึ่งเป็นอาจารย์ทางเศรษฐศาสตร์ของมหาวิทยาลัย Chittagong แนวคิดนี้มีวัตถุประสงค์หลักคือ การให้สินเชื่อแก่ผู้มีรายได้น้อยในชนบท โดยไม่ต้องมีหลักประกัน Dr. Mohamed ได้เริ่มทดลองโครงการสินเชื่อแก่ผู้ยากจนในชนบท ชื่อ Grameen Bank Project โดยได้รับความร่วมมือจากธนาคารพาณิชย์ของรัฐ การดำเนินการของโครงการดังกล่าว ประสบผลสำเร็จเป็นอย่างดี จึงได้มีการขยายโครงการไปยังเขตชนบทอื่นๆ ทั้งนี้ได้รับการสนับสนุนจากธนาคารและธนาคารพาณิชย์ของรัฐ ตลอดจนองค์กรการเงินระหว่างประเทศ ต่อมาโครงการ Grameen Bank Project ได้เปลี่ยนรูปแบบเป็นธนาคารที่มีกิจการดำเนินงานอิสระชื่อ Grameen Bank (G.B.) สามารถดำเนินงานธุรกรรมทุกประเภทเช่นเดียวกับธนาคารพาณิชย์ ยกเว้นการแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ

สำหรับประเทศไทยธนาคารหมู่บ้านได้เริ่มต้นจากโครงการน้ำพระทัยจากในหลวง หรือโครงการอีสานเขียวซึ่งเริ่มต้นขึ้นในปี พ.ศ. 2531 โครงการดังกล่าวได้มุ่งแก้ไขปัญหาค่าความแห้งแล้งและความยากจนของชาวชนบทในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งโครงการธนาคารหมู่บ้านได้เริ่มต้นจากคณาจารย์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โดยการนำของผู้ช่วยศาสตราจารย์ จ้างงค์ สมประสงค์ เป็นผู้ค้นคว้าทดลองจัดตั้งธนาคารหมู่บ้านขึ้นเพื่อสนับสนุนโครงการน้ำพระทัยจากในหลวง และเริ่มดำเนินงานมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2532 การดำเนินงานจัดตั้งธนาคารหมู่บ้านจะมีกองทัพกบเป็นผู้นำกำหนดพื้นที่เป้าหมาย จุดมุ่งหมายหลักคือเพื่อทดลองแก้ไขปัญหาค่าความยากจนของคนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการจัดระบบการเงินการธนาคารในระดับหมู่บ้านเพื่อแก้ไขปัญหาค่าความยากจน 3 ประการคือ

1. เกิดจากการฟุ่มเฟือยไม่ประหยัดหรือไม่รู้จักออม
2. เกิดจากการขาดการจัดระบบสะสมเงินออมอย่างมีรูปแบบเหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจ สังคมในชนบทให้สอดคล้องกับประเพณีไทย
3. เกิดจากการขาดความรู้ความสามารถในการจัดการการเงินการธนาคารจึงต้องกู้หนี้ยืมสินในอัตราดอกเบี้ยแพง และผลิตผลถูกกดราคาจากคหบดีและพ่อค้าคนกลางมาโดยตลอด

จากมูลเหตุสำคัญทั้ง 3 ประการดังกล่าว จึงจำลองรูปแบบของธนาคารหมู่บ้านให้เป็นองค์กรทางการเงินระดับหมู่บ้านคือให้ชาวบ้านเป็นเจ้าของกิจการด้วยการเข้าถือหุ้นให้ชาวบ้านบริหารจัดการด้วยการเลือกตั้งถือหุ้นเป็นคณะกรรมการการบริหาร ให้ชาวบ้านเป็นลูกค้าของธนาคารหมู่บ้าน ด้วยการนำเงินออมมาฝาก-ถอนเงิน และเมื่อมีความจำเป็นหรือต้องการเงินไป

ประกอบอาชีพ ก็มาติดต่อกู้ยืมในอัตราดอกเบี้ยต่ำ เมื่อถึงสิ้นปีมีกำไรก็จ่ายปันผลคืนชาวบ้านผู้ถือหุ้นและจัดสรรกำไร เพื่อพัฒนาหมู่บ้านตามความเหมาะสม

นอกจากธนาคารหมู่บ้านแล้ว แนวคิดในการจัดตั้งสถาบันการเงินของชาวบ้านยังมีรูปแบบอื่นๆ อีกหลายรูปแบบ ซึ่งจัดตั้งขึ้นด้วยความจำเป็นและด้วยความเชื่อถือกัน กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ก็เป็นสถาบันการเงินของชาวบ้านประเภทหนึ่ง ซึ่งเป็นกระบวนการที่ให้การศึกษแก่คนในชุมชนเพื่อให้มีความรู้ ประสบการณ์ ที่จะนำไปใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของชุมชน ซึ่งกระบวนการให้ศึกษาดังกล่าวจะเน้นหลักการให้รู้จักช่วยเหลือตนเองและช่วยเหลือผู้อื่นเป็นหลัก เนื่องจากการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศที่ผ่านมายิ่งทำให้ช่องว่างของรายได้ระหว่างคนจนกับคนรวยมีมากยิ่งขึ้น กระทรวงมหาดไทยจึงได้มีนโยบายเกี่ยวกับการพัฒนาเศรษฐกิจชนบทโดยมอบหมายให้กรมการพัฒนาชุมชนเป็นผู้ดำเนินการ กรมการพัฒนาชุมชนได้สนับสนุนให้มีการจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตเพื่อให้เป็นฐานในการพัฒนาเศรษฐกิจชนบท และ พัฒนาคุณธรรมของคน ซึ่งแนวความคิดของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตได้อาศัยแนวความคิดของสหกรณ์การเกษตรผสมผสานกับแนวความคิดการจัดตั้งกลุ่มเครดิตยูเนียน และแนวความคิดของกลุ่มออมทรัพย์ดังกล่าวสามารถจำแนกได้ดังนี้ คือ

แนวความคิดแรก การให้คนในชุมชนรวมตัวกันเพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกันทั้งนี้เนื่องจากสภาพของแต่ละชุมชนมีความแตกต่างทางฐานะทางเศรษฐกิจมาก กล่าวคือ บางครอบครัวมีฐานะที่ร่ำรวย บางครอบครัวมีฐานะที่ยากจน ดังนั้นแนวความคิดนี้เพื่อที่จะเน้นให้คนในชุมชนได้ทำความเข้าใจถึง “ทุนทางสังคม”

แนวความคิดที่สอง การสนับสนุนด้านเงินทุนแก่คนด้อยโอกาสทางเศรษฐกิจหรือคนยากจน สภาพของคนในชุมชน โดยเฉพาะในเขตชนบทชาวบ้านส่วนใหญ่มีฐานะที่ยากจนสาเหตุหนึ่งก็คือ การขาดแคลนเงินทุน แม้ว่าในปัจจุบันจะมีสถาบันการเงินทางการเกษตรเข้าไปให้ความช่วยเหลือ แต่การให้ความช่วยเหลือยังกระจายไม่ทั่วถึง โดยเฉพาะเกษตรกรที่ยากจนและไม่มีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง ด้วยเหตุนี้เกษตรกรกลุ่มนี้จึงต้องอาศัยพึ่งเงินทุนจากนายทุนเงินกู้ซึ่งคิดอัตราดอกเบี้ยสูงมาก ดังนั้นการเข้ามาร่วมตัวของคนกลุ่มนี้จะทำให้กลุ่มมีเงินออมและจัดสรรเงินออมให้กับสมาชิกที่มีความจำเป็น โดยยึดหลักความเห็นใจซึ่งกันและกัน

แนวความคิดที่สาม การฝึกฝนทำให้เกิดกระบวนการทำงานอย่างชาญฉลาด การที่สมาชิกของกลุ่มกู้เงินจากกลุ่มออมทรัพย์ไปแล้ว ต้องมีการฝึกฝนให้สมาชิกกลุ่มนี้รู้จักกระบวนการคิดที่จะนำเงินทุนดังกล่าวไปลงทุนประกอบอาชีพ เพื่อให้ได้รับผลตอบแทนจากการลงทุนสูง

กว่าอัตราดอกเบี้ยที่ตนเองจะต้องจ่าย กระบวนการดังกล่าวจะช่วยส่งผลทำให้สมาชิกเหล่านี้รู้จักหาช่องทางการลงทุนด้วยตนเองมากขึ้น

แนวความคิดสุดท้าย การฝึกฝนให้ครัวเรือนรู้จักการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ กล่าวคือ การรวมตัวของสมาชิกย่อมทำให้สมาชิกมีกิจกรรมที่ร่วมกันมากมาย โดยเฉพาะการแลกเปลี่ยนสินค้าระหว่างกัน ซึ่งกิจกรรมหนึ่งของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตคือ การจัดตั้งศูนย์สาธิตการตลาด ซึ่งศูนย์ดังกล่าวจะเป็นแหล่งรวมผลผลิตของชาวบ้านและเป็นการฝึกฝนให้ชาวบ้านรู้จักการค้าขายมากขึ้น

แนวคิดในการจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์เพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของชาวบ้านส่วนใหญ่จะเป็นแนวคิดที่มีการนำรูปแบบของสหกรณ์มาดัดแปลงเพื่อให้เกิดความเหมาะสมและเพื่อให้มีความแตกต่างจากสหกรณ์ ซึ่งกลุ่มออมทรัพย์ในแต่ละประเภทนั้น ความแตกต่างจะอยู่ที่หน่วยงานที่เข้าไปส่งเสริม แต่อย่างไรก็ตามกลุ่มออมทรัพย์ที่เกิดขึ้นมากมายนั้นยังไม่มีความสำเร็จในความเป็นนิติบุคคล มีเพียงรูปแบบเดียวคือ เครดิตยูเนียน ซึ่งเป็นสหกรณ์ออมทรัพย์ของชุมชนจดทะเบียนตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 แนวคิดของสหกรณ์เครดิตยูเนียนนั้นมีต้นกำเนิดมาจากประเทศเยอรมัน เครดิตยูเนียนก่อกำเนิดขึ้นท่ามกลางสถานการณ์ “ข้าวยากหมากแพง” ในสังคมของชาวเยอรมัน ในมณฑล Wedterwald แคว้น Rhine ในปี ค.ศ. 1847 อันเป็นยุคเดียวกับการปฏิวัติอุตสาหกรรมในยุโรป ภาวะเศรษฐกิจโดยทั่วไปตกต่ำ ประชาชนในมณฑลเวสเตอร์วาลด์ขาดแคลนสิ่งอุปโภคบริโภคระดับพื้นฐาน อาหารที่จะนำมารับประทานได้มีเพียงขนมปังกับมันฝรั่งเท่านั้น แต่ราคาซื้อขายในตลาดสูงมาก จนชาวชนบทไม่อาจซื้อหาได้อย่างพอเพียง ก่อให้เกิดภาระหนี้สินในหมู่คนจนมากยิ่งขึ้น นายเทศมนตรีหนุ่ม Friedrich Wilhelm Raiffeisen แห่งเมือง Weyerbusch ในขณะนั้นได้ขอความร่วมมือจากคหบดีในเมือง Weyerbusch นำเงินมาลงทุนในสมาคมผู้บริโภครวม ซึ่งดำเนินการสร้างโรงงานทำขนมปังขึ้น โดยมาจำหน่ายให้ประชาชนในราคาที่ต่ำกว่าท้องตลาดถึงครึ่งหนึ่ง ซึ่งสามารถบรรเทาภาวะวิกฤตลงไปได้บ้าง

สมาคมผู้บริโภครวมนี้ก่อตั้งขึ้นบนพื้นฐานปรัชญา “การเสียสละเพื่อผู้ได้รับความทุกข์” กองทุนที่รวบรวมจากการบริจาคได้ถูกใช้ตามวัตถุประสงค์ บนหลักการ “ดำรงกองทุนเอาไว้” ในระยะต่อมาจึงกลายมาเป็นกฎแห่งการช่วยเหลือซึ่งกันและกันฉันพี่น้อง และบันดาลให้เกิดความสงบสุข แม้ว่าสมาคมขนมปังจะสามารถบรรเทาภาวะวิกฤตลงไปได้บ้าง แต่ปัญหาพื้นฐานของประชาชนยังไม่หมดสิ้นไป ชาวชนบทยังมีหนี้สินติดตัว ขาดแคลนเงินทุนจัดซื้อปัจจัยการผลิตทางการเกษตรกรรม ต้องนำเงินเพื่อซ่อมแซมหรือซื้อบ้าน และไม่มีสถาบันการเงินที่จะเอื้ออำนวยให้บริการแก่ชาวบ้านได้ ดังนั้น Raiffeisen ได้อาศัยประสบการณ์จากการดำเนินงานของสหกรณ์

ชนมปิงมาสร้างสมาคมใหม่ ชื่อว่า “Flammersfeld Relief Society for the Needy Farmers” หรือ “สมาคมเพื่อสงเคราะห์ชาวนาแห่งเมืองแฟลมเมอร์เฟลด์” ก่อตั้งขึ้นในเดือนธันวาคม ค.ศ. 1849 เป้าหมายสำคัญของสมาคมก็เพื่อจัดระบบการค้าปศุสัตว์ที่ไร้ความเป็นธรรม โดยสมาคมได้ใช้กองทุนที่รวบรวมได้ไปจัดซื้อปศุสัตว์มาจำหน่ายแบบผ่อนส่งแก่ชาวนา ในระยะ 5 ปี สมาคมนี้มีชื่อเรียกว่า “สหพันธ์ปศุสัตว์” (cattles union) อีกชื่อหนึ่ง การดำเนินธุรกิจค้าปศุสัตว์ของสมาคมได้ดำเนินการไปอย่างช้าๆ เพราะการหมุนเวียนเงินต้องใช้เวลานานไม่สามารถสนองความต้องการของชาวนาได้อย่างทั่วถึง แต่ก็แก้ปัญหาหลงได้เฉพาะในเรื่องปศุสัตว์เท่านั้น ส่วนปัญหาความต้องการเงินทุนยังคงมีอยู่ต่อไป สมาคมจึงเริ่มจัดให้มีการบริการสินเชื่อเพิ่มขึ้นอีกในเวลาต่อมา โดยการกู้ยืมจากแหล่งต่างๆ และรับบริจาคเข้าเป็นกองทุน ด้วยเหตุที่การบริการสินเชื่อเป็นสิ่งใหม่ และชาวนาชนบทยังไม่ทำตนเป็นที่น่าเชื่อถือได้เพราะยังขาดคุณธรรมที่เหมาะสม คหบดีจึงไม่ค่อยให้ความร่วมมือทำให้การขยายงานเป็นไปด้วยความเชื่องช้าและยากลำบาก

ต่อมาในปี ค.ศ. 1864 ไรฟ์ไฟเซ่น ได้ริเริ่มก่อตั้งสมาคมใหม่ชื่อ “สมาคมเพื่อการสงเคราะห์แห่งเมืองเฮดเดสดอร์ฟ” (Heddesdorf Welfare Society) ภารกิจของสมาคมนี้จัดให้มีบริการสินเชื่อ ให้การศึกษา เลี้ยงดูเด็กกำพร้าและถูกทอดทิ้ง ขาดการดูแล จัดหางานให้กับประชาชน โดยเฉพาะอดีตนักโทษ และจัดห้องสมุดสาธารณะ การดำเนินงานของสมาคมเน้นการสร้างความเป็นอยู่ที่ดีและพัฒนาคุณธรรมของประชาชนมากขึ้น หลังจากการดำเนินงานของสมาคมเน้นการสร้างความเป็นอยู่ที่ดีและพัฒนาคุณธรรมของประชาชนมากขึ้น หลังจากดำเนินกิจการไปได้ระยะหนึ่งการบริการด้านต่างๆ ก็ซบเซาลง เหลือเพียงการบริการทางการเงิน หรือการบริการสินเชื่อเท่านั้นที่ประชาชนมากขึ้น สมาคมจึงปรับบทบาทและภารกิจของสมาคมเสียใหม่ โดยหันมาเน้นการจัดบริการสินเชื่อ และแยกออกไปเป็นอีกสมาคมหนึ่งโดยเอกเทศใช้ชื่อว่า “เฮดเดสดอร์ฟเครดิตยูเนียน” (Heddesdorf Credit Union) ซึ่งนับได้ว่าเป็นเครดิตยูเนียนแห่งแรกของโลก

กิจการสินเชื่อแบบเครดิตยูเนียนตั้งอยู่บนพื้นฐานการรวมประชาชนเข้ามาช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การดำเนินงานมุ่งเน้นการบริหารองค์กร สร้างความเป็นอยู่ที่ดี สอนความต้องการทางวัตถุแก่ประชาชนไปพร้อมๆ กับการพัฒนาคุณธรรมของประชาชน หลังจากนั้นอีกต่อ 8 ปี กิจการเครดิตยูเนียนได้พิสูจน์ให้เห็นถึงบทบาท และคุณประโยชน์ต่อสังคมเป็นที่ประจักษ์แล้ว กิจการเครดิตยูเนียนก็ได้ขยายไปทั่วประเทศโดยรวดเร็ว จนรัฐบาลเยอรมันได้ตรากฎหมายสหกรณ์ขึ้น โดยอาศัยหลักการ และวิธีการเครดิตยูเนียนเป็นพื้นฐานสำคัญ

2.2 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.2.1 การศึกษาที่เกี่ยวกับลักษณะการสะสมทุนในอดีต

ผจงจิตร บุญราช (2520) ได้ทำการศึกษาการสะสมทุนของเกษตรกรในปี 2518-2519 โดยศึกษาถึงรูปแบบการสะสมทุนและแหล่งที่มาของทุนพบว่ารูปแบบการสะสมทุนของเกษตรกรจะอยู่ในรูปแบบของงานสินทรัพย์ถาวรเป็นส่วนใหญ่และเงินทุนส่วนใหญ่จะมาจากรายได้ของฟาร์ม

ประเจิด สิ้นทรัพย์ (2521) ได้ทำการศึกษาการสะสมทุนของเกษตรกรในจังหวัดภาคเหนือปี 2521-2520 ผลการศึกษาพบว่าการสะสมทุนของเกษตรกรในเขตภาคเหนือส่วนใหญ่จะได้อาจมาจากมูลค่าของที่ดิน และอาคารบ้านเรือนและนอกจากนี้ยังพบว่าการสะสมทุนของเกษตรกรจะขึ้นอยู่กับรายได้หากรายได้จากฟาร์มเพิ่มสูงขึ้นจะมีการสะสมทุนมากขึ้น

2.2.2 การศึกษาที่เกี่ยวกับองค์กรชุมชน

เกรียงศักดิ์ ปัทมเรขา (2531) การศึกษา ปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญในการดำเนินกิจกรรมสหกรณ์การเกษตรคือ สมาชิกมีความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการสหกรณ์ในระดับต่ำกว่ากระบวนการส่งเสริมควรให้ความสำคัญกับการให้การศึกษาแก่สมาชิกให้มาก โดยเพิ่มเนื้อหาทางวิชาการในการประชุมกลุ่ม หรือเพิ่มจำนวนครั้งในการประชุมกลุ่ม รวมทั้งให้มีการสับเปลี่ยนหมุนเวียนตัวแทนในการเข้าไปร่วมประชุมใหญ่เพื่อให้สมาชิกคนอื่นๆ ได้มีประสบการณ์โดยตรงจากการเข้าร่วมประชุมใหญ่

กาญจนา แก้วเทพ และกนกศักดิ์ แก้วเทพ (2530) ได้ศึกษาการพึ่งตนเองโดยศึกษาภาพในการพัฒนาชนบทพบว่า การส่งเสริมกิจกรรมทางเศรษฐกิจในพื้นที่ชนบทโดยผ่านองค์กรเพื่อการพึ่งตนเองของประชาชนที่ยากจนในชนบทมีศักยภาพที่จะช่วยเหลือตนเองได้ แต่ศักยภาพดังกล่าวถูกปิดกั้นมิให้แสดงออกมา เนื่องจากมีเงื่อนไขภายใน คือ ความรู้สึกนึกคิดที่คนยากจนมีต่อตนเอง และเงื่อนไขภายนอก เช่น ระบบการกู้ยืมเงินที่ต้องเสียดอกเบี้ยสูงๆ ดังนั้นกระบวนการทำงานขององค์กรพัฒนาต่างๆ จะต้องมุ่งเน้นการปลดปล่อยแนวคิดเก่าๆ พร้อมทั้งเสนอแนวคิดใหม่ที่สัมพันธ์กับหลักการพึ่งตนเองเพื่อเปลี่ยนแปลงภาพพจน์การมองตนเองและ

ภาพพจน์ที่มีต่อคนจนด้วยตนเอง และปลดปล่อยเงื่อนไข วิธีการปฏิบัติและสถาบันเก่าให้หมดไป การเสนอแนะสำหรับการส่งเสริม สนับสนุนองค์กรเพื่อการพึ่งตนเองควร มีการจัดหาทรัพยากรในระดับท้องถิ่นให้มากขึ้น โดยเน้นการช่วยเหลือกันในชุมชน และควรกระตุ้นให้มีการก่อตั้งหรือพัฒนาองค์กรประชาชนให้เพิ่มมากขึ้น ให้มีความเข้มแข็งโดยอาจตั้งกลุ่มที่สนองความต้องการเฉพาะด้านของสมาชิก หรือให้กลุ่มทำโครงการแทรกตัวเองเข้าไปในโครงสร้างกิจกรรมของชุมชน ที่มีอยู่แล้วเพื่อมิให้เกิดการแตกแยกตัวเองออกไปจากชุมชน

ชาติชาย มณีกาญจน์ (2534) ได้ศึกษาถึงศักยภาพขององค์กรชุมชนในการจัดการกองทุนหมุนเวียน โดยได้ศึกษาการดำเนินงานของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านเช่าชั้นหมู่ที่ 1 ตำบลห้วยยาบ กิ่งอำเภอบ้านธิ จังหวัดลำพูน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาความเป็นมา โครงสร้างทางสังคม และบทบาทขององค์กรชุมชนในการจัดตั้งกองทุนหมุนเวียน จากการศึกษาพบว่าองค์กรชุมชนมีบทบาทสำคัญในการแก้ไขปัญหาของชุมชน ซึ่งเริ่มต้นจากการเสริมสร้างจิตสำนึกของประชาชนให้ตระหนักและเข้าใจถึงปัญหา ให้เขามีโอกาสได้ร่วมคิดในประเด็นต่างๆ และกำหนดแนวทางแก้ไขปัญหาตนเอง ตลอดทั้งการมีส่วนร่วมในการสนับสนุนปัจจัยเอื้อต่างๆ ในการแก้ไขปัญหาต่างๆ ประชาชนในชุมชนเองก็ได้รับผลประโยชน์ และมีความไว้วางใจที่ได้มีส่วนช่วยเหลือซึ่งกันและกันกับองค์กรชุมชนของตนเอง และสามารถแก้ไขปัญหาต่างๆ ทั้งด้านสังคมและเศรษฐกิจ การที่สมาชิกกองทุนหมุนเวียนได้พิจารณาตัดสินใจเรื่องต่างๆ เองและสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ เป็นสิ่งสำคัญยิ่งในการบริหารจัดการของกองทุนเพราะสมาชิกสามารถที่จะแบ่งผลกำไรและเก็บไว้เพิ่มเป็นกองทุนเพื่อเก็บเกี่ยวผลประโยชน์จากกองทุน และเป็นเงินทุนสนับสนุนความต้องการของสมาชิกได้เป็นอย่างดี ความคิดริเริ่มใหม่ๆ ควรต้องเริ่มจากภายในชุมชนเอง ส่วนองค์กรภายนอก (ทั้งภาครัฐและเอกชน) จะมีบทบาทเพียงเป็นผู้ก่อให้เกิดการพัฒนาเปลี่ยนแปลงและเป็นผู้ให้ข้อมูลข่าวสารแก่ชุมชนเท่านั้น และการศึกษาวิจัยยังพบอีกว่า องค์กรประกอบสำคัญ 12 ประการ ที่จะทำให้ชุมชนมีศักยภาพในการบริหารหรือจัดการกองทุนหมุนเวียนได้เป็นอย่างดีสมาชิกจะต้อง (1) มีความเข้าใจและยอมรับร่วมกันในปัญหาและการแก้ปัญหา (2) มีความไว้วางใจในผู้นำชุมชนของเขา (3) มีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด (4) ได้รับผลประโยชน์ร่วมกัน (5) มีความรู้สึกเป็นเจ้าของกองทุนร่วมกัน (6) มีความเสียสละและทุ่มเทเพื่อส่วนรวม (7) มีข้อมูลเพียงพอเพื่อประกอบการตัดสินใจ (8) เข้าใจวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานอย่างชัดเจน (9) มีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจและการดำเนินงาน (10) เข้ามามีส่วนร่วมด้วยความสมัครใจ (11) มีความซื่อสัตย์สุจริตและคุณธรรม และ (12) มีความเข้าใจในกระบวนการดำเนินงานบทบาท และความรับผิดชอบ

อรัทัย ทรายมูล (2536) ได้ทำการศึกษาถึงปัญหาการล่มสลายของชุมชนและนอกจากนี้ยังได้ทำการศึกษาถึงทางออกของการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ซึ่งพบว่า การล่มสลายของชุมชนเกิดจากความขัดแย้งของภาคการผลิตทั้งภาคอุตสาหกรรม เกษตรกรรม พาณิชยกรรม และภาคบริการ กอปรกับเกษตรกรที่อยู่ในเขตชนบทมีความอ่อนแอจึงตกเป็นเบี้ยล่างมาโดยตลอด ดังนั้นแนวทางในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวคือ เกษตรกรต้องรวมตัวกันสร้าง “องค์กรเศรษฐกิจชุมชน” เพื่อเป็นสถาบันการผลิตและสถาบันการเงินของชุมชน

2.2.3 การศึกษาที่เกี่ยวกับองค์กรด้านการสะสมทุนในชุมชน

กิ่งแก้ว อินหว่าง และคณะ (2532) ได้ทำการศึกษาการดำเนินงานกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต โดยเน้นศึกษาถึงรูปแบบการจัดตั้ง ลักษณะการดำเนินงาน และปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของกลุ่ม ซึ่งจากการศึกษาพบว่าการจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตส่วนใหญ่จะจัดตั้งโดยมีผู้นำหมู่บ้านเป็นแกนนำ วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งเพื่อช่วยเหลือคนในชุมชนเพื่อให้สามารถประกอบอาชีพตามที่ตนเองถนัด ซึ่งการดำเนินงานที่ผ่านมาประสบความสำเร็จพอสมควร ส่วนปัจจัยที่ทำให้กลุ่มออมทรัพย์เหล่านี้สามารถพัฒนาอย่างต่อเนื่องคือ ความร่วมมือของสมาชิก และการให้ความยอมรับซึ่งกันและกัน ส่วนปัญหาและอุปสรรคที่กลุ่มพบก็คือ การขาดแคลนเงินทุน ทำให้การจัดสรรเงินทุนไปสู่สมาชิกมีน้อยทำให้กลุ่มพัฒนาไปค่อนข้างช้า

ระพีพรรณ กิจณา (2540) ได้ทำการศึกษาถึงผลลัพธ์และผลกระทบอันเนื่องมาจากการดำเนินงานของธนาคารหมู่บ้านที่มีต่อการดำเนินชีวิตของประชาชนในเขตอำเภอคอกคำใต้ จังหวัดพะเยา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากระบวนการจัดตั้งและการดำเนินงานของธนาคารหมู่บ้านว่ามีผลลัพธ์และผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตของสมาชิกธนาคารหมู่บ้านมากน้อยเพียงใด ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของธนาคารหมู่บ้าน ซึ่งจากการศึกษาพบว่า ลักษณะการเกิดของธนาคารหมู่บ้านมี 3 ลักษณะคือ (1) เกิดจากการจัดตั้งขึ้นเองของสมาชิก (2) เกิดจากการได้เห็นธนาคารหมู่บ้านใกล้เคียงจึงขอคำแนะนำและจัดตั้งขึ้น และ (3) เกิดจากการแยกออกจากธนาคารหมู่บ้านเดิมแล้วจัดตั้งธนาคารหมู่บ้านใหม่ ลักษณะการเกิดทั้ง 3 ลักษณะมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกัน มีการติดต่อช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ซึ่งผลที่ได้ก็คือ เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สมาชิกมีเงินออมมากขึ้นและได้รับประโยชน์จากการปันผลเฉลี่ยคืนประจำปี ในด้านหนี้สินสมาชิกสามารถลดภาวะหนี้สินลง โดยไม่ต้องกู้เงินนอกระบบซึ่งต้องเสียดอกเบี้ยแพง ส่วนปัญหาและ

อุปสรรคในการดำเนินงาน คือ สมาชิกมีฐานะยากจน ไม่มีเงินฝาก และมีความต้องการกู้เงินสูง ด้านคณะกรรมการยังขาดทักษะในการบริหารจัดการซึ่งมีความยุ่งยากซับซ้อน

อารีย์ เชื้อเมืองพาน (2544) ได้ทำการศึกษาถึงรูปแบบและกระบวนการพัฒนาของกลุ่มออมทรัพย์แต่ละรูปแบบ ซึ่งผลการศึกษาพบว่า กลุ่มออมทรัพย์ที่จัดตั้งขึ้นในแต่ละชุมชนจะมีอยู่ 2 ประเภทคือ กลุ่มออมทรัพย์ที่ไม่เป็นทางการและกลุ่มออมทรัพย์ที่เป็นทางการหรือจัดตั้งอย่างถูกต้องตามกฎหมาย กลุ่มออมทรัพย์ที่ไม่เป็นทางการจะมีรูปแบบการดำเนินงานในหลากหลายรูปแบบและไม่ปรากฏว่ามีรูปแบบใดสามารถประสบความสำเร็จและดำเนินงานได้อย่างยาวนานและต่อเนื่อง ยกเว้นกลุ่มที่เปลี่ยนรูปแบบการดำเนินงานมาเป็น “เครดิตยูเนียน” ซึ่งเป็นรูปแบบของสหกรณ์ออมทรัพย์ชุมชน ส่วนกลุ่มออมทรัพย์ที่เป็นทางการจะมีการพัฒนาได้อย่างต่อเนื่องและส่งผลดีต่อชุมชนทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคม เพราะสามารถเป็นแหล่งเงินทุนรวมถึงสร้างสวัสดิการให้กับสมาชิก แต่รูปแบบของ “เครดิตยูเนียน” ไม่เป็นที่นิยมทั้งนี้เนื่องจากมีความเข้าใจผิดในรูปแบบการจัดตั้ง ทั้งๆ ที่การจัดตั้งเครดิตยูเนียนนั้นเป็นประกาศคำสั่งของนายทะเบียน สหกรณ์ เรื่อง “การจัดตั้งสหกรณ์ออมทรัพย์ในชุมชน”

2.2.4 การศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับและไม่ยอมรับ

ธนศ ศรีวิชัยลำพันธ์ (2542) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการไม่ยอมรับกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตของประชาชนในพื้นที่ดำเนินการของจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงโอกาสที่จะขยายการดำเนินงานของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต และปัจจัยที่มีผลต่อการไม่ยอมรับกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตของประชาชนในเขตพื้นที่ดำเนินการ ตลอดจนเพื่อศึกษาถึงปัญหาการดำเนินงานของกลุ่ม โดยจากการศึกษาพบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการไม่ยอมรับกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตของประชาชนในเขตพื้นที่ดำเนินการนั้น ได้แก่ (1) การไม่มีที่ดินเป็นของตนเอง (2) การเป็นสมาชิกสหกรณ์เพื่อการเกษตร (3) ความไม่พอเพียงในการกู้ยืมเงินจากสหกรณ์การเกษตร (4) ความพอเพียงในการกู้ยืมเงินจาก ธ.ก.ส. (5) การมีบัญชีเงินฝากในธนาคารใดธนาคารหนึ่ง (6) การไม่เข้าร่วมประชุมเตรียมการก่อตั้งกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต (7) การไม่ทราบหลักการดำเนินงานของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต (8) การไม่ยอมรับในข้อดีของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต และ (9) การไม่ไว้วางใจประธานหรือคณะกรรมการบริหารของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต และจากปัจจัยดังกล่าวรัฐจึงควรเพิ่มประสิทธิภาพในการส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตในเขตชนบทอย่างจริงจังและเป็นรูปธรรม

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

(RESEARCH METHODOLOGY)

การศึกษาเรื่องการยอมรับสหกรณ์เครดิตยูเนียนของประชาชนในเขตพื้นที่ดำเนินการในจังหวัดเชียงใหม่และลำพูน ได้กำหนดวิธีการวิจัยดังต่อไปนี้

สถานที่ดำเนินการวิจัย

(Locate of the Study)

ในการศึกษาการยอมรับสหกรณ์เครดิตยูเนียนของประชาชนในเขตพื้นที่ดำเนินการในจังหวัดเชียงใหม่และลำพูนครั้งนี้จะศึกษาในพื้นที่ 5 ตำบล จาก 2 จังหวัด โดยในจังหวัดเชียงใหม่จำนวน 4 ตำบล คือ ตำบลออนใต้ อำเภอสันกำแพง ตำบลป่าป้อ อำเภอคอกยสะเกิด ตำบลแม่แฝก อำเภอสันทราย และตำบลคอนแก้ว อำเภอสารภี ส่วนในจังหวัดลำพูนจำนวน 1 ตำบล คือ ตำบลศรีบัวบาน อำเภอเมือง โดยที่แต่ละตำบลจะเก็บข้อมูลตัวอย่างจากสมาชิกและผู้ที่ไม่เป็นสมาชิกของสหกรณ์เครดิตยูเนียนที่ดำเนินการอยู่ในพื้นที่

ประชากรและการสุ่มตัวอย่าง

(Population and Sampling Procedures)

ประชากรในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่กลุ่มครัวเรือนที่เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนและกลุ่มครัวเรือนที่ไม่ได้เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียน ซึ่งประกอบไปด้วยกลุ่มครัวเรือนในจังหวัดเชียงใหม่ คือ ตำบลออนใต้ อำเภอสันกำแพง ตำบลป่าป้อ อำเภอคอกยสะเกิด ตำบลแม่แฝก อำเภอสันทราย และตำบลคอนแก้ว อำเภอสารภี ส่วนในจังหวัดลำพูนคือ ตำบลศรีบัวบาน อำเภอเมือง ประชากรของการวิจัยครั้งนี้ แบ่งเป็นของครัวที่เป็นสมาชิกจำนวนทั้งสิ้น 2,003 ครัวเรือน และจำนวนของครัวเรือนที่ไม่เป็นสมาชิกจำนวนทั้งสิ้น 4,072 ครัวเรือน (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 จำนวนประชากรครัวเรือนที่เป็นสมาชิก และไม่เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียน

ตำบล	จำนวนประชากรครัวเรือนทั้งหมด	จำนวนครัวเรือนที่ไม่เป็นสมาชิก	จำนวนครัวเรือนที่เป็นสมาชิก
1. ตำบลคอนแก้ว	1,164	989	175
2. ตำบลอนใต้	1,781	1,173	608
3. ตำบลป่าป้อ	658	25	660
4. ตำบลแม่แฝก	2,101	1,850	251
5. ตำบลศรีบัวบาน	344	35	309
รวม	6,075	4,072	2,003

ที่มา : จากการสำรวจ

เนื่องจากการวิเคราะห์โดยใช้แบบจำลอง logit model เพื่อให้เกิดความสมบูรณ์ในการวิเคราะห์ผล ดังนั้นขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้จึงมีจำนวนมาก คือ ตั้งแต่ 500 ตัวอย่างขึ้นไป ดังนั้น ในการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจึงใช้วิธีการแบบเจาะจง (purposive sampling) คือ จำนวนทั้งสิ้น 600 ตัวอย่าง ส่วนวิธีการสุ่มตัวอย่างจะแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (purposive sampling) เพื่อตัดกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เกี่ยวข้องออก คือ ตัดหมู่บ้านที่ไม่มีสหกรณ์เครดิตยูเนียนดำเนินการอยู่ ทั้งนี้เนื่องจากหมู่บ้านที่ไม่มีสหกรณ์เครดิตยูเนียนดำเนินการอยู่ ในการเก็บข้อมูลกับครัวเรือนดังกล่าวจะทำให้ได้รับข้อมูลที่คลาดเคลื่อน เพราะมีความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์เครดิตยูเนียนน้อย

ขั้นตอนที่ 2 จากกลุ่มตัวอย่าง 600 ตัวอย่าง เลือกสัมภาษณ์ กลุ่มตัวอย่าง 360 ตัวอย่าง หรือคิดเป็นร้อยละ 60 ของสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียน และ 240 ตัวอย่าง ที่ไม่ได้เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียน หรือคิดเป็นร้อยละ 40 ของผู้ที่ไม่ได้เป็นสมาชิก ทั้งนี้เพื่อนำหนักกับตัวอย่างผู้ที่เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนในสัดส่วนที่มากกว่าผู้ที่ไม่เป็นสมาชิก เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

(Data Collection)

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

1. **ข้อมูลปฐมภูมิ (primary data)** เป็นข้อมูลที่ได้จากการสุ่มตัวอย่างโดยการสัมภาษณ์โดยใช้แบบสอบถามถามครัวเรือนที่เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียน และครัวเรือนที่ไม่เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียน ในเขตพื้นที่ 5 ตำบล จำนวน 5 สหกรณ์ โดยพิจารณาเปรียบเทียบสัดส่วนครัวเรือนที่เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนและไม่เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนภายในกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่ม ซึ่งจะได้กลุ่มตัวอย่างครัวเรือนที่เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนจำนวน 360 ตัวอย่าง และกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนจำนวน 240 ตัวอย่าง รวมทั้งหมด 600 ตัวอย่าง อย่างไรก็ตามเพื่อเพิ่มความชัดเจนและมีน้ำหนักน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้นจะทำการสัมภาษณ์และพูดคุยอย่างไม่เป็นทางการจากคณะกรรมการและสมาชิกของสหกรณ์เครดิตยูเนียนในแต่ละกลุ่ม

2. **ข้อมูลทุติยภูมิ (secondary data)** จะรวบรวมข้อมูลจากชุมนุมสหกรณ์เครดิตยูเนียนแห่งประเทศไทย จำกัด และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

(Analysis of Data)

ในการศึกษาครั้งนี้จะให้ความสำคัญกับการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณเป็นหลัก โดยมีข้อมูลเชิงคุณภาพในบางประเด็นเข้ามาเพิ่มความชัดเจนและมีน้ำหนักน่าเชื่อถือมากขึ้น โดยการศึกษาจะแยกการวิเคราะห์ออกเป็น 3 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 เป็นการวิเคราะห์รูปแบบและกระบวนการเครดิตยูเนียน โดยจะใช้วิธีการศึกษาเชิงคุณภาพ ส่วนที่ 2 เป็นการวิเคราะห์เกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับสหกรณ์เครดิตยูเนียนของประชาชนในเขตพื้นที่ดำเนินการในจังหวัดเชียงใหม่และลำพูน และส่วนที่ 3 เป็นการวิเคราะห์โอกาสที่จะเผยแพร่และขยายการดำเนินงานของสหกรณ์เครดิตยูเนียน ซึ่งสามารถพิจารณาได้ดังนี้

โดยที่

$$F(X;\beta) = \frac{1}{1 + e^{-X;\beta}}$$

สำหรับ logit model และแบบจำลองนี้ ในทางปฏิบัติตัวแปรที่จะนำเข้ามาพิจารณา ในแบบจำลองจะมีรายละเอียดดังนี้

L = ความน่าจะเป็น (probability) ที่ประชาชนจะเข้ามาเป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิต ยูเนียน

ซึ่งตัวแปรอิสระที่คาดว่าจะมีอิทธิพลต่อการยอมรับ สหกรณ์เครดิตยูเนียนของ ประชาชนได้แก่

1. อายุของหัวหน้าครัวเรือนกลุ่มตัวอย่าง (age) โดยที่หัวหน้าครัวเรือน หมายถึง ผู้ที่เป็นกำลังหลักในการหารายได้มาให้กับครัวเรือนนั้นๆ และในที่นี้จะใช้ตัวแปรหุ่น (dummy variables) ซึ่งเป็นตัวแปรอิสระที่กำหนดขึ้นมาเพื่อใช้อธิบายตัวแปรตาม เพื่อให้การอธิบายชัดเจน และเป็นไปตามทฤษฎี รายละเอียดเป็นดังนี้

1) อายุของหัวหน้าครัวเรือนอยู่ระหว่าง 21-30 ปี (D_1) ;

ถ้า $D_1 = 1$ แสดงว่าอายุของหัวหน้าครัวเรือนอยู่ระหว่าง 21-30 ปี

ถ้า $D_1 = 0$ แสดงว่าอายุของหัวหน้าครัวเรือนอยู่ในช่วงอื่นๆ

2) อายุของหัวหน้าครัวเรือนอยู่ระหว่าง 31-40 ปี (D_2)

ถ้า $D_2 = 1$ แสดงว่าอายุของหัวหน้าครัวเรือนอยู่ระหว่าง 31-40 ปี

ถ้า $D_2 = 0$ แสดงว่าอายุของหัวหน้าครัวเรือนอยู่ในช่วงอื่นๆ

3) อายุของหัวหน้าครัวเรือนอยู่ระหว่าง 41-50 ปี (D_3)

ถ้า $D_3 = 1$ แสดงว่าอายุของหัวหน้าครัวเรือนอยู่ระหว่าง 41-50 ปี

ถ้า $D_3 = 0$ แสดงว่าอายุของหัวหน้าครัวเรือนอยู่ในช่วงอื่นๆ

4) อายุของหัวหน้าครัวเรือนอยู่ระหว่าง 51-60 ปี (D_4)

ถ้า $D_4 = 1$ แสดงว่าอายุของหัวหน้าครัวเรือนอยู่ระหว่าง 51-60 ปี

ถ้า $D_4 = 0$ แสดงว่าอายุของหัวหน้าครัวเรือนอยู่ในช่วงอายุตั้งแต่ 60 ปี

ขึ้นไป

2. ระดับการศึกษาของหัวหน้าครัวเรือนกลุ่มตัวอย่าง (edu)
 - ถ้า edu = 0 หมายถึง ไม่มีการศึกษา
 - ถ้า edu = 1,2,3,...,n หมายถึง ใช้เวลาในการศึกษา 1,2,3,...,n ปี
3. จำนวนสมาชิกของครัวเรือนกลุ่มตัวอย่าง (num) มีค่าตั้งแต่ 1,2,3,...,n และมีหน่วยเป็นคน
4. อาชีพของหัวหน้าครัวเรือนกลุ่มตัวอย่าง (occ) ในที่นี้จะใช้ตัวแปรหุ่น (dummy variables) ช่วยในการอธิบายเช่นกัน อาชีพของหัวหน้าครัวเรือนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดมี 4 อาชีพด้วยกัน ได้แก่
 - 1) อาชีพเกษตรกร (Agr)
 - ถ้า Agr = 1 แสดงว่า อาชีพของหัวหน้าครัวเรือน คือ อาชีพเกษตรกร
 - ถ้า Agr = 0 แสดงว่า อาชีพของหัวหน้าครัวเรือนไม่ใช่อาชีพเกษตรกร
 - 2) อาชีพรับราชการ (Gov)
 - ถ้า Gov = 1 แสดงว่า อาชีพของหัวหน้าครัวเรือน คือ อาชีพรับราชการ
 - ถ้า Gov = 0 แสดงว่า อาชีพของหัวหน้าครัวเรือนไม่ใช่อาชีพรับราชการ
 - 3) อาชีพค้าขาย (Com)
 - ถ้า Com = 1 แสดงว่า อาชีพของหัวหน้าครัวเรือน คืออาชีพค้าขาย
 - ถ้า Com = 0 แสดงว่า อาชีพของหัวหน้าครัวเรือนไม่ใช่อาชีพค้าขาย
 - 4) อาชีพรับจ้าง (Labor) ; ถ้า Labor = 1 แสดงว่า อาชีพของหัวหน้าครัวเรือน คือ อาชีพรับจ้าง ; แต่ถ้า Labor = 0 แสดงว่า อาชีพของหัวหน้าครัวเรือนไม่ใช่อาชีพรับจ้าง
5. จำนวนเงินออมเฉลี่ยของครัวเรือนตัวอย่าง (X_2) มีหน่วยเป็นบาทต่อครัวเรือนต่อปี
6. จำนวนที่ดินเป็นของตนเองของครัวเรือนตัวอย่าง (X_3) มีหน่วยเป็นไร่ต่อครัวเรือน
7. จำนวนที่ดินที่ต้องเช่าของครัวเรือนตัวอย่าง (X_4) มีหน่วยเป็นไร่ต่อครัวเรือน
8. การเป็นสมาชิกสมาชิกสหกรณ์การเกษตร (X_5)
 - ถ้า $X_5 = 1$ แสดงว่า ครัวเรือนตัวอย่างเป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตร
 - ถ้า $X_5 = 0$ แสดงว่า ครัวเรือนตัวอย่างไม่ได้เป็นสมาชิก สหกรณ์การเกษตร

9. ความเพียงพอในการกู้ยืมเงินจากสหกรณ์การเกษตร (X_6)

ถ้า $X_6 = 1$ แสดงว่า ครว้เรือนตัวอย่างที่เป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตรสามารถ
กู้เงินได้ในปริมาณเพียงพอหรือไม่กู้เงินจาก สหกรณ์การเกษตร

ถ้า $X_6 = 0$ แสดงว่า ครว้เรือนตัวอย่างที่เป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตร ได้กู้
และปริมาณเงินกู้ไม่เพียงพอกับการลงทุนจึงต้องหาเงินกู้จาก
แหล่งอื่น

10. การเป็นสมาชิก ธ.ก.ส. (X_7)

ถ้า $X_7 = 1$ แสดงว่า ครว้เรือนตัวอย่างเป็นสมาชิก ธ.ก.ส.

ถ้า $X_7 = 0$ แสดงว่า ครว้เรือนตัวอย่างไม่ได้เป็นสมาชิก ธ.ก.ส.

11. ความเพียงพอในการกู้ยืมเงินจาก ธ.ก.ส. (X_8)

ถ้า $X_8 = 1$ แสดงว่า ครว้เรือนตัวอย่างที่เป็นสมาชิก ธ.ก.ส. สามารถกู้เงินได้
ในปริมาณเพียงพอหรือไม่มีความจำเป็นต้องกู้เงินจาก ธ.ก.ส.

ถ้า $X_8 = 0$ แสดงว่า ครว้เรือนตัวอย่างที่เป็นสมาชิก ธ.ก.ส. ได้กู้ และปริมาณ
เงินกู้ไม่เพียงพอกับการลงทุน จึงต้องหาเงินกู้จากแหล่งอื่นเพิ่ม

12. การเป็นสมาชิกกลุ่มอื่นๆ (X_9)

ถ้า $X_9 = 1$ แสดงว่า ครว้เรือนตัวอย่างเป็นสมาชิกกลุ่มอื่นๆ ที่นอกเหนือจาก
การเป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนี่ยน หรือสหกรณ์การเกษตร
หรือ ธ.ก.ส.

ถ้า $X_9 = 0$ แสดงว่า ครว้เรือนตัวอย่างไม่ได้เป็นสมาชิกกลุ่มอื่นๆ

13. ระยะเวลาที่เป็นสมาชิกกลุ่มอื่นๆ (X_{10}) มีค่าตั้งแต่ 1,2,3,...,n และมีหน่วยเป็นปี

14. การมีบัญชีเงินฝากธนาคารของครว้เรือนตัวอย่าง (X_{11})

ถ้า $X_{11} = 1$ แสดงว่า ครว้เรือนตัวอย่างมีบัญชีเงินฝากธนาคารใดธนาคาร
หนึ่ง

ถ้า $X_{11} = 0$ แสดงว่า ครว้เรือนตัวอย่างไม่มีบัญชีเงินฝากธนาคารใดเลย

15. การเข้าประชุมเตรียมการก่อตั้งกลุ่มเครดิตยูเนี่ยนของครว้เรือนตัวอย่าง (X_{12})

ถ้า $X_{12} = 1$ แสดงว่า สมาชิกของครว้เรือนตัวอย่างได้เข้าร่วมประชุมเตรียม
การก่อตั้งกลุ่มเครดิตยูเนี่ยน

ถ้า $X_{12} = 0$ แสดงว่า สมาชิกของครว้เรือนตัวอย่างไม่ได้เข้าร่วมประชุม
เตรียมการก่อตั้งกลุ่มเครดิตยูเนี่ยน

16. การทราบข้อมูลการจัดตั้งกลุ่มเครดิตยูเนียนของครัวเรือนตัวอย่าง (X_{13})

ถ้า $X_{13} = 1$ แสดงว่า สมาชิกของครัวเรือนตัวอย่างได้ทราบข้อมูลการจัดตั้งกลุ่มเครดิตยูเนียนในหมู่บ้านของตนเอง

ถ้า $X_{13} = 0$ แสดงว่า สมาชิกของครัวเรือนตัวอย่างไม่ทราบข้อมูลการจัดตั้งกลุ่มเครดิตยูเนียนในหมู่บ้านของตนเอง

17. การทราบหลักการดำเนินงานของกลุ่มเครดิตยูเนียนของครัวเรือนตัวอย่าง (X_{14})

ถ้า $X_{14} = 1$ แสดงว่า สมาชิกของครัวเรือนตัวอย่างได้ทราบหลักการดำเนินงานของกลุ่มเครดิตยูเนียนในหมู่บ้านของตนเอง

ถ้า $X_{14} = 0$ แสดงว่า สมาชิกของครัวเรือนตัวอย่างไม่ได้เข้าร่วมประชุมเตรียมการก่อตั้งกลุ่มเครดิตยูเนียน

18. ถ้าทราบข้อดีของสหกรณ์เครดิตยูเนียนแล้วจะเข้าร่วมเป็นสมาชิก (X_{15})

ถ้า $X_{15} = 1$ แสดงว่า สมาชิกของครัวเรือนตัวอย่างหากทราบถึงข้อดีของสหกรณ์เครดิตยูเนียนต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต และด้านอื่นๆแล้วจะเข้าร่วมเป็นสมาชิก

ถ้า $X_{15} = 0$ แสดงว่า สมาชิกของครัวเรือนตัวอย่างแม้จะทราบถึงข้อดีของสหกรณ์เครดิตยูเนียนต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตแล้วยังไม่เข้าร่วมเป็นสมาชิก

19. การไว้วางใจประธานหรือคณะกรรมการบริหารของสหกรณ์เครดิตยูเนียน (X_{16})

ถ้า $X_{16} = 1$ แสดงว่า สมาชิกของครัวเรือนตัวอย่างที่เข้าร่วมก็เพราะว่าไว้วางใจประธานหรือคณะกรรมการบริหารของสหกรณ์เครดิตยูเนียน

ถ้า $X_{16} = 0$ แสดงว่า การที่สมาชิกของครัวเรือนตัวอย่างที่ไม่เข้าร่วมเป็นสมาชิกสหกรณ์ไม่ได้มาจากสาเหตุการไม่ไว้วางใจประธานหรือคณะกรรมการบริหารสหกรณ์เครดิตยูเนียน

20. การทราบว่าหน่วยงานที่คุณแลรับผิดชอบสหกรณ์เครดิตยูเนียนคือชุมนุมสหกรณ์เครดิตยูเนียนแห่งประเทศไทย จำกัด (X_{17})

ถ้า $X_{17} = 1$ แสดงว่า สมาชิกของครัวเรือนตัวอย่างทราบว่าหน่วยงานที่คุณแลรับผิดชอบสหกรณ์เครดิตยูเนียนคือชุมนุมสหกรณ์เครดิตยูเนียนแห่งประเทศไทย จำกัด

ถ้า $X_{17} = 0$ แสดงว่า การที่สมาชิกของครัวเรือนตัวอย่างไม่ทราบว่า
หน่วยงานใดดูแลรับผิดชอบสหกรณ์เครดิตยูเนียน

21. การเข้าร่วมเป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนเพราะไม่กลัวเงินจะสูญหาย (X_{18})

ถ้า $X_{18} = 1$ แสดงว่า สมาชิกของครัวเรือนตัวอย่างที่เป็นสมาชิกสหกรณ์
เครดิตยูเนียนยอมเข้าร่วมเป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนใน
หมู่บ้านของตนเพราะไม่กลัวเงินจะสูญหาย

ถ้า $X_{18} = 0$ แสดงว่า การที่สมาชิกของครัวเรือนตัวอย่างที่ไม่ได้เป็นสมาชิก
สหกรณ์เครดิตยูเนียนไม่ยอมเข้าร่วมเป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิต
ยูเนียนในหมู่บ้านของตนไม่ได้มีสาเหตุจากเพราะกลัวเงินจะ
สูญหาย

22. กู้เงินจากสหกรณ์เครดิตยูเนียนได้น้อยกว่าการกู้จากแหล่งอื่น (X_{19})

ถ้า $X_{19} = 1$ แสดงว่า สมาชิกของครัวเรือนตัวอย่างที่ไม่ยอมเข้าเป็นสมาชิก
สหกรณ์เครดิตยูเนียนในหมู่บ้านของตนเพราะกู้เงินได้น้อยกว่า
การกู้จากแหล่งอื่น

ถ้า $X_{19} = 0$ แสดงว่า การที่สมาชิกของครัวเรือนตัวอย่างที่ไม่ได้เป็นสมาชิก
สหกรณ์เครดิตยูเนียนไม่ยอมเข้าร่วมเป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิต
ยูเนียนในหมู่บ้านของตนไม่ได้มีสาเหตุเพราะกู้เงินได้น้อยกว่า
การกู้จากแหล่งอื่น

23. ความทั่วถึงของการประชาสัมพันธ์การดำเนินของสหกรณ์เครดิตยูเนียน (X_{20})

ถ้า $X_{20} = 1$ แสดงว่า สมาชิกของครัวเรือนตัวอย่างเห็นว่าการประชาสัมพันธ์
สัมพันธ์เกี่ยวกับสหกรณ์เครดิตยูเนียนในหมู่บ้านของตนอย่าง
ทั่วถึงทำให้รู้จักเครดิตยูเนียนเป็นอย่างดี

ถ้า $X_{20} = 0$ แสดงว่า การที่สมาชิกของครัวเรือนตัวอย่างการประชาสัมพันธ์
เกี่ยวกับสหกรณ์เครดิตยูเนียนในหมู่บ้านของตนอย่างยังไม่
ทั่วถึงทำให้ไม่รู้จักเครดิตยูเนียน

24. การประกันเงินกู้ให้แก่สมาชิก โดยหากเมื่อสมาชิกเสียชีวิตสมาชิกไม่ต้องชำระ
หนี้สินที่มีอยู่กับสหกรณ์ (X_{21})

ถ้า $X_{21} = 1$ แสดงว่า สมาชิกของครัวเรือนตัวอย่างเห็นว่าการประกันเงินกู้
ให้แก่สมาชิกโดยหากสมาชิกเสียชีวิต สมาชิกไม่ต้องชำระ
หนี้สินที่มีอยู่กับสหกรณ์

ถ้า $X_{21} = 0$ แสดงว่า สมาชิกของครัวเรือนตัวอย่างไม่ทราบว่ามีประกัน
เงินกู้ให้แก่สมาชิกเมื่อสมาชิกเสียชีวิต สมาชิกไม่ต้องชำระ
หนี้สินที่มีอยู่กับสหกรณ์

25. การให้สวัสดิการเพื่อช่วยเหลือสมาชิก (X_{22})

ถ้า $X_{22} = 1$ แสดงว่า สมาชิกของครัวเรือนตัวอย่างเห็นว่าสหกรณ์ได้ให้
สวัสดิการเพื่อช่วยเหลือสมาชิก

ถ้า $X_{22} = 0$ แสดงว่า สมาชิกของครัวเรือนตัวอย่างไม่ทราบว่าสหกรณ์ได้
ให้ความช่วยเหลือด้านสวัสดิการแก่สมาชิก

2. การวิเคราะห์โอกาสที่จะขยายการดำเนินงานของสหกรณ์เครดิตยูเนียน

การวิเคราะห์โอกาสที่จะขยายการดำเนินงานของสหกรณ์เครดิตยูเนียน ในที่นี้จะ
วิเคราะห์ออกมาในรูปของค่าร้อยละ ซึ่งสามารถพิจารณาได้ดังต่อไปนี้

การพิจารณาถึงโอกาสที่จะขยายการดำเนินงานของสหกรณ์เครดิตยูเนียนให้เต็มทุก
หมู่บ้านในจังหวัดเชียงใหม่และลำพูน

$$PP = \left[1 - \left(\frac{\sum_{i=1}^n NVS_i}{\sum_{i=1}^n NV_i} \right) \right] \times 100$$

โดยที่

PP = โอกาสที่จะขยายการดำเนินงานของสหกรณ์เครดิตยูเนียนให้เต็ม
ทุกหมู่บ้านในจังหวัดเชียงใหม่และลำพูน

NVS_i = จำนวนหมู่บ้านที่มีสหกรณ์เครดิตยูเนียนของอำเภอที่ i โดยที่
 $i = 1, 2, 3, \dots, n$

NV_i = จำนวนหมู่บ้านทั้งหมดของอำเภอที่ i โดยที่ $i = 1, 2, 3, \dots, n$

3. การวิเคราะห์สภาพทั่วไปของข้อมูล

การพิจารณาสภาพทั่วไปของข้อมูลของสหกรณ์เครดิตยูเนียน จะพิจารณาในรูปของ ร้อยละ ดังนี้

1. การวิเคราะห์ตัวอย่างเทียบกับจำนวนผู้เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนซึ่งสามารถพิจารณาได้ดังสมการ

$$PS_i = \frac{NA_i}{NS} \times 100$$

โดยที่

PS_i = ร้อยละของกิจกรรมที่ i หรือของกลุ่มที่ i หรือของประเภทที่ i เมื่อเทียบกับจำนวนตัวอย่างที่เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียน

NA_i = จำนวนตัวอย่างที่เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนในกิจกรรมที่ i หรือในกลุ่มที่ i หรือในประเภทที่ i

NS = จำนวนผู้ที่เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนทั้งหมด

2. การวิเคราะห์ตัวอย่างเทียบกับจำนวนผู้ที่ไม่ได้เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนทั้งหมด ซึ่งสามารถพิจารณาได้ดังสมการ

$$PN_i = \frac{NB_i}{NN} \times 100$$

โดยที่

PN_i = ร้อยละของกิจกรรมที่ i หรือของกลุ่มที่ i หรือของประเภทที่ i เมื่อเทียบกับจำนวนตัวอย่างที่ไม่ได้เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียน

NB_i = จำนวนตัวอย่างที่ไม่ได้เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนในกิจกรรมที่ i หรือในกลุ่มที่ i หรือในประเภทที่ i

NN = จำนวนผู้ที่ไม่ได้เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนทั้งหมด

3. การวิเคราะห์จำนวนตัวอย่างที่เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนเทียบกับจำนวนทั้งหมด ซึ่งสามารถพิจารณาได้ดังสมการ

$$PTS_i = \frac{NA_i}{NTS} \times 100$$

โดยที่

PTS_i = ร้อยละของกิจกรรมที่ i หรือของกลุ่มที่ i หรือของประเภทที่ i ของตัวอย่างที่เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนเมื่อเทียบกับจำนวนทั้งหมด

NA_i = จำนวนตัวอย่างที่เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนในกิจกรรมที่ i หรือในกลุ่มที่ i หรือในประเภทที่ i

NTS = จำนวนทั้งหมด

4. การวิเคราะห์จำนวนตัวอย่างที่ไม่ได้เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนเทียบกับจำนวนทั้งหมด ซึ่งสามารถพิจารณาได้ดังสมการ

$$PTN_i = \frac{NB_i}{NTS} \times 100$$

โดยที่

PTN_i = ร้อยละของกิจกรรมที่ i หรือของกลุ่มที่ i หรือของประเภทที่ i ของตัวอย่างที่ไม่ได้เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนเมื่อเทียบกับจำนวนทั้งหมด

NB_i = จำนวนตัวอย่างที่ไม่ได้เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนในกิจกรรมที่ i หรือในกลุ่มที่ i หรือในประเภทที่ i

NTS = จำนวนทั้งหมด

5. การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยของข้อมูลตัวอย่างที่เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนและไม่ได้เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียน ซึ่งสามารถพิจารณาได้ดังสมการ

$$AV_i = \frac{\sum_{j=1}^n x_{ij}}{N_i}$$

โดยที่

AV_i = ค่าเฉลี่ยตัวแปรที่ i โดยที่ $I = 1, 2, 3, \dots, 6$; ถ้า i = หมายถึง อายุ, $i = 2$ หมายถึง รายได้รวม, $i = 3$ หมายถึง รายจ่ายรวม, $i = 4$ หมายถึง ที่ดินของตนเอง, $i = 5$ หมายถึง ที่ดินที่ต้องเช่า, $i = 6$ หมายถึง เงินสะสม

X_{ij} = ตัวอย่างที่ j ของตัวแปรที่ i โดยที่ $j = 1, 2, 3, \dots, n$

N_i = จำนวนผู้ที่เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียน หรือจำนวนผู้ที่ไม่ได้เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียน หรือจำนวนทั้งหมดในตัวแปรที่ i

บทที่ 4

ผลการศึกษา (RESULTS)

การศึกษาเรื่องการยอมรับสหกรณ์เครดิตยูเนียนของประชาชนในเขตพื้นที่ดำเนินการในจังหวัดเชียงใหม่และลำพูนครั้งนี้ ผลการศึกษาระบุว่าแบ่งเป็น 2 ลักษณะคือ ลักษณะแรกการศึกษารูปแบบและกระบวนการสหกรณ์เครดิตยูเนียนซึ่งเป็นการศึกษาเชิงคุณภาพโดยรายละเอียดได้จัดทำไว้ในภาคผนวก ก. และลักษณะที่สองเป็นการศึกษาเชิงปริมาณโดยได้รับข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 600 ราย ซึ่งผลการศึกษาที่ได้จากการวิเคราะห์จะแบ่งเป็น 3 ส่วน คือ ส่วนแรกเป็นผลการวิเคราะห์สภาพทั่วไปและปัญหาการดำเนินงานของสหกรณ์เครดิตยูเนียน ส่วนที่สองเป็นผลการวิเคราะห์ถึงปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับสหกรณ์เครดิตยูเนียนของประชาชน และส่วนที่สามเป็นผลการวิเคราะห์โอกาสที่จะขยายการดำเนินงานของสหกรณ์เครดิตยูเนียน การวิเคราะห์ได้ทำการนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยายตามรายละเอียดดังต่อไปนี้

4.1 สภาพทั่วไปและปัญหาการดำเนินงานของสหกรณ์เครดิตยูเนียน

ผลการศึกษาถึงสภาพทั่วไป และปัญหาการดำเนินงานของสหกรณ์เครดิตยูเนียน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการศึกษาที่อยู่ในรูปของคำร้อยละ โดยเทียบกับจำนวนสมาชิกและจำนวนผู้ที่ไม่เป็นสมาชิกของสหกรณ์เครดิตยูเนียน หรือเทียบกับจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ดังรายละเอียดต่อไปนี้

4.1.1 เพศ

จากตารางที่ 3 เมื่อแยกพิจารณาเฉพาะผู้ที่ไม่ได้เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียน จะเห็นว่าผู้ที่ไม่ได้เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนเป็นเพศชายมากถึง 132 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 55.00 ของผู้ที่ไม่ได้เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียน ส่วนที่เหลือเป็นเพศหญิงจำนวน 108 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 45.00 ของผู้ที่ไม่ได้เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียน และเมื่อพิจารณาเฉพาะสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียน พบว่าโดยส่วนใหญ่จะเป็นเพศหญิงซึ่งมีมากถึง 223 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 61.94 ของสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนทั้งหมด ส่วนที่เหลือเป็นเพศชายจำนวน 137 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 38.06 ของสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนทั้งหมด และหากจะพิจารณาถึงภาพรวมทั้งหมดของกลุ่มตัวอย่างจะเห็นว่า จำนวนตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงซึ่งมีจำนวน

มากถึง 331 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 55.17 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด และที่เหลือเป็นเพศชายจำนวน 269 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 44.38 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

ตารางที่ 3 แสดงจำนวนสมาชิก และผู้ที่ไม่เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนจำแนกตามเพศ

เพศ	สถานภาพ				รวม (คน)	ร้อยละ
	ไม่เป็นสมาชิก (คน)	ร้อยละ	เป็นสมาชิก (คน)	ร้อยละ		
1. หญิง	108	45.00	223	61.94	311	55.17
2. ชาย	132	55.00	137	38.06	269	44.83
รวม	240	100.00	360	100.00	600	100.00

4.1.2 อายุ

จากการศึกษากลุ่มตัวอย่างทั้งหมดโดยจำแนกตามอายุจากตารางที่ 4 เมื่อพิจารณาเฉพาะผู้ที่ไม่ได้เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียน พบว่า โดยส่วนใหญ่จะมีอายุระหว่าง 36 – 45 ปี ซึ่งมีจำนวนมากถึง 93 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 38.75 ของผู้ที่ไม่ได้เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนทั้งหมด รองลงมาจะอยู่ในช่วงอายุ 26 – 35 ปี มีจำนวน 59 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 24.58 ของผู้ที่ไม่ได้เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนทั้งหมด และช่วงอายุ 20 – 25 ปี มีน้อยที่สุดคือจำนวน 9 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 3.75 ของผู้ที่ไม่ได้เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนทั้งหมด เมื่อพิจารณาเฉพาะสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียน พบว่า โดยส่วนใหญ่จะมีอายุระหว่าง 36 – 45 ปี ซึ่งมีจำนวนมากถึง 159 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 44.17 ของสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนทั้งหมด รองลงมาจะอยู่ในช่วงอายุ 46 – 60 ปี มีจำนวน 85 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 23.61 ของสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนทั้งหมด และช่วงอายุต่ำกว่า 20 ปี มีน้อยที่สุดคือจำนวน 7 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 1.94 ของสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนทั้งหมด และเมื่อพิจารณาภาพรวมทั้งหมด ช่วงอายุระหว่าง 36 – 45 ปี มีจำนวนมากที่สุด กล่าวคือมีจำนวนมากถึง 252 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 42.00 ของจำนวนตัวอย่างทั้งหมด รองลงมาได้แก่ ช่วงอายุ 46 – 60 ปี จำนวน 137 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 22.83 ของจำนวนตัวอย่าง

ทั้งหมด ช่วงอายุต่ำกว่า 20 ปี มีจำนวนน้อยที่สุดคือ 18 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 3.00 ของจำนวนตัวอย่างทั้งหมด

ตารางที่ 4 แสดงจำนวนสมาชิก และผู้ที่ไม่เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนจำแนกตามอายุ

อายุ	สถานภาพ				รวม (คน)	ร้อยละ
	ไม่เป็นสมาชิก (คน)	ร้อยละ	เป็นสมาชิก (คน)	ร้อยละ		
ต่ำกว่า 20 ปี	11	4.58	7	1.94	18	3.00
20 – 25 ปี	9	3.75	22	6.11	31	5.17
26 – 35 ปี	59	24.58	63	17.50	122	20.33
36 – 45 ปี	93	38.75	159	44.17	252	42.00
46 – 60 ปี	52	21.67	85	23.61	137	22.83
60 ปี ขึ้นไป	16	6.67	24	6.67	40	6.67
รวม	240	100.00	360	100.00	600	100.00

4.1.3 สมาชิกในครอบครัว

เมื่อพิจารณาถึงจำนวนสมาชิกในครอบครัวซึ่งได้ผลดังตารางที่ 5 จำนวนสมาชิกในครอบครัวส่วนใหญ่เมื่อพิจารณาเฉพาะผู้ที่ไม่เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนจะอยู่ระหว่าง 4 – 6 คน กล่าวคือ มีจำนวนมากที่สุดถึง 124 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 51.67 ของผู้ที่ไม่เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนทั้งหมด รองลงจะอยู่ระหว่าง 1 – 3 คน มีจำนวน 111 หรือคิดเป็นร้อยละ 46.25 ของผู้ที่ไม่เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนทั้งหมด ส่วนจำนวนสมาชิกในครอบครัวที่มีจำนวนอยู่ระหว่าง 7 – 10 คน มีน้อยที่สุดคือจำนวน 5 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 2.08 ของผู้ที่ไม่เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนทั้งหมด แต่เมื่อพิจารณาเฉพาะสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนจะพบว่าจำนวนสมาชิกในครอบครัวที่อยู่ระหว่าง 4 – 6 คน มีมากที่สุดถึง 210 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 58.33 ของสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนทั้งหมด รองลงมาได้แก่จำนวนสมาชิกในครอบครัวที่อยู่ระหว่าง

1 – 3 คน มีจำนวน 142 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 39.44 ของสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนทั้งหมด และจำนวนสมาชิกในครอบครัวที่อยู่ระหว่าง 7 – 10 คน มีจำนวนน้อยที่สุดคือ 8 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 2.22 ของสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนทั้งหมด

ตารางที่ 5 แสดงจำนวนสมาชิก และผู้ที่ไม่เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนจำแนกตามจำนวนสมาชิกในครอบครัว

จำนวนสมาชิกใน ครอบครัว	สถานภาพ				รวม (คน)	ร้อยละ
	ไม่เป็นสมาชิก (คน)	ร้อยละ	เป็นสมาชิก (คน)	ร้อยละ		
1 – 3 คน	111	46.25	142	39.44	253	42.17
4 – 6 คน	124	51.67	210	58.33	334	55.67
7 – 10 คน	5	2.08	8	2.22	13	2.17
รวม	240	100.00	360	100.00	600	100.00

อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาในภาพรวมของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดทั้งผู้ที่ไม่เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียน และสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนแล้วจะเห็นได้ว่า จำนวนสมาชิกในครอบครัวส่วนใหญ่จะอยู่ระหว่าง 4 – 6 คน กล่าวคือมีจำนวนทั้งสิ้น 334 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 55.67 ของจำนวนตัวอย่างทั้งหมด รองลงคือ จำนวนสมาชิกในครอบครัวที่อยู่ระหว่าง 1 – 3 คน โดยมีจำนวน 253 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 39.44 ของจำนวนตัวอย่างทั้งหมด และจำนวนสมาชิกครอบครัวที่อยู่ระหว่าง 7 – 10 คน มีน้อยที่สุดคือ 13 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 2.17 ของจำนวนตัวอย่างทั้งหมด

4.1.4 การศึกษา

จากจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดจำแนกตามระดับการศึกษาดังตารางที่ 6 เมื่อพิจารณาเฉพาะผู้ที่ไม่เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนพบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับประถมศึกษามีมากถึง 139 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 57.92 ของผู้ที่ไม่เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนทั้งหมด รองลงมาอยู่ในระดับมัธยมศึกษา หรือปวช. จำนวน 54 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 22.50 ของผู้ที่ไม่เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนทั้งหมด และมีจำนวนผู้ที่ไม่ได้ศึกษาจำนวน 3 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 1.25

ของผู้ที่ไม่เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนทั้งหมด เมื่อพิจารณาเฉพาะสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนพบว่า การศึกษาอยู่ในระดับใกล้เคียงกันกล่าวคือ ส่วนใหญ่แล้วจะอยู่ในระดับประถมศึกษา มีมากถึง 249 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 69.17 ของสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนทั้งหมด รองลงมาอยู่ในระดับมัธยมศึกษา หรือปวช. จำนวน 85 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 23.61 ของสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนทั้งหมด และมีจำนวนผู้ที่ไม่ได้ศึกษาจำนวน 2 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 0.56 ของผู้ที่ไม่เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียน เมื่อพิจารณาภาพรวมของจำนวนตัวอย่างทั้งหมดจะเห็นได้ว่า ผู้ที่ไม่เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียน และสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนส่วนใหญ่จะอยู่ในระดับประถมศึกษา มีจำนวนมากถึง 388 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 64.47 ของจำนวนทั้งหมด รองลงมาจะอยู่ในระดับมัธยมศึกษา หรือปวช. จำนวน 139 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 23.17 ของจำนวนทั้งหมด สำหรับผู้ที่ไม่ได้ศึกษามีจำนวน 5 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 0.83 ของจำนวนทั้งหมด

ตารางที่ 6 แสดงจำนวนสมาชิก และผู้ที่ไม่เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนจำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	สถานภาพ				รวม (คน)	ร้อยละ
	ไม่เป็นสมาชิก (คน)	ร้อยละ	เป็นสมาชิก (คน)	ร้อยละ		
1. ไม่ได้ศึกษา	3	1.25	2	0.56	5	0.83
2. ประถมศึกษา	139	57.92	249	69.17	388	64.67
3. มัธยมศึกษา /ปวช.	54	22.50	85	23.61	139	23.17
4. อุดมศึกษา/ปวส.	44	18.33	24	6.67	68	11.33
รวม	240	100.00	360	100.00	600	100.00

4.1.5 อาชีพ

จากตารางที่ 7 กลุ่มตัวอย่างเมื่อแยกพิจารณาเฉพาะผู้ที่ไม่เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนโดยส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพรับจ้าง เกษตรกรรม ค้าขาย และรับราชการ ตามลำดับ กล่าวคือ อาชีพรับจ้างมีจำนวนมากถึง 83 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 34.84 ของผู้ที่ไม่เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนทั้งหมด รองลงมาคืออาชีพเกษตรกรรมมีจำนวน 58 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 24.17 ของผู้ที่ไม่เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนทั้งหมด อาชีพค้าขายมีจำนวน 41 คน หรือคิดเป็น

ร้อยละ 17.08 ของผู้ที่ไม่เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนทั้งหมด และอาชีพรับราชการมีจำนวน 33 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 13.75 ของผู้ที่ไม่เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนทั้งหมด ส่วนอาชีพอื่นๆ ซึ่งได้แก่ แม่บ้าน หรือพนักงานบริษัทเอกชน เป็นต้น มีจำนวน 25 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 10.42 ของผู้ที่ไม่เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนทั้งหมด แต่เมื่อแยกพิจารณาเฉพาะสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนพบว่า ส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพรับจ้าง เกษตรกรรม ค้าขาย และรับราชการ ตามลำดับ กล่าวคือ อาชีพรับจ้างมีจำนวนมากถึง 174 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 48.33 ของสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนทั้งหมด รองลงมาคืออาชีพเกษตรกรรมมีจำนวน 80 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 22.22 ของสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนทั้งหมด อาชีพค้าขายมีจำนวน 52 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 14.44 ของสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนทั้งหมด และอาชีพรับราชการมีจำนวน 16 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 4.44 ของสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนทั้งหมด ส่วนอาชีพอื่นๆ มีจำนวน 38 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 10.56 ของสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนทั้งหมด

ตารางที่ 7 แสดงจำนวนสมาชิก และผู้ที่ไม่เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนจำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	สถานภาพ				รวม (คน)	ร้อยละ
	ไม่เป็นสมาชิก (คน)	ร้อยละ	เป็นสมาชิก (คน)	ร้อยละ		
1. เกษตรกรรม	58	24.17	80	22.22	138	23.00
2. รับราชการ	33	13.75	16	4.44	49	8.17
3. ค้าขาย	41	17.08	52	14.44	93	15.50
4. รับจ้าง	83	34.58	174	48.33	257	42.83
5. อื่นๆ	25	10.42	38	10.56	63	10.50
รวม	240	100.00	360	100.00	600	100.00

เมื่อพิจารณาภาพรวมทั้งหมดของจำนวนตัวอย่างจำแนกตามอาชีพ พบว่า อาชีพ รับจ้างมีมากที่สุดถึง 257 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 42.38 ของจำนวนทั้งหมด รองลงมาได้แก่ อาชีพ เกษตรกรรม อาชีพค้าขาย และอาชีพรับจ้างตามลำดับ กล่าวคือ อาชีพเกษตรกรรมมีจำนวน 138 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 23.00 ของจำนวนทั้งหมด อาชีพค้าขายมีจำนวน 93 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 15.50 ของจำนวนทั้งหมด และอาชีพรับราชการมีจำนวน 49 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 8.17 ของจำนวนทั้งหมด ส่วนอาชีพอื่นๆ มีจำนวน 63 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 10.50 ของจำนวนทั้งหมด

อย่างไรก็ตามจะเห็นได้ว่าลักษณะการประกอบอาชีพของสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียน โดยรวมแล้วจะเป็นอาชีพที่มีรายได้ไม่แน่นอนนอกเว้นอาชีพรับราชการ ดังนั้นการมีรายได้ที่ไม่แน่นอนจึงเป็นแรงจูงใจให้เข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียน เนื่องจากสหกรณ์เครดิตยูเนียนเป็นสถาบันการเงินชุมชนที่สนับสนุนในเรื่องของเงินทุนเพื่อนำไปประกอบอาชีพและยังส่งเสริมการออมเพื่อให้สมาชิกมีเงินไว้ใช้จ่ายยามฉุกเฉิน

4.1.6 รายได้

ในการศึกษาด้านรายได้ ซึ่งแสดงผลไว้ตามตารางที่ 8 เมื่อแยกพิจารณาเฉพาะผู้ที่ไม่เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนจะเห็นได้ว่า ผู้ที่ไม่เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนมีรายได้อยู่ระหว่าง 50,001 – 100,000 บาท/ครัวเรือน/ปี เป็นจำนวนมากที่สุดถึง 101 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 42.08 ของผู้ที่ไม่เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนทั้งหมด รองลงมา มีรายได้อยู่ระหว่าง 20,001 – 50,000 บาท/ครัวเรือน/ปี หรือคิดเป็นร้อยละ 28.75 ของผู้ที่ไม่เป็นสมาชิก สหกรณ์เครดิตยูเนียนทั้งหมด ส่วนผู้ที่มีรายได้น้อยที่สุดคืออยู่ระหว่าง 10,001 – 20,001 บาท/ครัวเรือน/ปี จำนวน 4 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 1.67 ของผู้ที่ไม่เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนทั้งหมด

ตารางที่ 8 แสดงรายได้รวมของสมาชิก และผู้ที่ไม่เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียน ในพื้นที่ดำเนินการ

ระดับรายได้ (บาท/ครัวเรือน/ปี)	สถานภาพ				รวม (คน)	ร้อยละ
	ไม่เป็นสมาชิก (คน)	ร้อยละ	เป็นสมาชิก (คน)	ร้อยละ		
น้อยกว่า 10,000	0	0.00	5	1.39	5	0.83
10,001 – 20,000	4	1.67	8	2.22	12	2.00
20,001 – 50,000	69	28.75	100	27.78	169	28.17
50,001 – 100,000	101	42.08	146	40.56	247	41.17
มากกว่า 100,000	66	27.50	101	28.06	167	27.83
รวม	240	100.00	360	100.00	600	100.00

อย่างไรก็ตามเมื่อแยกพิจารณาเฉพาะสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนจะเห็นได้ว่าสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนมี รายได้อยู่ระหว่าง 50,001 – 100,000 บาท/ครัวเรือน/ปี เป็นจำนวนมากที่สุดถึง 146 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 40.56 ของสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนทั้งหมด รองลงมา มีรายได้มากกว่า 100,000 บาท/ครัวเรือน/ปี หรือคิดเป็นร้อยละ 28.06 ของสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนทั้งหมด ส่วนผู้ที่มีรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท/ครัวเรือน/ปี มีน้อยที่สุดคือจำนวน 5 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 1.39 ของสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนทั้งหมด และเมื่อพิจารณาในภาพรวมทั้งหมดพบว่ารายได้ระหว่าง 50,001 – 100,000 บาท/ครัวเรือน/ปี มีมากที่สุดถึง 247 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 41.17 ของจำนวนทั้งหมด รองลงมาคืออยู่ระหว่าง 20,001 - 50,000 บาท/ครัวเรือน/ปี มีจำนวน 169 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 28.17 ของจำนวนทั้งหมด ส่วนรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท/ครัวเรือน/ปี มีน้อยที่สุดคือ 5 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 0.83 ของจำนวนทั้งหมด

4.1.7 รายจ่าย

การศึกษาด้านรายจ่าย จากตารางที่ 9 เมื่อแยกพิจารณาเฉพาะผู้ที่ไม่เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนจะเห็นได้ว่า ผู้ที่ไม่เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนมีรายได้อยู่ระหว่าง 50,001 – 100,000 บาท/ครัวเรือน/ปี เป็นจำนวนมากที่สุดคือ 90 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 37.50 ของผู้ที่ไม่เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนทั้งหมด รองลงมา มีรายจ่ายมากกว่า 100,000 บาท/ครัวเรือน/ปี หรือคิดเป็นร้อยละ 30.04 ของผู้ที่ไม่เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนทั้งหมด ส่วนรายจ่ายน้อยกว่า 10,000 บาท/ครัวเรือน/ปี มีน้อยที่สุดคือจำนวน 2 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 0.83 ของผู้ที่ไม่เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนทั้งหมด แต่เมื่อแยกพิจารณาเฉพาะสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนจะเห็นได้ว่า สมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนมีรายจ่ายอยู่ระหว่าง 20,001 – 50,000 บาท/ครัวเรือน/ปี เป็นจำนวนมากที่สุดถึง 163 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 45.28 ของสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนทั้งหมด รองลงมาคือระหว่าง 50,001 – 100,000 บาท/ครัวเรือน/ปี หรือคิดเป็นร้อยละ 28.06 ของสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนทั้งหมด ส่วนผู้ที่มีรายจ่ายน้อยกว่า 10,000 บาท/ครัวเรือน/ปี มีน้อยที่สุดคือจำนวน 9 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 2.50 ของสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนทั้งหมด และเมื่อพิจารณาในภาพรวมทั้งหมดพบว่ารายจ่ายระหว่าง 20,001 – 50,000 บาท/ครัวเรือน/ปี มีมากที่สุดถึง 236 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 39.33 ของจำนวนทั้งหมด รองลงมาคืออยู่ระหว่าง 50,001 - 100,000 บาท/ครัวเรือน/ปี ซึ่งมีจำนวน 213 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 28.17 ของจำนวนทั้งหมด ส่วนรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท/ครัวเรือน/ปี มีน้อยที่สุดคือ 11 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 1.83 ของจำนวนทั้งหมด

ตารางที่ 9 แสดงรายได้รวมของสมาชิก และผู้ที่ไม่เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนในพื้นที่
ดำเนินการ

ระดับรายจ่าย (บาท/ครัวเรือน/ปี)	สถานภาพ				รวม (คน)	ร้อยละ
	ไม่เป็นสมาชิก		เป็นสมาชิก			
	ร้อยละ (คน)	ร้อยละ	ร้อยละ (คน)	ร้อยละ		
น้อยกว่า 10,000	2	0.83	9	2.50	11	1.83
10,001 – 20,000	8	3.33	16	4.44	24	4.00
20,001 – 50,000	73	30.42	163	45.28	236	39.33
50,001 – 100,000	90	37.50	123	34.17	213	35.50
มากกว่า 100,000	67	27.92	49	13.61	116	19.33
รวม	240	100.00	360	100.00	600	100.00

4.1.8 การถือครองที่ดิน

การถือครองที่ดินของผู้ที่ไม่เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียน และสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนได้จำแนกเป็น 2 ลักษณะ คือ มีที่ดินของตนเอง และที่ดินเช่า เมื่อพิจารณาสภาพการถือครองที่ดินเฉพาะผู้ที่ไม่เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนปรากฏว่า ผู้ที่ไม่เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนมีที่ดินของตนเองเฉลี่ยประมาณ 1.98 ไร่ และมีการครอบครองที่ดินสูงสุดถึง 40 ไร่ และในขณะเดียวกันมีที่ดินที่ต้องเช่าเฉลี่ยแล้วประมาณ 0.21 ไร่ แต่เมื่อพิจารณาเฉพาะสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนพบว่า สมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนมีที่ดินของตนเองเฉลี่ยประมาณ 2.27 ไร่ และมีการครอบครองที่ดินสูงสุดถึง 60 ไร่ และมีที่ดินที่ต้องเช่าเฉลี่ยแล้วประมาณ 0.27 ไร่ (ตารางที่ 10)

ตารางที่ 10 แสดงการถือครองที่ดินของสมาชิก และผู้ที่ไม่เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียน
ในพื้นที่ดำเนินการ

การถือครองที่ดิน	ต่ำสุด	สูงสุด	เฉลี่ย
1. ที่ดินของตนเอง			
ไม่เป็นสมาชิก	0	40	1.98
เป็นสมาชิก	0	60	2.27
2. ที่ดินเช่า			
ไม่เป็นสมาชิก	0	10	0.21
เป็นสมาชิก	0	13	0.27

4.1.9 การเป็นสมาชิกกลุ่มอื่น

นอกจากการเป็นสมาชิกของสหกรณ์เครดิตยูเนียนแล้ว การศึกษายังได้พิจารณาถึงการเป็นสมาชิกกลุ่มอื่นของผู้ที่ไม่เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียน และสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียน โดยจำแนกกลุ่มเป็น 3 กลุ่มคือ กลุ่มสหกรณ์การเกษตร กลุ่ม ธ.ก.ส. และกลุ่มอื่นๆ เช่น กลุ่มแม่บ้าน กลุ่มเกษตรกร กลุ่มผู้เลี้ยงปลา เป็นต้น (รายละเอียดตารางที่ 11) เมื่อแยกพิจารณาเฉพาะผู้ที่ไม่เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนพบว่า เป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตร จำนวน 44 คน หรือ คิดเป็นร้อยละ 24.40 ของผู้ที่ไม่เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนทั้งหมด, เป็นสมาชิก ธ.ก.ส. จำนวน 90 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 37.19 ของผู้ที่ไม่เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนทั้งหมด และเป็นสมาชิกกลุ่มอื่นๆ จำนวน 65 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 52.85 ของผู้ที่ไม่เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนทั้งหมด เมื่อแยกพิจารณาเฉพาะสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนพบว่า เป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตร จำนวน 122 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 64.89 ของสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนทั้งหมด เป็นสมาชิก ธ.ก.ส. จำนวน 152 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 62.81 ของสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนทั้งหมดและเป็นสมาชิกกลุ่มอื่นๆ จำนวน 58 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 47.15 ของผู้สมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนทั้งหมด

ตารางที่ 11 แสดงจำนวนสมาชิก และผู้ที่ไม่เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนในพื้นที่ดำเนินการ
จำแนกตามการเป็นสมาชิกกลุ่มอื่น

สมาชิกกลุ่มอื่น	สถานภาพ			
	ไม่เป็นสมาชิก (คน)	ร้อยละ	เป็นสมาชิก (คน)	ร้อยละ
1. สหกรณ์การเกษตร	44	23.40	122	64.89
2. ช.ก.ส.	90	37.19	152	62.81
3. กลุ่มอื่นๆ	65	52.85	58	47.15

4.1.10 ความเพียงพอในการกู้ยืมเงินจากสหกรณ์การเกษตร

ความเพียงพอในการกู้ยืมเงินจากสหกรณ์การเกษตรของผู้ที่ไม่เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียน และสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียน จากตารางที่ 12 ถ้าพิจารณาเฉพาะผู้ที่ไม่ได้เป็นสมาชิก สหกรณ์เครดิตยูเนียนพบว่า ผู้ที่ไม่ได้เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนเห็นว่าการกู้ยืมเงินจาก สหกรณ์การเกษตรยังไม่เพียงพอจำนวน 216 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 90.00 ของผู้ที่ไม่ได้เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนทั้งหมด และกู้เงินได้เพียงพอจำนวน 24 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 10.00 ของผู้ที่ไม่ได้เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนทั้งหมด ในส่วนของสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนพบว่า สมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนส่วนใหญ่เห็นว่าการกู้ยืมเงินจากสหกรณ์การเกษตรยังไม่เพียงพอจำนวน 313 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 86.94 ของสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนทั้งหมด และกู้เงินได้เพียงพอจำนวน 47 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 13.06 ของผู้ที่ไม่ได้เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนทั้งหมด อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาในภาพรวมทั้งหมดจะเห็นได้ว่า จำนวนตัวอย่างส่วนใหญ่ยังกู้เงินได้ไม่เพียงพอจำนวน 529 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 88.17 ของจำนวนทั้งหมด และกู้เงินได้เพียงพอจำนวน 71 ราย หรือคิดเป็นร้อยละ 11.83 ของจำนวนทั้งหมด

ตารางที่ 12 แสดงความเพียงพอในการกู้ยืมเงินจากสหกรณ์การเกษตรของสมาชิก และผู้ที่ไม่เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนในพื้นที่ดำเนินการ

ระดับความเพียงพอ ในการกู้ยืม	สถานภาพ				รวม (คน)	ร้อยละ
	ไม่เป็นสมาชิก		เป็นสมาชิก			
	(คน)	ร้อยละ	(คน)	ร้อยละ		
1. ไม่เพียงพอ	216	90.00	313	86.94	529	88.17
2. เพียงพอ	24	10.00	47	13.06	71	11.83
รวม	240	100.00	360	100.00	600	100.00

4.1.11 ความเพียงพอในการกู้ยืมเงิน ธ.ก.ส

ความเพียงพอในการกู้ยืมเงินจากธนาคารเพื่อเกษตรกรและสหกรณ์การเกษตร หรือ ธ.ก.ส. ของผู้ที่ไม่เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียน และสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียน จากตารางที่ 13 ถ้าพิจารณาเฉพาะผู้ที่ไม่ได้เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนพบว่า ผู้ที่ไม่ได้เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนเห็นว่าการกู้ยืมเงินจาก ธ.ก.ส. ยังไม่เพียงพอจำนวน 162 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 67.50 ของผู้ที่ไม่ได้เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนทั้งหมด และกู้เงินได้เพียงพอจำนวน 78 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 32.50 ของผู้ที่ไม่ได้เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนทั้งหมด ในส่วนของสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนพบว่า สมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนส่วนใหญ่เห็นว่าการกู้ยืมเงินจาก ธ.ก.ส. ยังไม่เพียงพอจำนวน 265 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 73.61 ของสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนทั้งหมด และกู้เงินได้เพียงพอจำนวน 95 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 26.39 ของสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนทั้งหมด อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาในภาพรวมทั้งหมดจะเห็นได้ว่า จำนวนตัวอย่างส่วนใหญ่ยังกู้เงินได้ไม่เพียงพอจำนวน 427 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 71.17 ของจำนวนทั้งหมด และกู้เงินได้เพียงพอจำนวน 173 ราย หรือคิดเป็นร้อยละ 28.83 ของจำนวนทั้งหมด

ตารางที่ 13 แสดงความเพียงพอในการกู้ยืมเงินธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
ของสมาชิก และผู้ที่ไม่เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนในพื้นที่ดำเนินการ

ระดับความเพียงพอ ในการกู้ยืม	สถานภาพ				รวม (คน)	ร้อยละ
	ไม่เป็นสมาชิก (คน)	ร้อยละ	เป็นสมาชิก (คน)	ร้อยละ		
1. ไม่เพียงพอ	162	67.50	265	73.61	427	71.17
2. เพียงพอ	78	32.50	95	26.39	173	28.83
รวม	240	100.00	360	100.00	600	100.00

4.1.12 แหล่งเงินทุน

จากการศึกษาแหล่งเงินทุนของผู้ที่ไม่เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียน และสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียน โดยดูจากแหล่งที่สมาชิก และผู้ไม่ใช่สมาชิกเลือกใช้บริการกู้เงินมากที่สุด ได้แก่ ธนาคาร สหกรณ์การเกษตร สหกรณ์เครดิตยูเนียน และแหล่งอื่นๆ เช่น กู้ยืมจากนายทุน หรือ กู้ยืมจากญาติพี่น้อง เป็นต้น จากตารางที่ 14 จะเห็นได้ว่า เมื่อแยกพิจารณาเฉพาะผู้ที่ไม่เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนกู้ยืมจากธนาคารมากที่สุดเป็นจำนวนถึง 109 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 45.42 ของผู้ที่ไม่เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนทั้งหมด รองลงมาได้แก่การกู้ยืมจากแหล่งอื่นๆ จำนวน 106 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 44.17 ของสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนทั้งหมด และกู้ยืมจากสหกรณ์การเกษตรจำนวน 25 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 10.42 ของผู้ที่ไม่เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนทั้งหมด แต่เมื่อพิจารณาเฉพาะสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนจะเห็นได้ว่า สมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนส่วนใหญ่จะกู้ยืมจากสหกรณ์เครดิตยูเนียนมากที่สุดถึง 280 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 77.78 ของสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนทั้งหมด รองลงมาคือ กู้ยืมจากธนาคารเป็นจำนวน 45 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 12.50 ของสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนทั้งหมด และกู้ยืมจากแหล่งอื่นๆ น้อยที่สุดจำนวน 12 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 3.33 ของสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนทั้งหมด ซึ่งแสดงให้เห็นว่า สหกรณ์เครดิตยูเนียนเป็นแหล่งเงินทุนที่สำคัญที่สุดของสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียน เพราะสมาชิกได้เลือกใช้บริการมากที่สุด (ร้อยละ 77.78) และยังสามารถสรุปได้อีกประการหนึ่งว่าสหกรณ์เครดิตยูเนียนเป็นแหล่งเงินทุนที่สำคัญที่สุดในชุมชน เนื่องจากเมื่อพิจารณาในภาพรวมของจำนวนตัวอย่างทั้งหมดแล้วจะเห็นได้ว่า จำนวนตัวอย่างส่วนใหญ่ได้เลือกใช้บริการสหกรณ์เครดิตยูเนียนมากที่สุดจำนวนถึง 280 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 46.67 ของจำนวนทั้งหมด รองลงมาคือ กู้ยืมจาก

ธนาคารจำนวนทั้งสิ้น 154 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 25.67 ของจำนวนทั้งหมด และกู้ยืมจากสหกรณ์การเกษตรน้อยที่สุดจำนวน 48 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 8.00 ของจำนวนทั้งหมด

ตารางที่ 14 แสดงแหล่งเงินทุนของสมาชิก และผู้ที่ไม่เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนในพื้นที่ดำเนินการ

แหล่งเงินทุน	สถานภาพ				รวม (คน)	ร้อยละ
	ไม่เป็นสมาชิก		เป็นสมาชิก			
	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ		
	(คน)	(คน)	(คน)	(คน)		
1. ธนาคาร	109	45.42	45	12.50	154	25.67
2. สหกรณ์การเกษตร	25	10.42	23	6.39	48	8.00
3. สหกรณ์เครดิตยูเนียน	0	0.00	280	77.78	280	46.67
4. แหล่งอื่นๆ	106	44.17	12	3.33	118	19.67
รวม	240	100.00	360	100.00	600	100.00

4.1.13 ความคิดเห็นของผู้ที่ไม่เป็นสมาชิก และสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียน

ผลการศึกษาความคิดเห็นของผู้ที่ไม่เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียน และสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนที่มีต่อสหกรณ์เครดิตยูเนียนในพื้นที่ดำเนินการ รายละเอียดตั้งแต่ตารางที่ 15 - ตารางที่ 29 มีดังต่อไปนี้

ตารางที่ 15 การเข้าร่วมประชุมเตรียมการก่อตั้งสหกรณ์เครดิตยูเนียนของสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียน และผู้ที่ไม่เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนในพื้นที่ดำเนินการ

การเข้าร่วมประชุม	สถานภาพ				รวม (คน)	ร้อยละ
	ไม่เป็นสมาชิก		เป็นสมาชิก			
	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ		
	(คน)	(คน)	(คน)	(คน)		
1. ไม่ได้เข้าร่วม	219	91.25	84	23.33	303	50.50
2. ได้เข้าร่วม	21	8.75	276	76.67	297	49.50
รวม	240	100.00	360	100.00	600	100.00

การเข้าร่วมประชุมเตรียมการก่อตั้งสหกรณ์เครดิตยูเนียนเป็นการให้ความรู้เพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการดำเนินงานของสหกรณ์เครดิตยูเนียนก่อนที่สมาชิกจะตัดสินใจก่อตั้งกลุ่มและเข้าร่วมเป็นสมาชิกของสหกรณ์เครดิตยูเนียน ซึ่งผู้ที่เข้าร่วมประชุมไม่จำเป็นจะต้องตัดสินใจเป็นสมาชิกในทันที และในขณะเดียวกันผู้ที่ไม่ได้เข้าร่วมประชุมก็สามารถสมัครเป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนได้ในภายหลัง จากตารางที่ 15 เมื่อแยกพิจารณาเฉพาะผู้ที่ไม่เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนจะสังเกตได้ว่า ผู้ที่ไม่เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนไม่ได้เข้าร่วมประชุมเตรียมการก่อตั้งสหกรณ์เครดิตยูเนียนมีจำนวนมากถึง 219 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 91.25 ของผู้ที่ไม่เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนทั้งหมด และมีผู้เข้าร่วมประชุมเตรียมการก่อตั้งเพียง 21 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 8.75 ของผู้ที่ไม่เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนทั้งหมด แต่เมื่อแยกพิจารณา เฉพาะสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนพบว่า มีผู้เข้าร่วมประชุมเตรียมการก่อตั้งสหกรณ์เครดิตยูเนียนแล้วตัดสินใจเป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนถึง 276 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 76.67 ของสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนทั้งหมด และมีผู้ที่ไม่ได้เข้าร่วมประชุมเตรียมการก่อตั้งสหกรณ์เครดิตยูเนียนแต่ได้สมัครเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนในภายหลังจำนวน 84 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 23.33 ของสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนทั้งหมด อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาในภาพรวมทั้งหมดแล้วเป็นที่น่าสังเกตว่า มีผู้ไม่ได้เข้าร่วมประชุมเตรียมการก่อตั้งสหกรณ์เครดิตยูเนียนทั้งหมด 303 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 50.50 ของจำนวนทั้งหมด เมื่อเปรียบเทียบกับผู้ที่เข้าร่วมประชุมเตรียมการก่อตั้งแล้วมีจำนวน 297 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 297 ของจำนวนทั้งหมด

ตารางที่ 16 การทราบหลักการดำเนินงานของสหกรณ์เครดิตยูเนียนของสมาชิก และผู้ที่ไม่เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนในพื้นที่ดำเนินการ

การทราบหลักการดำเนินงาน	สถานภาพ				รวม (คน)	ร้อยละ
	ไม่เป็นสมาชิก (คน)	ร้อยละ	เป็นสมาชิก (คน)	ร้อยละ		
1. ไม่ทราบ	204	85.00	13	3.61	217	36.17
2. ทราบ	36	15.00	347	96.39	383	63.83
รวม	240	100.00	360	100.00	600	100.00

การทราบหลักการดำเนินงานของสหกรณ์เครดิตยูเนียนเป็นสิ่งจำเป็นต่อสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนทุกคน เพราะการทราบหลักการดำเนินงานจะทำให้สมาชิกได้รู้จักสิทธิหน้าที่และผลประโยชน์ที่จะได้รับจากสหกรณ์ จากตารางที่ 16 แสดงให้เห็นว่า ผู้ที่ไม่ได้เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนส่วนใหญ่ไม่ทราบหลักการดำเนินงานของสหกรณ์เครดิตยูเนียนถึง 204 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 85.00 ของผู้ที่ไม่เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนทั้งหมด และมีผู้ที่ทราบหลักการดำเนินงานหลักการดำเนินงานของสหกรณ์เครดิตยูเนียนเพียง 36 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 15.00 ของผู้ที่ไม่เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนทั้งหมด ในขณะที่สมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนมีผู้ที่ทราบหลักการดำเนินงานหลักการดำเนินงานของสหกรณ์เครดิตยูเนียนจำนวนถึง 347 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 96.39 ของสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนทั้งหมด และมีเพียง 13 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 3.61 ของสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนทั้งหมด ที่ไม่ทราบหลักการดำเนินงานหลักการดำเนินงานของสหกรณ์เครดิตยูเนียน เมื่อพิจารณาในภาพรวมจากจำนวนตัวอย่างทั้งหมดแล้วจะเห็นได้ว่ามีผู้ที่ไม่ทราบหลักการดำเนินงานหลักการดำเนินงานของสหกรณ์เครดิตยูเนียนทั้งสิ้น 217 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 36.17 ของจำนวนทั้งหมด และมีผู้ที่ทราบหลักการดำเนินงานหลักการดำเนินงานของสหกรณ์เครดิตยูเนียนทั้งสิ้น 383 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 63.83 ของจำนวนทั้งหมด

ตารางที่ 17 แสดงจำนวนการเข้าร่วมเป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนเมื่อทราบว่าสหกรณ์เครดิตยูเนียนมีผลดีต่อการพัฒนาอาชีพ และด้านอื่นๆ

การเข้าร่วม เป็นสมาชิก	สถานภาพ				รวม (คน)	ร้อยละ
	ไม่เป็นสมาชิก (คน)	ร้อยละ	เป็นสมาชิก (คน)	ร้อยละ		
1. ไม่เข้าร่วม	155	64.58	2	0.56	157	26.17
2. เข้าร่วม	85	35.42	358	99.44	443	73.83
รวม	240	100.00	360	100.00	600	100.00

จากตารางที่ 17 ความคิดเห็นของผู้ที่ไม่เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียน และสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนต่อการเข้าร่วมเป็นสมาชิกเมื่อทราบว่าสหกรณ์เครดิตยูเนียนมีผลดีต่อการพัฒนาอาชีพและด้านอื่นๆ จะเห็นได้ว่า ผู้ที่ไม่เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนส่วนใหญ่ไม่สนใจที่จะเป็นสมาชิกมากถึง 155 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 64.58 ของผู้ที่ไม่เป็นสมาชิกสหกรณ์

เครดิตยูเนียนทั้งหมด และมีผู้ที่สนใจจะเข้าเป็นสมาชิกเพียง 85 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 35.45 ของผู้ที่ไม่เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนทั้งหมด อย่างไรก็ตามจะเห็นได้ว่า สมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนส่วนใหญ่ซึ่งมากถึง 358 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 99.44 ของสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนทั้งหมด เข้าเป็นสมาชิกเพราะเห็นว่าสหกรณ์เครดิตยูเนียนมีผลดีต่อการพัฒนาอาชีพ และด้านอื่นๆ และมีเพียง 2 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 0.56 ของสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียน ที่ไม่ได้เข้าร่วมเพราะเหตุผลดังที่กล่าวมาแล้ว

ตารางที่ 18 แสดงความไว้วางใจของสมาชิก และผู้ที่ไม่เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียน ที่มีต่อประธานสหกรณ์เครดิตยูเนียนในพื้นที่ดำเนินการ

ระดับความไว้วางใจ	สถานภาพ				รวม (คน)	ร้อยละ
	ไม่เป็นสมาชิก (คน)	ร้อยละ	เป็นสมาชิก (คน)	ร้อยละ		
1. ไม่ไว้วางใจ	169	70.42	4	1.11	173	28.83
2. ไว้วางใจ	71	29.58	356	98.89	427	71.17
รวม	240	100.00	360	100.00	600	100.00

จากตารางที่ 18 แสดงความไว้วางใจของผู้ที่ไม่เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียน และสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนที่มีต่อประธานสหกรณ์เครดิตยูเนียนในพื้นที่ดำเนินการที่มีต่อประธานสหกรณ์เครดิตยูเนียนในพื้นที่ดำเนินการ จากการศึกษาแสดงให้เห็นว่าผู้ที่ไม่ได้เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนจำนวน 169 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 70.42 ของผู้ที่ไม่เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนทั้งหมด ในขณะที่มีผู้ไว้วางใจเพียง 71 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 29.58 ของผู้ที่ไม่เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนทั้งหมด เมื่อพิจารณาในส่วนของสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียน จะเห็นได้ว่า สมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนส่วนใหญ่มีความไว้วางใจประธานสหกรณ์เครดิตยูเนียนมากถึง 356 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 98.89 ของสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนทั้งหมด และมีเพียง 4 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 1.11 ของสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนทั้งหมดที่ไม่ไว้วางใจประธานสหกรณ์เครดิตยูเนียน อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาในภาพรวมทั้งหมดจะเห็นได้ว่า จำนวนตัวอย่างส่วนใหญ่มีความไว้วางใจประธานสหกรณ์เครดิตยูเนียนในพื้นที่ดำเนินการจำนวน 427 คน หรือ

คิดเป็นร้อยละ 71.17 ของจำนวนทั้งหมด และไม่ไว้วางใจจำนวน 173 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 28.83 ของจำนวนทั้งหมด

ตารางที่ 19 การทราบข้อมูลว่าหน่วยงานที่รับผิดชอบและติดตามดูแลการดำเนินงานของ สหกรณ์เครดิตยูเนียนคือชุมนุมสหกรณ์เครดิตยูเนียนแห่งประเทศไทย จำกัด

การทราบข้อมูล	สถานภาพ				รวม (คน)	ร้อยละ
	ไม่เป็นสมาชิก (คน)	ร้อยละ	เป็นสมาชิก (คน)	ร้อยละ		
1. ไม่ทราบ	209	87.08	22	6.11	231	38.50
2. ทราบ	31	12.92	338	93.89	369	61.50
รวม	240	100.00	360	100.00	600	100.00

ชุมนุมสหกรณ์เครดิตยูเนียนแห่งประเทศไทย จำกัด มีบทบาทสำคัญเป็นศูนย์กลางในการประชาสัมพันธ์ให้ข้อมูลข่าวสาร และคอยกำกับดูแลความเรียบร้อย หรือเปรียบเสมือนพี่เลี้ยงให้แก่กลุ่ม/สหกรณ์เครดิตยูเนียน ดังนั้นสหกรณ์เครดิตยูเนียนจึงมีองค์กรที่คอยดูแลและสนับสนุนในการทำงาน จากตารางที่ 19 แสดงให้เห็นว่าผู้ที่ไม่เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียน และสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนนั้นทราบหรือไม่ว่าหน่วยงานที่รับผิดชอบและติดตามดูแลการดำเนินงานของสหกรณ์เครดิตยูเนียนคือชุมนุมสหกรณ์เครดิตยูเนียนแห่งประเทศไทย จำกัด กล่าวคือ ผู้ที่ไม่เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนจำนวนมากถึง 209 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 87.08 ของผู้ที่ไม่เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนทั้งหมด ไม่ทราบว่าหน่วยงานที่รับผิดชอบและติดตามดูแลการดำเนินงานของสหกรณ์เครดิตยูเนียนคือชุมนุมสหกรณ์เครดิตยูเนียนแห่งประเทศไทย จำกัด และมีจำนวนที่ทราบเพียง 31 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 12.92 ของผู้ที่ไม่เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนทั้งหมด ในขณะเดียวกันมีสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนที่ทราบหน่วยงานที่รับผิดชอบและติดตามดูแลการดำเนินงานของสหกรณ์เครดิตยูเนียนคือชุมนุมสหกรณ์เครดิตยูเนียนแห่งประเทศไทย จำกัด จำนวนถึง 338 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 93.89 ของสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนทั้งหมด และมีสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนที่ไม่ทราบจำนวน 22 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.11 ของสมาชิก สหกรณ์เครดิตยูเนียนทั้งหมด เมื่อพิจารณาในภาพรวมทั้งหมดแล้วจะเห็นได้ว่า จำนวนตัวอย่างทั้งหมดทราบว่า

หน่วยงานที่รับผิดชอบและติดตามดูแลการดำเนินงานของสหกรณ์เครดิตยูเนียนคือชุมนุมสหกรณ์เครดิตยูเนียนแห่งประเทศไทย จำกัด จำนวน 369 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 61.50 ของจำนวนทั้งหมด และผู้ที่ไม่ทราบจำนวน 231 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 38.50 ของจำนวนทั้งหมด

ตารางที่ 20 ความคิดเห็นของสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียน และผู้ที่ไม่เป็นสมาชิก เมื่อเข้าเป็นสมาชิกแล้วจะไม่กลัวว่าเงินจะสูญหาย

ความคิดเห็น	สถานภาพ				รวม (คน)	ร้อยละ
	ไม่เป็นสมาชิก (คน)	ร้อยละ	เป็นสมาชิก (คน)	ร้อยละ		
1. ไม่กลัว	84	35.00	335	93.06	419	69.83
2. กลัว	156	65.00	25	6.94	181	30.17
รวม	240	100.00	360	100.00	600	100.00

สหกรณ์เครดิตยูเนียนเป็นสถาบันการเงินของชุมชน ดังนั้นการดูแลรักษาเงินของสมาชิกให้ปลอดภัยย่อมส่งผลถึงความเชื่อมั่นของสมาชิกที่มีต่อสหกรณ์ จากตารางที่ 20 แสดงให้เห็นถึงความไว้วางใจของผู้ที่ไม่เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียน และสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนกล่าวคือ ผู้ที่ไม่เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนกลัวว่าเงินจะสูญหายจำนวนถึง 156 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 65.00 ของผู้ที่ไม่เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนทั้งหมด ขณะเดียวกันมีผู้ที่ไม่กลัวว่าเงินจะสูญหายจำนวน 84 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 35.00 ของผู้ที่ไม่เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนทั้งหมด เมื่อพิจารณาในส่วนของผู้ที่เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนแล้วจะพบว่า สมาชิกส่วนใหญ่จำนวนถึง 335 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 93.06 ของสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนทั้งหมด ไม่กลัวว่าเงินจะสูญหาย มีเพียงบางส่วนที่กลัวว่าเงินจะสูญหายจำนวน 25 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.94 ของสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนทั้งหมด ซึ่งเมื่อมองภาพรวมของจำนวนทั้งหมด ผู้ที่กลัวว่าเงินจะสูญหายมีจำนวน 181 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 30.17 ของจำนวนทั้งหมด และไม่กลัวว่าเงินจะสูญหายจำนวน 419 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 69.83 ของจำนวนทั้งหมด แสดงว่าจำนวนตัวอย่างส่วนใหญ่ยังมีความไว้วางใจสหกรณ์เครดิตยูเนียนให้เป็นผู้เก็บรักษาเงิน

ตารางที่ 21 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการกู้เงินกับสหกรณ์เครดิตยูเนียนจะกู้ได้น้อยกว่าแหล่งอื่นๆ

ความคิดเห็น	สถานภาพ				รวม (คน)	ร้อยละ
	ไม่เป็นสมาชิก		เป็นสมาชิก			
	ร้อยละ (คน)	ร้อยละ (คน)	ร้อยละ (คน)	ร้อยละ (คน)		
1. ไม่ใช่	47	19.58	250	69.44	297	49.50
2. ใช่	193	80.42	110	30.56	303	50.50
รวม	240	100.00	360	100.00	600	100.00

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการกู้เงินกับสหกรณ์เครดิตยูเนียนของผู้ที่ไม่เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียน และสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียน จากตารางที่ 21 จะพบว่า ผู้ที่ไม่เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนเห็นว่าการกู้เงินสหกรณ์เครดิตยูเนียนนั้นกู้ได้น้อยกว่าแหล่งเงินกู้อื่นๆ เป็นจำนวน 193 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 80.42 ของผู้ที่ไม่เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนทั้งหมด ส่วนผู้ที่เห็นว่ากู้ได้มากกว่าแหล่งอื่นๆ มีจำนวน 47 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 19.58 ของผู้ที่ไม่เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนทั้งหมด เมื่อพิจารณาเฉพาะสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนจะเห็นได้ว่าการกู้เงินกับสหกรณ์เครดิตยูเนียนได้มากกว่าแหล่งอื่นๆ จำนวน 250 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 69.44 ของสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนทั้งหมด และเห็นว่ากู้ได้น้อยกว่าแหล่งอื่นๆ จำนวน 110 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 30.56 ของสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนทั้งหมด เมื่อพิจารณาในภาพรวมแล้วพบว่า มีผู้ที่เห็นว่ากู้ได้น้อยกว่าแหล่งอื่นๆ มีจำนวน 303 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 50.50 ของจำนวนทั้งหมด และในขณะเดียวกันมีผู้ที่เห็นว่ากู้ได้มากกว่าแหล่งอื่นๆ จำนวน 297 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 49.50 ของจำนวนทั้งหมด ซึ่งมีค่าใกล้เคียงกัน

ตารางที่ 22 แสดงความคิดเห็นต่อการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของสหกรณ์เครดิตยูเนียน

ความคิดเห็น	สถานภาพ				รวม (คน)	ร้อยละ
	ไม่เป็นสมาชิก	ร้อยละ	เป็นสมาชิก	ร้อยละ		
	(คน)		(คน)			
1. มีการประชาสัมพันธ์ ยังไม่ทั่วถึง	208	86.67	55	15.28	263	43.83
2. การประชาสัมพันธ์ อย่างทั่วถึง	32	13.33	305	84.72	337	56.17
รวม	240	100.00	360	100.00	600	100.00

การประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของสหกรณ์เครดิตยูเนียนคือการนำเสนอข้อมูล ข่าวสารต่างๆ เกี่ยวกับผลการดำเนินงานให้แก่สมาชิกของสหกรณ์ และในขณะเดียวกันก็เป็นการ เชิญชวนให้ประชาชนในพื้นที่เข้าร่วมเป็นสมาชิกของสหกรณ์เครดิตยูเนียน จากตารางที่ 22 จะเห็นได้ว่า เฉพาะผู้ที่ไม่เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนเห็นว่าการประชาสัมพันธ์ของสหกรณ์ เครดิตยูเนียนยังไม่ทั่วถึงจำนวน 208 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 86.67 ของผู้ที่ไม่ได้เป็นสมาชิก สหกรณ์เครดิตยูเนียนทั้งหมด ส่วนผู้ที่เห็นว่าการประชาสัมพันธ์อย่างทั่วถึงแล้วจำนวน 32 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 13.33 ของผู้ที่ไม่เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนทั้งหมด เมื่อพิจารณาเฉพาะผู้ ที่เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนแล้ว จะเห็นได้ว่า สมาชิกส่วนใหญ่เห็นว่าการประชาสัมพันธ์ อย่างทั่วถึงจำนวนทั้งสิ้น 305 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 84.72 ของสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียน ทั้งหมด และมีผู้ที่เห็นว่าการประชาสัมพันธ์ของสหกรณ์เครดิตยูเนียนนั้นยังไม่ทั่วถึงจำนวน 55 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 15.28 คน เมื่อพิจารณาในภาพรวมทั้งหมดจะเห็นได้ว่า การประชาสัมพันธ์ ของสหกรณ์เครดิตยูเนียนนั้นทั่วแล้วถึงจำนวน 337 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 56.17 ของจำนวน ทั้งหมด และเห็นว่าการประชาสัมพันธ์ของสหกรณ์เครดิตยูเนียนนั้นยังไม่ทั่วถึงจำนวน 263 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 43.83 ของจำนวนทั้งหมด ซึ่งจากการศึกษาสะท้อนให้เห็นว่าการประชาสัมพันธ์ของสหกรณ์เครดิตยูเนียนนั้นมีความทั่วถึงเฉพาะแต่ในหมู่สมาชิก แต่ในขณะเดียวกันการ ประชาสัมพันธ์ในชุมชนนั้นยังไม่เพียงพอ ดังนั้นสหกรณ์จำเป็นต้องเน้นในด้านการ ประชาสัมพันธ์ให้มากขึ้นเพื่อที่จะเชิญชวนให้ประชาชนในพื้นที่มาเข้าร่วมเป็นสมาชิกให้มากขึ้น

ตารางที่ 23 การทราบว่าสหกรณ์เครดิตยูเนียนได้มีการประกันเงินกู้ให้แก่สมาชิก เมื่อสมาชิก เสียชีวิต สมาชิกไม่ต้องชำระหนี้สินที่มีอยู่กับสหกรณ์

ความคิดเห็น	สถานภาพการเป็นสมาชิก				รวม (คน)	ร้อยละ
	ไม่เป็นสมาชิก (คน)	ร้อยละ	เป็นสมาชิก (คน)	ร้อยละ		
1. ไม่ทราบ	187	77.92	12	3.33	199	33.17
2. ทราบ	53	22.08	348	96.67	401	66.83
รวม	240	100.00	360	100.00	600	100.00

สหกรณ์เครดิตยูเนียนมีสวัสดิการประเภทหนึ่งซึ่งจะมีความแตกต่างไปจากสหกรณ์ ออมทรัพย์และสถาบันการเงินทั่วไปคือ เมื่อสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนคนใดคนหนึ่งเสียชีวิต ชุมชุมสหกรณ์เครดิตยูเนียนแห่งประเทศไทย จำกัด จะเข้ามาดูแลในส่วนของหนี้สินที่สมาชิกมี กับสหกรณ์โดยการรับผิดชอบหนี้สินแทนสมาชิกผู้นั้น ซึ่งโดยส่วนใหญ่แล้วผู้ที่ไม่ได้เป็นสมาชิก สหกรณ์เครดิตยูเนียนจะไม่ทราบว่ามีการจัดสวัสดิการแบบนี้ขึ้น โดยจะสังเกตได้จากตารางที่ 23 กล่าวคือ ผู้ที่ไม่ได้เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนจำนวนทั้งสิ้น 187 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 77.92 ของผู้ไม่เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนทั้งหมด ไม่ทราบว่าสหกรณ์เครดิตยูเนียนได้มีการ ประกันเงินกู้ให้แก่สมาชิก เมื่อสมาชิกเสียชีวิตสมาชิกไม่ต้องชำระหนี้สินที่มีอยู่กับสหกรณ์ และมีผู้ ที่ทราบจำนวน 53 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 22.08 ของผู้ไม่เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียน เมื่อ พิจารณาเฉพาะสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนพบว่า มีผู้ที่ทราบว่าสหกรณ์เครดิตยูเนียนได้มีการ ประกันเงินกู้ให้แก่สมาชิก เมื่อสมาชิกเสียชีวิตสมาชิกไม่ต้องชำระหนี้สินที่มีอยู่กับสหกรณ์มากถึง 348 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 96.67 ของสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนทั้งหมด ในขณะที่มีผู้ที่ไม่ทราบ เพียง 12 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 3.33 ของสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนทั้งหมด และหากจะพิจารณา ในภาพรวมทั้งหมดแล้วพบว่า มีผู้ที่ทราบว่าสหกรณ์เครดิตยูเนียนได้มีการประกันเงินกู้ให้แก่ สมาชิก เมื่อสมาชิกเสียชีวิตสมาชิกไม่ต้องชำระหนี้สินที่มีอยู่กับสหกรณ์จำนวน 401 คน หรือ คิดเป็นร้อยละ 66.83 ของจำนวนทั้งหมด และผู้ที่ไม่ทราบจำนวน 199 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 33.17 ของจำนวนทั้งหมด

ตารางที่ 24 การทราบว่าสหกรณ์เครดิตยูเนียนมีการจัดสวัสดิการเพื่อช่วยเหลือเพื่อนสมาชิก

ความคิดเห็น	สถานภาพ				รวม (คน)	ร้อยละ
	ไม่เป็นสมาชิก (คน)	ร้อยละ	เป็นสมาชิก (คน)	ร้อยละ		
1. ไม่ทราบ	177	73.75	12	3.33	189	31.50
2. ทราบ	63	26.25	348	96.67	411	68.50
รวม	240	100.00	360	100.00	600	100.00

นอกจากสวัสดิการที่ได้กล่าวมาข้างต้นแล้ว สหกรณ์เครดิตยูเนียนยังได้จัดสวัสดิการอื่นๆ ให้แก่สมาชิกอีกมากมาย สวัสดิการเพื่อช่วยเหลือเพื่อนสมาชิกเป็นอีกสวัสดิการหนึ่งที่เป็นประโยชน์ต่อสมาชิกเป็นอย่างมาก จากตารางที่ 24 พบว่า ผู้ที่ไม่เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียน ไม่ทราบว่าสหกรณ์เครดิตยูเนียนมีการจัดสวัสดิการเพื่อช่วยเหลือเพื่อนสมาชิกจำนวน 177 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 73.75 ของผู้ที่ไม่เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนทั้งหมด ในขณะที่เดียวกันมีผู้ที่ทราบจำนวน 63 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 26.25 ของผู้ที่ไม่เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนทั้งหมด เมื่อพิจารณาเฉพาะสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนจะพบว่า สมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนส่วนใหญ่ทราบว่าสหกรณ์เครดิตยูเนียนมีการจัดสวัสดิการเพื่อช่วยเหลือเพื่อนสมาชิกถึง 348 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 96.67 ของสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนทั้งหมด ในขณะที่เดียวกันมีผู้ที่ไม่ทราบเพียงจำนวน 12 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 3.33 ของสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนทั้งหมด เมื่อพิจารณาในภาพรวมทั้งหมดจะพบว่า มีผู้ที่ทราบว่าสหกรณ์เครดิตยูเนียนมีการจัดสวัสดิการเพื่อช่วยเหลือเพื่อนสมาชิกจำนวน 411 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 68.50 ของจำนวนทั้งหมด ในขณะที่เดียวกันมีผู้ที่ไม่ทราบจำนวน 189 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 31.50 ของจำนวนทั้งหมด

ตารางที่ 25 การทราบว่าสหกรณ์เครดิตยูเนียนเป็นสถาบันการเงินของชุมชน และเป็นนิติบุคคล
ที่ดำเนินงานถูกต้องตามกฎหมาย ใช่หรือไม่

ความคิดเห็น	สถานภาพ				รวม (คน)	ร้อยละ
	ไม่เป็นสมาชิก (คน)	ร้อยละ	เป็นสมาชิก (คน)	ร้อยละ		
1. ไม่ทราบ	177	73.75	12	3.33	189	31.50
2. ทราบ	63	26.25	348	96.67	411	68.50
รวม	240	100.00	360	100.00	600	100.00

สหกรณ์เครดิตยูเนียนนั้นจัดได้ว่าเป็นสหกรณ์ออมทรัพย์ประเภทหนึ่ง ซึ่งจัดตั้งตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 และเป็นนิติบุคคลที่ต้องตามกฎหมาย เพื่อให้มีบทบาทในการแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจในชุมชน แต่เนื่องจากเพื่อมิให้มีข้อขัดแย้งกับสหกรณ์ออมทรัพย์พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 จึงได้กำหนดให้ใช้ชื่อว่า “สหกรณ์เครดิตยูเนียน” ตามต้นแบบดั้งเดิมจากต่างประเทศ ซึ่งทำให้ประชาชนส่วนใหญ่มีความสับสนว่าสหกรณ์เครดิตยูเนียนเป็นของต่างประเทศหรือไม่ และไม่แน่ใจว่าจะเป็นองค์กรที่ต้องตามกฎหมาย โดยจะสังเกตได้จากตารางที่ 25 กล่าวคือ ผู้ที่ไม่เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนจำนวนถึง 177 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 73.75 ของผู้ที่ไม่เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนทั้งหมด ไม่ทราบว่าสหกรณ์เครดิตยูเนียนเป็นสถาบันการเงินของชุมชน และเป็นนิติบุคคลที่ดำเนินงานถูกต้องตามกฎหมาย ในขณะที่มีผู้ที่ทราบเพียงจำนวน 63 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 26.25 ของผู้ที่ไม่เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนทั้งหมด เช่นเดียวกับสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนจำนวน 12 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 3.33 ของสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนทั้งหมด ที่ไม่ทราบว่าสหกรณ์เครดิตยูเนียนเป็นสถาบันการเงินของชุมชน และเป็นนิติบุคคลที่ดำเนินงานถูกต้องตามกฎหมาย ในขณะที่มีผู้ที่ทราบถึง 348 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 96.67 ของสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนทั้งหมด ซึ่งเมื่อพิจารณาในภาพรวมแล้วจะเห็นได้ว่ามีผู้ที่ทราบว่า สหกรณ์เครดิตยูเนียนเป็นสถาบันการเงินของชุมชน และเป็นนิติบุคคลที่ดำเนินงานถูกต้องตามกฎหมายจำนวน 411 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 68.50 ของจำนวนทั้งหมด และมีผู้ที่ไม่ทราบจำนวน 189 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 31.50 ของจำนวนทั้งหมด

ตารางที่ 26 การทราบว่าจะระบบบัญชีของสหกรณ์เครดิตยูเนียนเป็นรูปแบบสากลที่ได้รับการยอมรับและตรวจสอบจากกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

ความคิดเห็น	สถานภาพ				รวม (คน)	ร้อยละ
	ไม่เป็นสมาชิก (คน)	ร้อยละ	เป็นสมาชิก (คน)	ร้อยละ		
1. ไม่ทราบ	188	78.33	19	5.28	207	34.50
2. ทราบ	52	21.67	341	94.72	393	65.50
รวม	240	100.00	360	100.00	600	100.00

สหกรณ์เครดิตยูเนียนมีระบบบัญชีที่เป็นสากล และใช้ในทุกสหกรณ์ สามารถตรวจสอบได้ ดังนั้นโอกาสที่จะมีการทุจริตจึงเป็นไปได้น้อย จากตารางที่ 26 เมื่อแยกพิจารณาเฉพาะผู้ที่ไม่เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนจะเห็นได้ว่า ผู้ที่ไม่เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนส่วนใหญ่ไม่ทราบว่าระบบบัญชีของสหกรณ์เครดิตยูเนียนเป็นรูปแบบสากลที่ได้รับการยอมรับและตรวจสอบจากกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ถึง 188 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 78.33 ของผู้ที่ไม่เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนทั้งหมด และมีผู้ที่ไม่เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนที่ทราบจำนวน 52 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 21.67 ของผู้ที่ไม่เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนทั้งหมด ขณะเดียวกันเมื่อแยกพิจารณาเฉพาะสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนจะพบว่า สมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนส่วนใหญ่ทราบว่าระบบบัญชีของสหกรณ์เครดิตยูเนียนเป็นรูปแบบสากลที่ได้รับการยอมรับและตรวจสอบจากกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ถึง 341 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 94.72 ของสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนทั้งหมด และมีสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนที่ไม่ทราบ 19 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 5.28 ของสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนทั้งหมด เมื่อพิจารณาในภาพรวมของจำนวนตัวอย่างทั้งหมดจะเห็นได้ว่า มีจำนวนผู้ที่ทราบว่าระบบบัญชีของสหกรณ์เครดิตยูเนียนเป็นรูปแบบสากลที่ได้รับการยอมรับและตรวจสอบจากกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ 393 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 65.50 ของจำนวนทั้งหมด และจำนวนผู้ที่ไม่ทราบ 207 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 34.50 ของจำนวนทั้งหมด

ตารางที่ 27 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสหกรณ์เครดิตยูเนียนว่าเป็นกองทุนของชุมชนที่มีความเหมาะสม และสมควรที่จะมีการจัดตั้งขึ้นในหมู่บ้านของท่าน

ความคิดเห็น	สถานภาพ				รวม (คน)	ร้อยละ
	ไม่เป็นสมาชิก (คน)	ร้อยละ	เป็นสมาชิก (คน)	ร้อยละ		
1. ไม่ใช่	16	6.67	0	0.00	16	2.67
2. ใช่	224	93.33	360	100.00	584	97.33
รวม	240	100.00	360	100.00	600	100.00

จากตารางที่ 27 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสหกรณ์เครดิตยูเนียนว่าเป็นกองทุนของชุมชนที่มีความเหมาะสม และสมควรที่จะมีการจัดตั้งขึ้นในหมู่บ้าน เมื่อแยกพิจารณาเฉพาะผู้ที่ไม่เป็นสมาชิกพบว่า ผู้ที่ไม่เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนเห็นว่าสหกรณ์เครดิตยูเนียนเป็นกองทุนของชุมชนที่มีความเหมาะสม และสมควรที่จะมีการจัดตั้งขึ้นในหมู่บ้านจำนวน 224 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 93.33 ของผู้ที่ไม่เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนทั้งหมด และมีผู้ที่ไม่เห็นด้วยจำนวน 16 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.67 ของผู้ที่ไม่เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนทั้งหมด เมื่อพิจารณาในภาพรวมทั้งหมดจะเห็นได้ว่า จำนวนตัวอย่างทั้งหมดเห็นว่าสหกรณ์เครดิตยูเนียนเป็นกองทุนของชุมชนที่มีความเหมาะสม และสมควรที่จะมีการจัดตั้งขึ้นในหมู่บ้านจำนวน 584 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 97.33 ของจำนวนทั้งหมด และมีผู้ที่ไม่เห็นด้วยจำนวน 16 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 2.67 ของจำนวนทั้งหมด

ตารางที่ 28 ความคิดเห็นที่ได้ให้การยอมรับในการดำเนินงานและการบริหารงานของสหกรณ์เครดิตยูเนียนที่จัดตั้งในหมู่บ้าน

ความคิดเห็น	สถานภาพ				รวม (คน)	ร้อยละ
	ไม่เป็นสมาชิก (คน)	ร้อยละ	เป็นสมาชิก (คน)	ร้อยละ		
1. ไม่ยอมรับ	61	25.42	0	0.00	61	10.17
2. ยอมรับ	179	74.58	360	100.00	539	89.83
รวม	240	100.00	360	100.00	600	100.00

จากตารางที่ 28 ความคิดเห็นของผู้ที่ไม่เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียน เกี่ยวกับการยอมรับในการดำเนินงานและการบริหารงานของสหกรณ์เครดิตยูเนียนที่จัดตั้งขึ้นในหมู่บ้านพบว่า ผู้ที่ไม่เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนให้การยอมรับในการดำเนินงานและการบริหารงานของสหกรณ์เครดิตยูเนียนจำนวน 179 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 74.58 ของผู้ที่ไม่เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนทั้งหมด และมีผู้ที่ไม่ยอมรับจำนวน 61 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.67 ของผู้ที่ไม่เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนทั้งหมด เมื่อพิจารณาในภาพรวมทั้งหมดจะเห็นได้ว่า จำนวนตัวอย่างทั้งหมดได้ให้การยอมรับในการดำเนินงานและการบริหารงานของสหกรณ์เครดิตยูเนียนจำนวน 539 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 89.83 ของจำนวนทั้งหมด และมีผู้ที่ไม่ยอมรับจำนวน 61 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 10.17 ของจำนวนทั้งหมด

ตารางที่ 29 บุคคลที่ชักชวนสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนให้เข้ามาเป็นสมาชิก

บุคคลที่ชักชวนให้เข้าเป็นสมาชิก	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. สมัครใจเป็นด้วยตนเอง	259	71.94
2. คณะกรรมการสหกรณ์ฯ ให้คำแนะนำและชักชวน	70	19.44
3. ผู้นำในหมู่บ้านชักชวน	25	6.94
4. อื่นๆ	6	1.67

เมื่อมีการก่อตั้งสหกรณ์เครดิตยูเนียนขึ้นในชุมชน การชักชวนให้ประชาชนในพื้นที่เข้าร่วมเป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนนั้นมีวิธีการหลายวิธี จากการสอบถามสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนพบว่า (รายละเอียดตารางที่ 29) สมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนส่วนใหญ่สมัครใจเป็นด้วยตนเองถึงจำนวน 259 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 71.94 รองลงมาสมัครเข้าเป็นเพราะคณะกรรมการชักชวนจำนวน 70 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 19.44 และเข้าเป็นสมาชิกโดยผู้นำในหมู่บ้านชักชวนจำนวน 25 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.94 นอกจากนั้นสมัครเข้าด้วยวิธีการอื่นๆ เช่น สมัครเข้าเป็นตามเพื่อนบ้าน หรือ สมัครเข้าเป็นเพราะคนในครอบครัวชักชวน เป็นต้น ซึ่งมีจำนวน 6 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 1.67 อย่างไรก็ตามจะเห็นได้ว่า การสมัครใจเป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนด้วยตนเองเนื่องจากเห็นข้อดี และประโยชน์ที่จะได้รับจากสหกรณ์เครดิตยูเนียนจึงเป็นแรงจูงใจให้สมาชิกตัดสินใจโดยไม่ต้องมีผู้อื่นมาชักชวน

5.24 ปัญหาสมาชิกไม่ให้ความสำคัญต่อการเข้าร่วมประชุมคิดเป็นร้อยละ 2.80 และปัญหาความขัดแย้งภายใน ความไม่ไว้วางใจกันคิดเป็นร้อยละ 1.75

ตารางที่ 31 สาเหตุของการเข้าร่วมเป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียน

สาเหตุของการเข้าร่วมเป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เป็นการฝึกฝนตนเองให้รู้จักออม มีเงินเก็บไว้ยามฉุกเฉิน	90	32.03
2. มีความสะดวกเพราะอยู่ในหมู่บ้าน	65	23.13
3. เป็นแหล่งเงินทุนสำหรับประกอบอาชีพ และใช้จ่ายด้านการศึกษา	58	20.64
4. สหกรณ์คิดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ต่ำกว่าการกู้จากแหล่งอื่นๆ	24	8.54
5. มีสวัสดิการช่วยเหลือเพื่อนสมาชิก	14	4.98
6. มีผลดีต่อการพัฒนาอาชีพ	11	3.91
7. ต้องการแหล่งเงินทุนที่เป็นของหมู่บ้านตนเอง	8	2.85
8. ส่งเสริมการรวมกลุ่มของคนในชุมชน ทำให้เกิดความเห็นใจกัน	6	2.14
9. ประชานและคณะกรรมการทำงานดี สามารถไว้วางใจได้	5	1.78

จากตารางที่ 31 สาเหตุของการเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนนั้นมีอยู่หลายสาเหตุ ซึ่งแต่ละคนก็ตอบแตกต่างกันไป จากการศึกษาจะเห็นได้ว่า สาเหตุจากความต้องการฝึกฝนตนเองให้รู้จักออม และมีเงินเก็บไว้ใช้ในยามฉุกเฉินมีจำนวนถึง 90 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 32.03 รองลงมาคือมีความสะดวกเพราะอยู่ในหมู่บ้านจำนวน 65 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 23.13 และสาเหตุอื่นๆ ตามลำดับคือ เป็นแหล่งเงินทุนสำหรับประกอบอาชีพ และใช้จ่ายด้านการศึกษาคิดเป็นร้อยละ 20.64 สาเหตุเนื่องจากสหกรณ์คิดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ต่ำกว่า การกู้จากแหล่งอื่นๆคิดเป็นร้อยละ 8.54 สาเหตุเนื่องจากมีสวัสดิการช่วยเหลือเพื่อนสมาชิกคิดเป็นร้อยละ 4.98 สาเหตุเนื่องจากมีผลดีต่อการพัฒนาอาชีพคิดเป็นร้อยละ 3.91 สาเหตุเนื่องจากต้องการแหล่งเงินทุนที่เป็นของหมู่บ้านตนเองคิดเป็นร้อยละ 2.58 สาเหตุเนื่องจากส่งเสริมการรวมกลุ่มของคนในชุมชน ทำให้เกิดความเห็นใจกันคิดเป็นร้อยละ 2.14 และสาเหตุเนื่องจากประชานและคณะกรรมการทำงานดี สามารถไว้วางใจได้คิดเป็นร้อยละ 1.78

ตารางที่ 32 สาเหตุของการไม่เข้าร่วมเป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียน

สาเหตุของการไม่เข้าร่วมเป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ยังไม่เข้าใจในหลักการดำเนินงานของสหกรณ์เครดิตยูเนียน	51	43.97
2. การกู้เงินล่าช้าเพราะต้องผ่านคณะกรรมการ	24	20.69
3. มีรายได้ไม่แน่นอน และค่าใช้จ่ายสูงจึงไม่พร้อมที่จะเข้าเป็นสมาชิก	20	17.24
4. ไม่สนใจในการบริหารงานของคณะกรรมการ	12	10.34
5. กู้เงินสูญหาย	9	7.76

สาเหตุของการไม่เข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียน โดยพิจารณาเฉพาะผู้ที่ตอบคำถาม จากตารางที่ 32 จะเห็นได้ว่า สาเหตุเนื่องจากการไม่เข้าใจในหลักการดำเนินงานของสหกรณ์เครดิตยูเนียนมีมากจำนวนถึง 51 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 43.97 รองลงมาคือสาเหตุจากการกู้เงินล่าช้าเพราะต้องผ่านคณะกรรมการคิดเป็นร้อยละ 20.69 สาเหตุจากการมีรายได้ไม่แน่นอนและมีค่าใช้จ่ายสูงจึงไม่พร้อมที่จะเข้าเป็นสมาชิกคิดเป็นร้อยละ 17.24 สาเหตุจากการไม่สนใจในการบริหารงานของคณะกรรมการคิดเป็นร้อยละ 10.34 และสาเหตุจากกู้เงินสูญหายคิดเป็นร้อยละ 7.76 ตามลำดับ

4.2 ปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับสหกรณ์เครดิตยูเนียน

ผลการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับสหกรณ์เครดิตยูเนียนของประชาชนในเขตพื้นที่ดำเนินการจังหวัดเชียงใหม่และลำพูน ซึ่งจากการนำเอาตัวแปรอิสระมาวิเคราะห์โดยใช้แบบจำลอง logit model ผลที่ได้เป็นดังตารางที่ 33

ตารางที่ 33 แสดงผลการวิเคราะห์ logit model โดยวิธี Maximum Likelihood Estimates ของปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับสหกรณ์เครดิตยูเนียนของประชาชนในหมู่บ้านของตน

ตัวแปร (Variable)	ค่าสัมประสิทธิ์ (Coefficient)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของค่าความคาดเคลื่อน (Standard Error)	ค่านัยสำคัญ ทางสถิติ (T-ratio)	ระดับนัยสำคัญ (Significance Level)
α	-10.414540	1.847934	-5.636***	0.0000
EDU1	0.226604	0.629383	0.360	0.7188
NUM	0.544808	0.270097	2.017*	0.0437
OC2	-1.456538	1.716580	-0.849	0.3962
OC4	0.154302	0.626961	0.246	0.8056
OTHERMEM	1.998790	0.846293	2.362*	0.0182
X12	2.595276	0.661031	3.926***	0.0001
X14	3.107302	1.133732	2.741**	0.0061
X17	2.960994	0.964281	3.071**	0.0021
X21	-0.674299	1.553681	-0.043	0.9654
X22	-0.772043	1.504905	-0.513	0.6079
X23	1.948461	1.173924	1.660*	0.0970
X28	4.855940	1.100820	4.411***	0.0000
ACCEPT	3.949053	0.894471	4.415***	0.0000

หมายเหตุ : Log-likelihood -44.55199
 Restricted (Slopes = 0) -403.8070
 Chi-squared 718.5100
 Significance level 0.00000
 Mc Fadden R² 0.8896

*** Significant at $\alpha = 0.01$

** Significant at $\alpha = 0.025$

* Significant at $\alpha = 0.05$

จากตารางที่ 33 เมื่อพิจารณาจากค่าสัมประสิทธิ์ (coefficient) และค่า T-ratio จะเห็นได้ว่าตัวแปรอิสระที่อธิบายความหมายได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับสหกรณ์เครดิตยูเนียนของประชาชนในเขตพื้นที่ดำเนินการได้แก่

1. จำนวนสมาชิกในครัวเรือน (NUM) ค่าสัมประสิทธิ์ที่ได้มีค่าเท่ากับ 0.544808 ซึ่งหมายความว่า หากครัวเรือนตัวอย่างมีจำนวนสมาชิกครัวเรือนอยู่ระหว่าง 4-6 คน จะมีโอกาสยอมรับและเข้าร่วมเป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนด้วยความเชื่อมั่นที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ = 0.05

2. การเป็นสมาชิกกลุ่มอื่น (OTHERMEM) ค่าสัมประสิทธิ์ที่ได้มีค่าเท่ากับ 1.998790 ซึ่งหมายความว่า หากสมาชิกในครัวเรือนตัวอย่างเป็นสมาชิกกลุ่มอื่นเช่น เป็นสมาชิกสหกรณ์ การเกษตร หรือเป็นสมาชิก ธ.ก.ส. หรือเป็นสมาชิกกลุ่มอื่นๆที่มีอยู่ในหมู่บ้าน จะมีโอกาสยอมรับและเข้าร่วมเป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนด้วยความเชื่อมั่นที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ = 0.05

3. การเข้าร่วมประชุมเตรียมการก่อตั้งกลุ่มเครดิตยูเนียน (X12) ค่าสัมประสิทธิ์ที่ได้มีค่าเท่ากับ 1.998790 ซึ่งหมายความว่า หากสมาชิกครัวเรือนได้เข้าร่วมประชุมเตรียมการก่อตั้งกลุ่มเครดิตยูเนียนแล้ว จะมีโอกาสยอมรับและเข้าร่วมเป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนด้วยความเชื่อมั่นที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ = 0.01

4. การทราบหลักการดำเนินงานของสหกรณ์เครดิตยูเนียน (X14) ค่าสัมประสิทธิ์ที่ได้มีค่าเท่ากับ 3.107302 ซึ่งหมายความว่า หากสมาชิกครัวเรือนทราบหลักการดำเนินงานของสหกรณ์เครดิตยูเนียนแล้ว จะมีโอกาสยอมรับและเข้าร่วมเป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนด้วยความเชื่อมั่นที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ = 0.025

5. การทราบว่าชุมนุมสหกรณ์เครดิตยูเนียนแห่งประเทศไทย จำกัด คือหน่วยงานที่รับผิดชอบและติดตามดูแลการดำเนินงานของสหกรณ์เครดิตยูเนียน (X17) ค่าสัมประสิทธิ์ที่ได้มีค่าเท่ากับ 2.960994 ซึ่งหมายความว่า หากสมาชิกครัวเรือนทราบว่าชุมนุมสหกรณ์เครดิตยูเนียนแห่งประเทศไทย จำกัด คือหน่วยงานที่รับผิดชอบและติดตามดูแลการดำเนินงานของสหกรณ์เครดิตยูเนียนแล้ว จะมีโอกาสยอมรับและเข้าร่วมเป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนด้วยความเชื่อมั่นที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ = 0.025

6. การทราบว่าสหกรณ์เครดิตยูเนียนเป็นสถาบันการเงินของชุมชนและเป็นนิติบุคคลที่ดำเนินงานอย่างถูกต้องตามกฎหมาย (X23) ค่าสัมประสิทธิ์ที่ได้มีค่าเท่ากับ 1.948461 ซึ่งหมายความว่า หากสมาชิกครัวเรือนทราบว่าสหกรณ์เครดิตยูเนียนเป็นสถาบันการเงินของชุมชน และเป็น

นิติบุคคลที่ดำเนินงานอย่างถูกต้องแล้ว จะมีโอกาสยอมรับและเข้าร่วมเป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนด้วยความเชื่อมั่นที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ = 0.05

7. การเลือกใช้บริการกู้ยืมเงินจากสหกรณ์เครดิตยูเนียน (X28) ค่าสัมประสิทธิ์ที่ได้มีค่าเท่ากับ 4.855940 ซึ่งหมายความว่า สหกรณ์เครดิตยูเนียนเป็นแหล่งเงินทุนที่สำคัญในหมู่บ้าน ทำให้ประชาชนยอมรับและเข้าร่วมเป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนด้วยความเชื่อมั่นที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ = 0.01

8. การเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนด้วยความสมัครใจ (ACCEPT) ค่าสัมประสิทธิ์ที่ได้มีค่าเท่ากับ 3.949053 ซึ่งหมายความว่า หากสมาชิกครัวเรือนเข้าร่วมเป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนด้วยความสมัครใจแล้ว จะมีโอกาสยอมรับและเข้าร่วมเป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนด้วยความเชื่อมั่นที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ = 0.01

อย่างไรก็ตามจากตารางที่ 33 ตัวแปรอิสระอื่นๆ ซึ่งไม่ได้นำมาอธิบายความหมาย เนื่องจากตัวแปรอิสระดังกล่าวมีค่า T-ratio ที่ต่ำมาก ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และไม่ทำให้เกิดความแตกต่างระหว่างผู้ที่สมาชิกและผู้ที่ไม่เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียน ส่วนตัวแปรอิสระอื่นๆ ที่ไม่ปรากฏในตารางที่ 33 เนื่องจากเมื่อนำตัวแปรเหล่านั้นมาวิเคราะห์ร่วมกับตัวแปรอิสระที่ปรากฏในตารางที่ 33 แล้ว ผลที่ได้จะก่อให้เกิดปัญหา multicollinearity คือทำให้ค่าพารามิเตอร์ที่คำนวณได้ขาดคุณสมบัติบางประการ และค่าความแปรปรวนที่ได้จะมีค่าสูงซึ่งมีผลทำให้ค่า T-ratio มีค่าต่ำจนทำให้เกิดการตัดสินใจผิดพลาดคิดว่าตัวแปรอิสระดังกล่าวไม่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม ดังนั้นจึงเป็นเหตุผลที่การวิเคราะห์ครั้งนี้ไม่ได้นำเอาตัวแปรอิสระเหล่านั้นมาวิเคราะห์ร่วมด้วย

จากปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับสหกรณ์เครดิตยูเนียนของประชาชนในหมู่บ้านของตน ที่ได้กล่าวมาแล้ว เมื่อนำมาวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของปัจจัยโดยใช้แบบจำลอง logit model สามารถแสดงผลของการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยได้ดังตารางที่ 34

ตารางที่ 34 การเปลี่ยนแปลงของปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับสหกรณ์เครดิตยูเนียนของประชาชน
ในหมู่บ้านของตน โดยพิจารณาจากค่า marginal effect ใน logit model

ตัวแปร (Variable)	ค่าสัมประสิทธิ์ (Coefficient)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของค่าความคาดเคลื่อน (Standard Error)	ค่านัยสำคัญ ทางสถิติ (T-ratio)	ระดับนัยสำคัญ (Significance Level)
∞	-0.779935	0.302041	-2.582 ****	0.0098
EDU1	0.169702	0.465006	0.365	0.7152
NUM	0.408001	0.221032	1.846 **	0.0649
OC2	-0.109078	0.141324	-0.772	0.4402
OC4	0.115555	0.465545	0.248	0.8040
OTHERMEM	0.149687	0.794801	1.883**	0.0597
X12	0.194357	0.782659	2.483 ***	0.0130
X14	0.232703	0.118174	1.969 ***	0.0489
X17	0.221746	0.106352	2.085 ***	0.0371
X21	-0.504976	0.116419	-0.043	0.9654
X22	-0.578176	0.113200	-0.511	0.6095
X23	0.145918	0.106796	1.366 *	0.1718
X28	0.363656	0.144008	2.525 ***	0.0116
ACCEPT	0.295741	0.101953	2.901 ****	0.0037

หมายเหตุ : **** Significant at $\infty = 0.01$
 *** Significant at $\infty = 0.025$
 ** Significant at $\infty = 0.05$
 * Significant at $\infty = 0.1$

จากตารางที่ 34 การเปลี่ยนแปลงของปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับสหกรณ์เครดิตยูเนียนของประชาชนในหมู่บ้านของตน หรือ marginal effect เมื่อพิจารณาจากค่าสัมประสิทธิ์ของ marginal effect พบว่า

1. การที่จำนวนสมาชิกในครัวเรือนเพิ่มขึ้น (NUM) ค่าสัมประสิทธิ์ของ marginal effect เท่ากับ 0.408001 หมายความว่า หากครัวเรือนตัวอย่างมีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนระหว่าง 4-6 คนแล้ว โอกาสที่ครัวเรือนตัวอย่างนั้นจะยอมรับและเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนเพิ่มขึ้น 40.80 % ด้วยความเชื่อมั่นที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ = 0.05

2. การเป็นสมาชิกกลุ่มอื่น (OTHERMEM) ค่าสัมประสิทธิ์ของ marginal effect เท่ากับ 0.149687 หมายความว่า หากครัวเรือนตัวอย่างที่ไม่เคยเป็นสมาชิกกลุ่มใดๆ เลย เมื่อได้ร่วมกิจกรรมกลุ่ม โอกาสที่ครัวเรือนตัวอย่างจะยอมรับและเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนเพิ่มขึ้น 14.96 % ด้วยความเชื่อมั่นที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ = 0.05 แสดงว่า การมีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่มที่มีอยู่ในชุมชน เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดการยอมรับและเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียน

3. การให้ความสำคัญกับการเข้าร่วมประชุมเตรียมการก่อตั้งกลุ่มเครดิตยูเนียน (X12) ค่าสัมประสิทธิ์ของ marginal effect เท่ากับ 0.194357 หมายความว่า หากในการประชุมเตรียมการก่อตั้งกลุ่มเครดิตยูเนียนมีประชาชนให้ความสำคัญและเข้าร่วมประชุมแล้ว โอกาสที่ครัวเรือนตัวอย่างจะยอมรับและเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนเพิ่มขึ้น 19.44 % ด้วยความเชื่อมั่นที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ = 0.025 แสดงว่าการยอมรับและเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียน สาเหตุหนึ่งเนื่องมาจาก การสนใจที่จะเข้าร่วมประชุมเตรียมการก่อตั้งกลุ่มเครดิตยูเนียน เพราะผู้ที่เข้าร่วมประชุมจะมีโอกาสตัดสินใจสมัครเข้าเป็นสมาชิกสูงกว่าผู้ที่ไม่ได้เข้าร่วมประชุม

4. การทราบหลักการดำเนินงานของสหกรณ์เครดิตยูเนียน (X14) ค่าสัมประสิทธิ์ของ marginal effect เท่ากับ 0.232703 หมายความว่า หากครัวเรือนตัวอย่างมีความรู้ในหลักการดำเนินงานแล้ว โอกาสที่ครัวเรือนตัวอย่างจะยอมรับและเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนเพิ่มขึ้น 23.27 % ด้วยความเชื่อมั่นที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ = 0.025 แสดงว่าการให้ความรู้เกี่ยวกับหลักการดำเนินงานของสหกรณ์เครดิตยูเนียนแก่ครัวเรือนในพื้นที่เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดการยอมรับและเข้าเป็นสมาชิก สหกรณ์เครดิตยูเนียน

5. การทราบว่าชุมชนสหกรณ์เครดิตยูเนียนแห่งประเทศไทย จำกัด คือหน่วยงานที่รับผิดชอบและติดตามดูแลการดำเนินงานของสหกรณ์เครดิตยูเนียน (X17) ค่าสัมประสิทธิ์ของ marginal effect เท่ากับ 0.221746 หมายความว่า หากครัวเรือนตัวอย่างได้ทราบว่าชุมชนสหกรณ์เครดิตยูเนียนแห่งประเทศไทย จำกัด คือหน่วยงานที่รับผิดชอบและติดตามดูแลการดำเนินงาน

ของสหกรณ์เครดิตยูเนียนแล้ว โอกาสที่ครัวเรือนตัวอย่างจะยอมรับและเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนเพิ่มขึ้น 22.17 % ด้วยความเชื่อมั่นที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ = 0.025 แสดงว่าชุมชนสหกรณ์เครดิตยูเนียนแห่งประเทศไทย จำกัด มีบทบาทสำคัญในการสร้างความน่าเชื่อถือให้แก่สมาชิกสหกรณ์ เพราะเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบและติดตามดูแลการดำเนินงานของสหกรณ์เครดิตยูเนียน ทำให้เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดการยอมรับและเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียน

6. การทราบว่าสหกรณ์เครดิตยูเนียนเป็นสถาบันการเงินของชุมชน และเป็นนิติบุคคลที่ดำเนินงานอย่างถูกต้องตามกฎหมาย (X23) ค่าสัมประสิทธิ์ของ marginal effect เท่ากับ 0.145918 หมายความว่า หากครัวเรือนตัวอย่างทราบว่าสหกรณ์เครดิตยูเนียนเป็นสถาบันการเงินของชุมชน และเป็นนิติบุคคลที่ดำเนินงานอย่างถูกต้องแล้ว โอกาสที่ครัวเรือนตัวอย่างจะยอมรับและเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนเพิ่มขึ้น 14.59 % ด้วยความเชื่อมั่นที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ = 0.1 แสดงว่าความน่าเชื่อถือของสหกรณ์เครดิตยูเนียนในลักษณะของการเป็นนิติบุคคลที่ดำเนินงานอย่างถูกต้องตามกฎหมาย เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดการยอมรับและเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียน

7. การเลือกใช้บริการกู้ยืมเงินจากสหกรณ์เครดิตยูเนียน (X28) ค่าสัมประสิทธิ์ของ marginal effect เท่ากับ 0.363656 หมายความว่า หากครัวเรือนตัวอย่างมีความต้องการกู้ยืมเงินจากสหกรณ์เครดิตยูเนียนแล้ว โอกาสที่ครัวเรือนตัวอย่างจะยอมรับและเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนเพิ่มขึ้น 36.36 % ด้วยความเชื่อมั่นที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ = 0.025 แสดงว่า สหกรณ์เครดิตยูเนียนเป็นแหล่งเงินทุนที่สำคัญในชุมชน ดังนั้นจึงเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดการยอมรับและเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียน

8. การเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนด้วยความสมัครใจ (ACCEPT) ค่าสัมประสิทธิ์ของ marginal effect เท่ากับ 0.295741 หมายความว่า หากมีการรับสมัครเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนด้วยความสมัครใจแล้ว โอกาสที่ครัวเรือนตัวอย่างจะยอมรับและเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนเพิ่มขึ้น 29.57 % ด้วยความเชื่อมั่นที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ = 0.01 แสดงว่าการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนด้วยความต้องการของตนเองโดยไม่มีผู้ใดชักจูง หรือถูกบังคับจากบุคคลอื่นจะเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดการยอมรับและเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียน

จากผลการศึกษาสามารถกล่าวได้ว่า การที่ประชาชนจะเกิดความมั่นใจและเกิดการยอมรับสหกรณ์เครดิตยูเนียนนั้น สหกรณ์มีส่วนสำคัญในการสร้างความเชื่อมั่นมากที่สุด เริ่มตั้งแต่การให้ความรู้เกี่ยวกับหลักและวิธีการสหกรณ์เครดิตยูเนียน ดังจะเห็นได้จากปัจจัยหนึ่งคือ การเข้าร่วมประชุมเตรียมการก่อตั้งสหกรณ์เครดิตยูเนียน ผู้ที่ได้เข้าร่วมประชุมมีโอกาสที่จะตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิก หรือเข้ามาเป็นสมาชิกภายหลังนั้นมีสูงมาก เนื่องจากบุคคลเหล่านั้นได้รู้จักและเห็นประโยชน์หรือความสำคัญของสหกรณ์เครดิตยูเนียนมากขึ้น ซึ่งจะแตกต่างกับบุคคลที่ไม่เคยรู้จักสหกรณ์เครดิตยูเนียนเลย เมื่อไม่ได้รับความรู้การรับข้อมูลที่ผิดพลาดจะทำให้การยอมรับสหกรณ์เครดิตยูเนียนมีน้อยลง นอกจากนั้นอาจจะกล่าวได้อีกว่าหากสหกรณ์ใดสามารถทำให้ผู้เป็นสมาชิกรู้สึกถึงความมั่นคงในเรื่องรายได้ สวัสดิการ และความมั่นคงในชีวิต ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะเป็นผลมาจากคำแนะนำหรือการดูแลเอาใจใส่ของคณะกรรมการสหกรณ์เครดิตยูเนียน ในการทำหน้าที่ถ่ายทอดความรู้ เช่น การถ่ายทอดเทคนิคในการผลิต การลดต้นทุน การส่งเสริมอาชีพ การประชาสัมพันธ์งานด้านต่างๆ ทั้งงานของสหกรณ์ หรือการประชาสัมพันธ์ข่าวสารที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน เป็นต้น การแสดงบทบาทของคณะกรรมการ ทำให้สมาชิกของสหกรณ์ไม่มีความรู้สึกถูกทอดทิ้ง เพราะสหกรณ์เครดิตยูเนียนคือสัญลักษณ์ของการร่วมมือกัน และการไว้วางใจกันสมาชิกทุกคนเป็นเจ้าของสหกรณ์ สหกรณ์จึงต้องให้ประโยชน์แก่สมาชิกอย่างสูงที่สุด ดังนั้นสหกรณ์เครดิตยูเนียนใดก็ตามที่ประสบปัญหาการขาดความเชื่อมั่นจากสมาชิก สหกรณ์นั้นควรที่จะได้มีการพิจารณาปรับปรุงบทบาทและการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการในอันที่จะเอื้อประโยชน์ให้แก่สมาชิก ในขณะที่เดียวกันสมาชิกก็ต้องมีความไว้วางใจในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสหกรณ์ที่ทำงานด้วยความเสียสละโดย เมื่อทั้ง 2 ฝ่ายมีความมั่นใจต่อกัน ก็จะเป็นปัจจัยที่นำไปสู่การยอมรับในสหกรณ์เครดิตยูเนียนมากยิ่งขึ้น และประชาชนที่ไม่ได้เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียน เห็นว่าการเป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนแล้วมีความมั่นคงในชีวิตแล้ว การยอมรับในระดับวงกว้างก็จะเพิ่มสูงขึ้นเช่นกัน

4.3 โอกาสที่จะขยายการดำเนินงานของสหกรณ์เครดิตยูเนียน

โอกาสที่จะขยายการดำเนินงานของเครดิตยูเนียนให้ครบทุกหมู่บ้านในพื้นที่ของจังหวัดเชียงใหม่และลำพูนมีดังต่อไปนี้

ตารางที่ 35 เปรียบเทียบสัดส่วนของหมู่บ้านที่มีกลุ่ม/สหกรณ์เครดิตยูเนียนกับจำนวนหมู่บ้านทั้งหมดในจังหวัดเชียงใหม่

อำเภอ	หมู่บ้านทั้งหมด (หมู่บ้าน)	หมู่บ้านที่มี กลุ่ม/สหกรณ์เครดิตยูเนียน (หมู่บ้าน)	สัดส่วนหมู่บ้านที่มี กลุ่ม/สหกรณ์เครดิตยูเนียน (ร้อยละ)	โอกาสที่จะขยาย การดำเนินงาน (ร้อยละ)
1. เมืองเชียงใหม่	63	18	28.57	71.43
2. จอมทอง	81	1	1.23	98.77
3. แม่แจ่ม	101	4	3.96	96.04
4. เชียงดาว	70	2	2.86	97.14
5. คอยสະเก็ด	107	5	4.67	95.33
6. แม่แตง	113	2	1.77	98.23
7. สะเมิง	44	6	11.36	88.64
8. แม่ริม	83	2	2.41	97.59
9. ฝาง	89	4	3.37	96.63
10. แม่อาฮ	76	0	0.00	100.00
11. พร้าว	100	7	7.00	93.00
12. สันป่าตอง	114	0	0.00	100.00
13. สันกำแพง	93	6	6.45	93.55
14. สันทราย	108	6	5.56	94.44
15. หางดง	93	1	1.08	98.92
16. ฮอด	58	0	0.00	100.00
17. อมก๋อย	90	0	0.00	100.00
18. คอยเต่า	40	1	2.50	97.50
19. สารภี	101	3	2.97	97.03
20. เวียงแหง	21	0	0.00	100.00
21. ไชยปราการ	37	2	5.41	94.59
22. แม่วาว	54	1	1.85	98.15
23. กิ่งอำเภอแม่ออน	46	0	0.00	100.00
24. กิ่งอำเภอคอยหล่อ	46	0	0.00	100.00
รวม	1,828	71	3.77	96.23

ที่มา : 1. ชุมชนสหกรณ์เครดิตยูเนียนแห่งประเทศไทย จำกัด (2544)

2. สำนักงานพัฒนาชุมชนเชียงใหม่ (2544)

โอกาสที่จะขยายการดำเนินงานของเครดิตยูเนียนให้ครบทุกหมู่บ้านในพื้นที่ของจังหวัดเชียงใหม่ จากตารางที่ 35 จะพบว่า อำเภอเมืองมีสัดส่วนของหมู่บ้านที่มีกลุ่มและสหกรณ์เครดิตยูเนียนมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 28.57 ของหมู่บ้านทั้งหมดในพื้นที่ รองลงมาคือ อำเภอสะเมิง มีสัดส่วนของหมู่บ้านที่มีกลุ่มและสหกรณ์เครดิตยูเนียนคิดเป็นร้อยละ 11.36 และมีพื้นที่อีกหลายอำเภอที่ยังไม่มีการดำเนินงานของกลุ่มหรือ สหกรณ์เครดิตยูเนียนเลย คือ อำเภอแม่อาว อำเภอสันป่าตอง อำเภอฮอด อำเภออมก๋อย อำเภอเวียงแหง กิ่งอำเภอแม่ออน และกิ่งอำเภอดอยหล่อ เมื่อพิจารณาในภาพรวมของทั้งจังหวัดจะเห็นได้ว่า จังหวัดเชียงใหม่มีกลุ่มและสหกรณ์เครดิตยูเนียนดำเนินการอยู่เพียง 71 แห่งเท่านั้น เมื่อเทียบสัดส่วนกับจำนวนหมู่บ้านทั้งหมดในจังหวัดที่มีถึง 1,828 หมู่บ้าน หรือคิดเป็นร้อยละ 3.77 ของหมู่บ้านทั้งหมดในพื้นที่ จากการศึกษาอาจกล่าวได้ว่าการดำเนินงานของเครดิตยูเนียนมีสัดส่วนที่น้อยมาก ซึ่งหากจะพิจารณาถึงโอกาสที่จะขยายการดำเนินงานของเครดิตยูเนียนให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ซึ่งมีอีกมาก โดยเฉพาะพื้นที่ที่มีการดำเนินงานของสหกรณ์เครดิตยูเนียนอยู่แล้ว เช่น อำเภอเมือง อำเภอฝาง อำเภอจอมทอง อำเภอสารภี อำเภอสันทราย อำเภอดอยสะเก็ด อำเภอสะเมิง อำเภอแม่แตง อำเภอพร้าว มีโอกาสที่จะขยายการดำเนินงานของเครดิตยูเนียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 90 ของหมู่บ้านในพื้นที่ เพราะสหกรณ์เครดิตยูเนียนที่มีอยู่ในพื้นที่สามารถเป็นต้นแบบ หรือเป็นพี่เลี้ยงที่ดีให้แก่กลุ่มที่จะจัดตั้งขึ้นใหม่ได้ หรือหากจะขยายการดำเนินงานให้ครอบคลุมครบทุกพื้นที่ในจังหวัดเชียงใหม่มีโอกาสสูงถึงร้อยละ 96 ของหมู่บ้านทั้งหมดในพื้นที่

เมื่อแยกพิจารณาเฉพาะจังหวัดลำพูน จากตารางที่ 36 จะเห็นได้ว่า อำเภอลี้มี สัดส่วนของหมู่บ้านที่มีกลุ่มและสหกรณ์เครดิตยูเนียนมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 4.30 ของหมู่บ้าน ทั้งหมดในพื้นที่ ส่วนในพื้นที่อำเภอเมือง อำเภอบ้านโฮ่ง และอำเภอป่าซาง มีพื้นที่ละ 1 แห่ง หรือคิดเป็นสัดส่วนของหมู่บ้านที่มีกลุ่มและสหกรณ์เครดิตยูเนียนคิดเป็นร้อยละ 0.63 1.79 และ 1.19 ของหมู่บ้านในพื้นที่ทั้งหมดตามลำดับ เมื่อพิจารณาในภาพรวมของทั้งจังหวัดจะเห็นได้ว่า จังหวัดลำพูนมีกลุ่มและสหกรณ์เครดิตยูเนียนดำเนินการอยู่เพียง 7 แห่งเท่านั้น เมื่อเทียบสัดส่วนกับจำนวนหมู่บ้านทั้งหมดในจังหวัดที่มีถึง 547 หมู่บ้าน หรือคิดเป็นร้อยละ 1.28 ของหมู่บ้านทั้งหมดในพื้นที่ ซึ่งหากจะพิจารณาถึง โอกาสที่จะขยายการดำเนินงานของเครดิตยูเนียนให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ซึ่งมีอีกมากถึงร้อยละ 98.72 ของหมู่บ้านในพื้นที่ แม้ว่าในจังหวัดลำพูนจะมีการดำเนินงานของเครดิตยูเนียนเพียง 7 แห่ง แต่จากการศึกษาพบว่าในจังหวัดลำพูนมีกลุ่มเครดิตยูเนียนที่สามารถก้าวไปสู่การเป็นสหกรณ์เครดิตยูเนียนถึง 2 กลุ่ม ดังนั้นหากมีการเผยแพร่รูปแบบของเครดิตยูเนียนอย่างแท้จริงแล้วโอกาสที่จะขยายการดำเนินงานของเครดิตยูเนียนในจังหวัดลำพูนจึงค่อนข้างสูงมาก

ตารางที่ 36 เปรียบเทียบสัดส่วนของหมู่บ้านที่มีกลุ่ม/สหกรณ์เครดิตยูเนียนกับจำนวนหมู่บ้านทั้งหมดในจังหวัดลำพูน

อำเภอ	หมู่บ้านทั้งหมด (หมู่บ้าน)	หมู่บ้านที่มี กลุ่ม/สหกรณ์เครดิตยูเนียน (หมู่บ้าน)	สัดส่วนหมู่บ้านที่มีกลุ่ม/ สหกรณ์เครดิตยูเนียน (ร้อยละ)	โอกาสที่จะขยาย การดำเนินงาน (ร้อยละ)
1. เมืองลำพูน	158	1	0.63	99.37
2. แม่ทา	68	0	0.00	100.00
3. บ้านโฮ้ง	56	1	1.79	98.21
4. ลี้	93	4	4.30	95.70
5. หุ่นหัวช้าง	35	0	0.00	100.00
6. ป่าซาง	84	1	1.19	98.81
7. บ้านธิ	29	0	0.00	100.00
8. กิ่งเวียงหนองล่อง	24	0	0.00	100.00
รวม	547	7	1.28	98.72

ที่มา : 1. ชุมชนสหกรณ์เครดิตยูเนียนแห่งประเทศไทย จำกัด (2544)
2. สำนักงานจังหวัดลำพูน (2544)

อย่างไรก็ดี โอกาสที่จะขยายการดำเนินงานของเครดิตยูเนียนให้ครบทุกพื้นที่ในจังหวัดเชียงใหม่และลำพูนถือได้ว่ามีโอกาสด้านข้างสูงมาก ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ของหน่วยงานทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นชุมชนสหกรณ์เครดิตยูเนียนแห่งประเทศไทย จำกัด กรมส่งเสริมสหกรณ์ องค์กรพัฒนาเอกชน รวมไปถึงสำนักงานพัฒนามาชนานาชุมชนจังหวัด และโดยเฉพาะอย่างยิ่งสถาบันการศึกษาต่างๆ ที่มีนักวิชาการและเครื่องมือต่างๆ ที่จะช่วยสนับสนุนทางด้านความรู้ การฝึกอบรม การส่งเสริมอาชีพต่างๆ จะต้องร่วมมือกันเพื่อให้ชาวบ้านได้เข้าใจในหลักการดำเนินงานของสหกรณ์เครดิตยูเนียนอย่างแท้จริง โดยให้ตระหนักและเล็งเห็นประโยชน์ของชุมชนเป็นสิ่งสำคัญที่สุด เพื่อการสร้างชุมชนให้เข้มแข็ง สามารถสร้างกลไกให้เกิดการผลักดันอันจะนำไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจในระดับชุมชนและระดับประเทศต่อไป

บทที่ 5

สรุป และข้อเสนอแนะ

(SUMMARY AND RECOMMENDATIONS)

สรุป

(Summary)

การศึกษาการยอมรับสหกรณ์เครดิตยูเนียนของประชาชนในพื้นที่ดำเนินการในจังหวัดเชียงใหม่และลำพูนครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษารูปแบบและกระบวนการสหกรณ์เครดิตยูเนียน 2) เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับสหกรณ์เครดิตยูเนียนของประชาชนในเขตพื้นที่ดำเนินการในจังหวัดเชียงใหม่และลำพูน และ 3) เพื่อศึกษาถึงโอกาสที่จะเผยแพร่และขยายการดำเนินงานของสหกรณ์เครดิตยูเนียนในจังหวัดเชียงใหม่และลำพูน ซึ่งผลการศึกษาสามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้

รูปแบบและกระบวนการสหกรณ์เครดิตยูเนียน

สหกรณ์เครดิตยูเนียน คือ องค์การหนึ่งที่รวมคนเข้าด้วยกัน โดยคนที่มาร่วมกันนี้จะต้องรู้จักกันมีวงสัมพันธ์เดียวกันและเมื่อรวมกันแล้วก็มีจุดมุ่งหมายเพื่อหาทางช่วยเหลือซึ่งกันและกัน โครงสร้างของสหกรณ์เครดิตยูเนียนประกอบด้วย 3 ส่วนคือ สมาชิก คณะกรรมการดำเนินการ และคณะผู้ตรวจสอบกิจการ โดยสมาชิกจะเป็นผู้เลือกคณะกรรมการเพื่อเข้ามาบริหารงานและตรวจสอบการดำเนินงานของกลุ่ม กิจกรรมการดำเนินงานของสหกรณ์เครดิตยูเนียนจะประกอบไปด้วย การออมทรัพย์ การให้กู้เงิน และการจัดสวัสดิการให้แก่สมาชิกและชุมชน ซึ่งรูปแบบของสหกรณ์เครดิตยูเนียนนั้นจากการศึกษาพบว่า มี 3 รูปแบบ คือ

1. รูปแบบของกลุ่มเครดิตยูเนียน ซึ่งจะแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ กลุ่มสะสม และกลุ่มสมทบ กลุ่มเครดิตยูเนียนประเภทกลุ่มสะสมนั้นเป็นกลุ่มที่จัดตั้งขึ้นในระยะแรก โดยจะเริ่มมีกิจกรรมการสะสมเงินออม และการให้กู้ในวงเงินที่ไม่สูงมากนัก เพื่อให้สมาชิกได้นำไปใช้จ่ายในกรณีจำเป็น ส่วนกลุ่มเครดิตยูเนียนประเภทกลุ่มสมทบจะเป็นกลุ่มที่พัฒนามาจากกลุ่มเครดิตยูเนียนประเภทกลุ่มสะสมที่เริ่มมีความเข้มแข็ง โดยมีผลการดำเนินงานและฐานะทางการเงินอยู่ในเกณฑ์ที่มั่นคงสามารถที่จะจดทะเบียนเป็นสมาชิกสมทบของชุมนุมสหกรณ์เครดิตยูเนียนแห่งประเทศไทย

จำกัด โดยจะได้รับสิทธิพิเศษก็คือการช่วยเหลือด้านสวัสดิการให้แก่กลุ่มเพื่อช่วยสร้างความมั่นคงให้แก่กลุ่มมากยิ่งขึ้น

2. รูปแบบของการจดทะเบียนเป็นสหกรณ์เครดิตยูเนียน คือการพัฒนาต่อจากกลุ่มเครดิตยูเนียนประเภทกลุ่มสมทบที่มีความเข้มแข็งทั้งในด้านการดำเนินงานและฐานะทางการเงิน ตามมาตรฐานที่ชุมนุมสหกรณ์เครดิตยูเนียนแห่งประเทศไทย จำกัด ได้กำหนดไว้ ซึ่งพร้อมที่จะจดทะเบียนเป็นสหกรณ์เครดิตยูเนียน โดยชุมนุมสหกรณ์เครดิตยูเนียนแห่งประเทศไทย จำกัด จะเข้ามามีบทบาทในการประสานงานกับสหกรณ์จังหวัดเพื่อจดทะเบียนเป็นสหกรณ์ การเป็นสหกรณ์เครดิตยูเนียนจะเป็นสหกรณ์ของชุมชนอย่างแท้จริง เพราะสหกรณ์เครดิตยูเนียนสามารถสร้างสวัสดิการของตนเอง การดำเนินงานของสหกรณ์เครดิตยูเนียนจะมีความแตกต่างกว่าการเป็นกลุ่มเครดิตยูเนียนเดิม รูปแบบขององค์กรจะมีขนาดใหญ่ขึ้น มีการขยายกิจกรรมและการดำเนินงานมากขึ้นข้อจำกัดต่าง ๆ ที่เคยมี ก็สามารถกระทำได้ เนื่องจากการกระทำกิจกรรมต่าง ๆ จะถูกคุ้มครองตามกฎหมาย การออมทรัพย์และสินเชื่อแบบเดิมจะถูกเปลี่ยนแปลงเพื่ออำนวยความสะดวกมากยิ่งขึ้น ประเภทของการออมทรัพย์และสินเชื่อจะขยายเพิ่มขึ้นเริ่มมีการจัดสรรผลกำไรเพื่อใช้ในการพัฒนาชุมชน

3. รูปแบบของสหกรณ์เครดิตยูเนียนที่ให้บริการในลักษณะธนาคาร คือการพัฒนาที่สูงสุดของกระบวนการเครดิตยูเนียน และเป็นเป้าหมายของกลุ่มเครดิตยูเนียนทุกระดับ สหกรณ์เครดิตยูเนียนที่มีความมั่นคง ฐานะทางการเงินมีความเข้มแข็ง ผลการดำเนินงานดีจะสามารถเป็นสถาบันการเงินของชุมชนเป็นแหล่งเงินทุน เป็นที่พึ่งให้กับคนในชุมชนและชุมชนใกล้เคียง ซึ่งกว่าจะมาเป็นสถาบันการเงินที่มีความเข้มแข็งได้ จุดเริ่มต้นก็มาจากการพัฒนาของสหกรณ์ในระยะเริ่มต้นที่สร้างรากฐานความเข้มแข็งทางด้านบริหาร การเงิน ธุรกิจตลาด มาเป็นอย่างดี ทุนการดำเนินงานเพิ่มมากขึ้นโดยเฉพาะเงินฝาก มีอาคารสำนักงานไว้เป็นศูนย์กลาง พนักงานประจำมีจำนวนมากขึ้นเพื่อสำหรับให้บริการแก่สมาชิก รูปแบบของสหกรณ์เครดิตยูเนียนในลักษณะของธนาคารเต็มรูปแบบนั้น สหกรณ์จะต้องปรับตัวเองในด้านการบริหารงาน การขยายกิจกรรมต่าง ๆ ตลอดจนการขยายฐานสมาชิกจากชุมชนของตนเอง ไปสู่ชุมชนใกล้เคียงและมีการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในกิจการ เทคโนโลยีที่ทันสมัยทำให้เกิดการติดต่อประสานงานระหว่างสหกรณ์ทำได้ง่ายขึ้น เกิดการทำธุรกิจระหว่างสหกรณ์เกิดการขยายตลาดออกไปกว้างขวางขึ้นและหากมีการสร้างเครือข่ายที่เชื่อมโยงกันการช่วยเหลือซึ่งกันและกันก็จะขยายกว้างขึ้นในหลายพื้นที่ สหกรณ์ก็จะกลายเป็นธนาคารของชุมชนอย่างเต็มรูปแบบ

ปัจจัยที่ทำให้ประชาชนในพื้นที่ดำเนินการยอมรับสหกรณ์เครดิตยูเนียน

ปัจจัยสำคัญที่ทำให้ประชาชนในพื้นที่ดำเนินการยอมรับสหกรณ์เครดิตยูเนียน ได้แก่

- 1) จำนวนสมาชิกในครัวเรือน
- 2) การเป็นสมาชิกกลุ่มอื่น
- 3) การเข้าร่วมประชุมเตรียมการก่อตั้งกลุ่มเครดิตยูเนียน
- 4) การทราบหลักการดำเนินงานของสหกรณ์เครดิตยูเนียน
- 5) การทราบว่าชุมนุมสหกรณ์เครดิตยูเนียนแห่งประเทศไทย จำกัด คือ หน่วยงานที่รับผิดชอบและติดตามดูแลการดำเนินงานของสหกรณ์เครดิตยูเนียน
- 6) การทราบว่าสหกรณ์เครดิตยูเนียนเป็นสถาบันการเงินของชุมชน และเป็นนิติบุคคลที่ดำเนินการอย่างถูกต้องตามกฎหมาย
- 7) การเลือกใช้บริการกู้ยืมเงินจากสหกรณ์เครดิตยูเนียน และ
- 8) การเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนด้วยความสมัครใจ

โอกาสที่จะขยายการดำเนินงานของสหกรณ์เครดิตยูเนียนให้ครบทุกพื้นที่ในจังหวัดเชียงใหม่และลำพูน

โอกาสที่จะขยายการดำเนินงานของสหกรณ์เครดิตยูเนียนให้ครบทุกพื้นที่ หากพิจารณาในจังหวัดเชียงใหม่ จะเห็นได้ว่าจังหวัดเชียงใหม่มีกลุ่มและสหกรณ์เครดิตยูเนียนทั้งหมด 71 แห่ง ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับสัดส่วนของหมู่บ้านทั้งหมดแล้วพบว่า ในจังหวัดเชียงใหม่มีกลุ่มและสหกรณ์เครดิตยูเนียนเพียงร้อยละ 3.77 ของหมู่บ้านทั้งหมดในพื้นที่ ซึ่งถือได้ว่าการดำเนินงานอยู่น้อยมาก ดังนั้นโอกาสที่จะขยายการดำเนินงานของเครดิตยูเนียนให้ครบทุกหมู่บ้านยังมีมากถึงร้อยละ 96.23 ของหมู่บ้านทั้งหมดในพื้นที่ โดยเฉพาะยังมีอีกหลายอำเภอที่ไม่มีการดำเนินงานของสหกรณ์เครดิตยูเนียนเลย ฉะนั้นจึงเป็นโอกาสที่จะขยายการดำเนินงานเข้าสู่พื้นที่ดังกล่าว ส่วนในจังหวัดลำพูนมีสัดส่วนของหมู่บ้านที่มีกลุ่มและสหกรณ์เครดิตยูเนียนเพียงร้อยละ 1.28 ของหมู่บ้านทั้งหมดในพื้นที่ และโอกาสที่จะขยายการดำเนินงานของเครดิตยูเนียนให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ยังมีอีกมากถึงร้อยละ 98.72 ของหมู่บ้านทั้งหมดในพื้นที่ อย่างไรก็ตามแม้ว่าจังหวัดลำพูนจะมีการดำเนินงานของเครดิตยูเนียนเพียง 7 แห่ง แต่จากการศึกษาพบว่า มีกลุ่มเครดิตยูเนียนที่สามารถก้าวไปสู่การเป็น สหกรณ์เครดิตยูเนียนได้ถึง 2 กลุ่ม ซึ่งสามารถสะท้อนให้เห็นว่าชุมชนในจังหวัดลำพูนนั้นมีประสิทธิภาพในเรื่องของการรวมกลุ่มสูง ดังนั้นโอกาสที่จะขยายการดำเนินงานของสหกรณ์เครดิตยูเนียนในจังหวัดลำพูนมีโอกาสที่จะประสบความสำเร็จสูง โดยสรุปแล้วทั้งจังหวัดเชียงใหม่และจังหวัดลำพูนจึงมีโอกาสที่จะขยายการดำเนินงานของเครดิตยูเนียนได้อีกไม่น้อยกว่าร้อยละ 95.00 ของจำนวนหมู่บ้านทั้งหมดในพื้นที่ ซึ่งถือได้ว่ามีโอกาสมาก

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย (Recommendations from Research)

จากการศึกษาครั้งนี้พบว่า การดำเนินงานของสหกรณ์เครดิตยูเนียน ได้มีส่วนช่วยเหลือบรรเทาความเดือดร้อนของคนในชุมชน ทั้งด้านเงินทุนและการพัฒนาคุณภาพชีวิตให้มีความอยู่ดีกินดี ดังนั้นเพื่อส่งเสริมให้การดำเนินงานของสหกรณ์เครดิตยูเนียนได้แพร่หลายครอบคลุมทุกพื้นที่ ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะดังนี้

1. การยอมรับสหกรณ์เครดิตยูเนียนของสมาชิกนั้น สหกรณ์จะต้องให้ความเอาใจใส่ต่อสมาชิกให้มาก โดยเฉพาะการแสดงบทบาทของคณะกรรมการ จะทำให้สมาชิกของสหกรณ์ไม่รู้สึกรู้ว่าถูกทอดทิ้ง เพราะสหกรณ์เครดิตยูเนียนคือสัญลักษณ์ของการร่วมมือกัน และการไว้ใจกัน สมาชิกทุกคนเป็นเจ้าของสหกรณ์ สหกรณ์จึงต้องให้ประโยชน์แก่สมาชิกอย่างสูงที่สุด ดังนั้นสหกรณ์เครดิตยูเนียนใดก็ตามที่ประสบปัญหาการขาดความเชื่อมั่นจากสมาชิก สหกรณ์นั้นควรที่จะได้มีการพิจารณาปรับปรุงบทบาทและการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการในอันที่จะเอื้อประโยชน์ให้แก่สมาชิกอย่างสูงที่สุด

2. สมาชิกจะต้องมีความไว้วางใจในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสหกรณ์ที่ทำงานด้วยความเสียสละโดย เมื่อทั้ง 2 ฝ่ายมีความมั่นใจต่อกัน ก็จะเป็นปัจจัยที่นำไปสู่การยอมรับในสหกรณ์เครดิตยูเนียนมากยิ่งขึ้น และประชาชนที่ไม่ได้เป็นสมาชิก สหกรณ์เครดิตยูเนียน เมื่อเห็นว่าการเป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนแล้วมีความมั่นคงในชีวิต การยอมรับในระดับวงกว้างก็จะเพิ่มสูงขึ้นเช่นกัน

3. สหกรณ์เครดิตยูเนียน และชุมนุมสหกรณ์เครดิตยูเนียนแห่งประเทศไทย จำกัด ควรจะเพิ่มการประชาสัมพันธ์ให้ขยายวงกว้างออกไปนอกเหนือจากในวงสัมพันธ์ของเครดิตยูเนียนเอง เพื่อให้ประชาชนทั่วไปได้มีโอกาสรู้จักงานของเครดิตยูเนียน และได้เห็นประโยชน์ของสหกรณ์เครดิตยูเนียนในการที่จะเป็นสถาบันการเงินของชุมชนแท้จริง เพื่อให้สหกรณ์เครดิตยูเนียนได้มีโอกาสขยายการดำเนินงานมากยิ่งขึ้น

4. จากการสอบถามสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนพบว่า ปัญหาที่สำคัญปัญหาหนึ่งคือสมาชิกยังขาดความรู้เรื่องของสหกรณ์เครดิตยูเนียน เช่น ด้านกฎระเบียบ ด้านการบริหารจัดการหรือด้านบทบาทหน้าที่ของตัวสมาชิกเอง เป็นต้น ซึ่งปัญหาในการขาดความรู้นั้นเป็นผลสืบเนื่องมาจากการประชาสัมพันธ์ และการให้ความรู้ของสหกรณ์ยังไม่เพียงพอ ดังนั้นสหกรณ์จึงควรที่จะเพิ่มการประชาสัมพันธ์ให้มากขึ้น นอกจากนี้สมาชิกเองก็ควรที่จะให้ความสนใจต่อการประชาสัมพันธ์ให้มากขึ้นเช่นกัน

5. พนักงานที่มีอยู่ในปัจจุบันมีจำนวนน้อย ส่วนใหญ่จะมีอยู่ประมาณ 2-3 คนต่อสหกรณ์ เมื่อเปรียบเทียบกับปริมาณงานที่มีมากเกินไป กอปรกับจำนวนสมาชิกที่มีมาก ดังนั้นเมื่อสมาชิกเข้ามาติดต่อกับสหกรณ์ การบริการสมาชิกจึงไม่ทั่วถึง สหกรณ์จึงควรวางแนวทางเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่สมาชิก เพื่อให้สมาชิกมีความประทับใจในการบริการของ สหกรณ์

6. คณะกรรมการของสหกรณ์จะต้องมีความสามัคคีกัน และจะต้องช่วยกันทำงาน เพราะหากคณะกรรมการไม่ประสานงานกัน จะส่งผลทำให้เกิดความล่าช้าในการทำงาน เมื่อเกิดปัญหาขึ้น การตัดสินใจในการแก้ไขปัญหาจะทำได้ไม่ดีเท่าที่ควร

7. สมาชิกควรจะให้ความสำคัญต่อการเข้าร่วมประชุมทุกครั้ง เพราะการเข้าร่วมประชุมจะทำให้สมาชิกได้รับทราบข้อมูลข่าวสาร จากสหกรณ์ ดังนั้นสหกรณ์ควรวางวิธีการต่างๆ เพื่อปลุกฝังให้สมาชิกหันมาให้ความสำคัญต่อการเข้าร่วมประชุม ทั้งนี้ก็เพื่อประโยชน์ของสมาชิกนั่นเอง

8. สาเหตุส่วนใหญ่ของการไม่เข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียน ซึ่งจากการศึกษาได้แก่ การไม่เข้าใจในหลักการดำเนินงานของสหกรณ์เครดิตยูเนียน การกู้เงินล่าช้าเพราะต้องผ่านคณะกรรมการพิจารณา การมีรายได้อันไม่แน่นอนและมีค่าใช้จ่ายที่สูงทำให้ไม่พร้อมที่จะเข้าร่วมเป็นสมาชิก และการไม่แน่ใจในคณะกรรมการบริหารงาน เป็นต้น ดังนั้นสหกรณ์ใดที่ต้องการสมาชิกเพิ่ม สหกรณ์ควรพิจารณาจากสาเหตุของการไม่เข้าเป็นสมาชิกดังกล่าวเป็นกรณีศึกษา เพื่อที่จะหาแนวทางและวิธีการในการเชิญชวนให้ผู้ที่ไม่เป็นสมาชิก ได้หันมาให้ความสนใจที่จะเข้าเป็นสมาชิกของสหกรณ์

9. โอกาสที่จะขยายการดำเนินงานของสหกรณ์เครดิตยูเนียนให้ครบทุกพื้นที่นั้นถือได้ว่ามีโอกาสด່อนข้างสูงมาก ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ของหน่วยงานทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ และเอกชน ไม่ว่าจะเป็นชุมนุมสหกรณ์เครดิตยูเนียนแห่งประเทศไทย จำกัด กรมส่งเสริมสหกรณ์ องค์การพัฒนาเอกชน รวมไปถึงสำนักงานพัฒนานาชุมชนจังหวัด และโดยเฉพาะอย่างยิ่งสถาบันการศึกษา ที่มีนักวิชาการและเครื่องมือต่างๆ จะต้องร่วมมือกันเพื่อช่วยส่งเสริมและเผยแพร่กระบวนการเครดิตยูเนียน เพื่อให้ชาวบ้านได้เข้าใจในหลักการดำเนินงานของสหกรณ์เครดิตยูเนียนอย่างแท้จริง นอกจากนี้ควรให้การสนับสนุนทางด้านเงินทุน ด้านความรู้ การฝึกอบรม การส่งเสริมอาชีพต่างๆ เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้แก่กลุ่มหรือสหกรณ์เครดิตยูเนียน ไม่ยึดคิดว่าสหกรณ์เครดิตยูเนียนนั้นจะเป็นของหน่วยงานใด โดยให้ตระหนักและเล็งเห็นประโยชน์ของชุมชนเป็นสิ่งสำคัญที่สุด

10. การศึกษาการยอมรับสหกรณ์เครดิตยูเนียนของประชาชนในเขตพื้นที่ดำเนินการในจังหวัดเชียงใหม่และลำพูนครั้งนี้ เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ในการที่จะขยายการดำเนินงานของสหกรณ์เครดิตยูเนียนให้มีความแพร่หลายมากยิ่งขึ้น ในการศึกษาจำเป็นต้องศึกษาในสหกรณ์เครดิตยูเนียนที่มีความเข้มแข็ง ทั้งนี้เพื่อนำผลการศึกษาที่ได้มาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนากลุ่มเครดิตยูเนียนและกลุ่มที่กำลังจะจัดตั้งขึ้นใหม่ ให้สามารถพัฒนาตนเองไปสู่การเป็นสหกรณ์เครดิตยูเนียนที่มีความเข้มแข็งต่อไป และสิ่งที่สำคัญที่สุดก็คือการทำให้ประชาชนทั่วไปได้มีโอกาสได้รู้จักสหกรณ์เครดิตยูเนียนมากยิ่งขึ้น เพื่อให้การดำเนินงานของสหกรณ์เครดิตยูเนียนได้มีโอกาสเป็นที่พึงของคนในชุมชนได้มากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยต่อไป

(Recommendations for Future Study)

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาในด้านการยอมรับสหกรณ์เครดิตยูเนียนของประชาชนในพื้นที่ดำเนินการ อย่างไรก็ตามในการศึกษาในครั้งต่อไป ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะคือ ควรจะมีการศึกษาในด้านการไม่ยอมรับของผู้ที่ไม่เป็นสมาชิกบ้าง เพื่อศึกษาว่าสาเหตุใดที่ทำให้เกิดการไม่ยอมรับขึ้น หรือมีปัจจัยอะไรบ้างที่ส่งผลทำให้เกิดการไม่ยอมรับ ทั้งนี้เพื่อนำผลที่ได้ไปใช้เป็นกรณีศึกษาเพื่อหาแนวทางให้กลุ่มและสหกรณ์เครดิตยูเนียนได้มีการปรับปรุงและแก้ไข เพื่อให้มีการยอมรับสหกรณ์เครดิตยูเนียนมากยิ่งขึ้นต่อไป

บรรณานุกรม

- กรมการปกครอง. 2542. **คู่มือการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเอง.** (เอกสารอัดสำเนา).
- กาญจนา แก้วเทพ และกนกศักดิ์ แก้วเทพ. 2530. **การพึ่งตนเองศักยภาพในการพัฒนาชนบท.**
กรุงเทพมหานคร: รุ่งเรืองสาส์นการพิมพ์.
- กิ่งแก้ว อินหว่าง และคณะ. 2532. **การดำเนินงานกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตกับการพัฒนา
ชนบท.** กรุงเทพมหานคร: กรมการพัฒนาชุมชน.
- เกรียงศักดิ์ ปัทมเรขา. 2531. **ปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดพฤติกรรมการเข้าไปมีส่วนร่วมใน
กิจกรรมต่างๆของสหกรณ์.** ภาควิชาพัฒนาการเกษตร คณะทรัพยากรธรรมชาติ
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- จิตติ มงคลชัยอรัญญา. 2530. “กระบวนการและขั้นตอนในการจัดตั้งกลุ่มและสนับสนุนการดำรง
อยู่ของกลุ่ม”. (อัดสำเนา).
- ชาติชาย มณีกาญจน์. 2534. **ศักยภาพขององค์กรชุมชนในการจัดการกองทุนหมุนเวียน.**
วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาการศึกษาจากระบบ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ชุมนุมสหกรณ์เครดิตยูเนียนแห่งประเทศไทย จำกัด. 2542. **สถิติ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2542 สหกรณ์
เครดิตยูเนียน.** (เอกสารอัดสำเนา).
- _____ . 2544. **สถิติ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2544 สหกรณ์เครดิตยูเนียน.** (เอกสารอัดสำเนา).
- ดิเรก เต็งจำรูญ. 2525. “ขั้นตอนและแนวทางในการดำเนินการวิจัยเพื่อการพัฒนาประสิทธิภาพ
จากการทำงานชุมชนบริเวณหลังท่าเรือคลองเตย”. **สัมมนาปัญหาและแนวทางแก้ไข.**
กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ธเนศ ศรีวิชัยลำพันธ์. 2542. **การไม่ยอมรับกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตของประชาชนใน
เขตพื้นที่ดำเนินการของจังหวัดเชียงใหม่.** เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ประเจิด สินทร์พิทย์. 2521. **การศึกษาการสะสมทุนของกสิกรในเขตจังหวัดภาคเหนือ.**
กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

- ผจงจิตร บุญราช. 2520. การวิเคราะห์การสะสมทุนของเกษตรกรในเขตเศรษฐกิจที่ 11 ปี 2518-19. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาเศรษฐศาสตร์. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ระพีพรรณ กิ่งณา. 2540. การศึกษาผลลัพธ์และผลกระทบอันเนื่องมาจากการดำเนินงานของธนาคารหมู่บ้านที่มีต่อการดำเนินชีวิตของประชาชนในเขตอำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สังคีต พิริยะรังสรรค์. 2542. เศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเองฉบับมหาดไทย : ประเทศยากจน ประชาชนมั่งคั่ง. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่นกรมการปกครอง.
- สันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย. 2538. เถลิงพระเกียรติพระชนมพรรษา 5 รอบ เนื่องในวันสหกรณ์แห่งชาติ. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2540. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8.
- _____. 2543. กรอบวิสัยทัศน์และทิศทางการพัฒนาตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9.
- สำนักงานจังหวัดลำพูน. 2544. สถิติหมู่บ้าน ณ. วันที่ 31 ธันวาคม 2544. (เอกสารอัดสำเนา).
- สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดเชียงใหม่. 2544. สถิติหมู่บ้าน ณ. วันที่ 31 ธันวาคม 2544. (เอกสารอัดสำเนา).
- อรทัย ทรายมูล. 2536. องค์การธุรกิจชุมชน. วารสารทางใหม่. ปีที่ 7 ฉบับที่ 6 (พ.ย.-ธ.ค.2536) หน้า 25-30.
- อารีย์ เชื้อเมืองพาน. 2541. บทบาทของกลุ่มสะสมทุนต่อการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนภาคเหนือ. วารสาร ชกส. (เม.ย.-ก.ค.41), หน้า 43-59.
- _____. 2543. การเงินการธนาคาร. เชียงใหม่: นพบุรีการพิมพ์.
- _____. 2544. รูปแบบและกระบวนการพัฒนากลุ่มออมทรัพย์ที่เหมาะสม. วารสาร ชกส. (เม.ย.-ก.ค.41), หน้า 43-59.

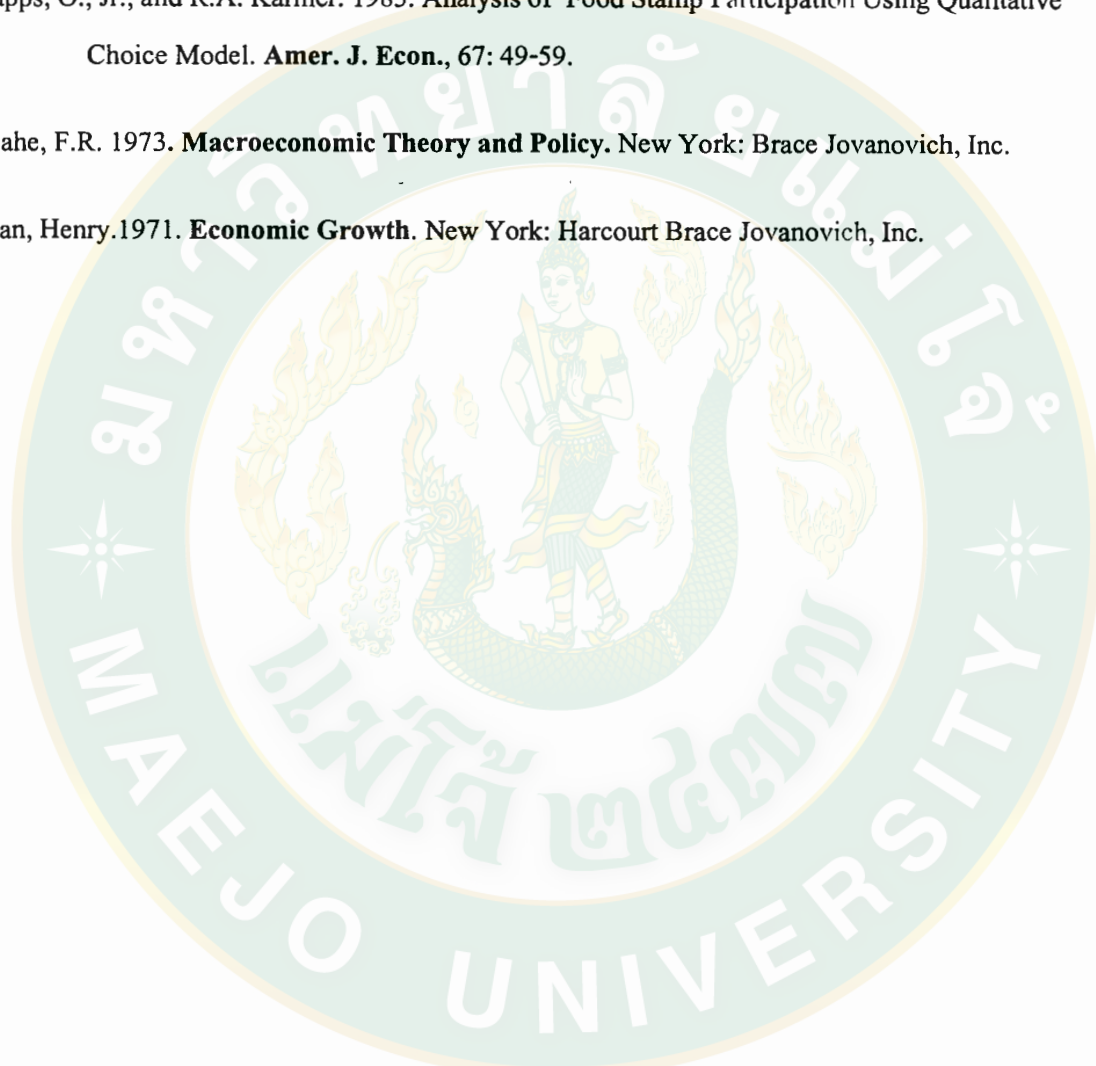
Aree Wiboonpong. 1994. Quantitative Methods for Analysis of Factors Influencing Farmers' of Technology. **Agricultural Economics Report No. 37**. Multiple Cropping Center. Chiang Mai University.

Branson, W.H. 1972. **Macroeconomic Theory and Policy**. New York: Row Publisher.

Capps, O., Jr., and R.A. Karner. 1985. Analysis of Food Stamp Participation Using Qualitative Choice Model. **Amer. J. Econ.**, 67: 49-59.

Glahe, F.R. 1973. **Macroeconomic Theory and Policy**. New York: Brace Jovanovich, Inc.

Wan, Henry. 1971. **Economic Growth**. New York: Harcourt Brace Jovanovich, Inc.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.

การดำเนินงาน และสถานการณ์ของสหกรณ์เครดิตยูเนียนในปัจจุบัน

การดำเนินงาน และสถานการณ์ของสหกรณ์เครดิตยูเนียนในปัจจุบัน

กระบวนการของสหกรณ์เครดิตยูเนียน

1. ประวัติความเป็นมาของสหกรณ์เครดิตยูเนียน

การพัฒนาและวิวัฒนาการของมนุษย์ ซึ่งเริ่มดำรงชีวิตโดยการล่าสัตว์ อาศัยอยู่ในถ้ำ มาเป็นการดำรงชีวิตแบบอยู่ร่วมกันในสังคม มีการรู้จักการสะสมสิ่งของที่หามาได้เพื่อใช้บริโภค ในยามขาดแคลน ต่อมาสังคมมนุษย์ได้มีวิวัฒนาการที่สูงขึ้นมีการนำวัตถุดิบจากธรรมชาติมาผลิตเป็นสินค้า ซึ่งระยะเริ่มแรกก็มีการแลกเปลี่ยนสินค้าต่อสินค้าซึ่งเราเรียกว่า “ระบบการแลกเปลี่ยนทางตรง” (direct exchange) แต่เมื่อสังคมของมนุษย์เริ่มมีการติดต่อกันมากขึ้นก็อุปสรรคกับปริมาณสินค้าที่ผลิตได้มีหลายชนิดและมีจำนวนมากขึ้น มนุษย์จึงหันมาใช้ “เงินตรา” เป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยน จากนั้นระบบเงินตราจึงเข้ามามีบทบาทในสังคมของมนุษย์มากขึ้น สินค้าและบริการล้วนถูกกำหนดเป็นหน่วยเงินตรา หลายประเทศเริ่มมีกระบวนการผลิตที่เรียกว่า “อุตสาหกรรม” มากขึ้น และในช่วงเวลาดังกล่าวคนมักนิยมเรียกว่า “ช่วงเวลาแห่งการปฏิวัติอุตสาหกรรม” กล่าวคือ ได้มีการคิดค้นสิ่งประดิษฐ์ใหม่ ๆ ขึ้นมาใช้ในกระบวนการผลิตมากขึ้นจนทำให้ปริมาณสินค้าล้นตลาด การค้าขายมีการแข่งขันกันอย่างรุนแรง ชนชั้นกรรมกรและชาวนาได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์นี้มากที่สุด

ประเทศเยอรมันนี่ก็เป็นประเทศหนึ่งที่ประสบปัญหาดังกล่าว ประชาชนประสบความทุกข์ยากเพราะประชาชนมีความหวังว่าหากประเทศของตนเองเป็นประเทศอุตสาหกรรมแล้ว จะทำให้ชีวิตมีความอยู่ดีกินดี แต่เมื่อมีการปฏิวัติอุตสาหกรรมแล้วผลที่ได้รับกลับตรงกันข้าม ทั้งนี้เนื่องจากประเทศเยอรมันนี่ในขณะนั้นเป็นประเทศเกษตรกรรม ผลผลิตทางการเกษตรที่ผลิตออกมาไม่สามารถที่จะขายได้ เกษตรกรประสบภาวะหนี้สินล้นพ้นตัว อุปสรรคในช่วงเวลาดังกล่าวประเทศเยอรมันนี่ได้ประสบกับสงครามนโปเลียน ยิ่งทำให้ระบบเศรษฐกิจของประเทศทรุดหนักลงไปอีก จนกระทั่งเฟรดเดอริก วิลเลียม ราไฟเฟิน (Friedrich Wilhelm Raiffeisen) ซึ่งในขณะนั้นเป็นนายกเทศมนตรีของเมืองเวเฮบซ์ ได้เห็นสภาพความยากจนแร้นแค้น ชาวเมืองขาดแคลนอาหาร ท่านจึงได้เริ่มจัดตั้ง “สหพันธ์ชนมปัง” เพื่อที่จะผลิตขนมปังราคาถูกลงขายให้ชาวบ้านจนประสบความสำเร็จ ต่อมาเขาได้ย้ายไปประจำอยู่เมืองฟลิ้มเมอร์ชเฟลและก็ได้เริ่มจัดตั้ง “สหพันธ์ปศุสัตว์” เพื่อรับซื้อและขายสัตว์ในราคาถูกลง แต่จากประสบการณ์ของท่านพบว่า สิ่งดังกล่าวไม่ใช่สาเหตุของ

ปัญหาที่แท้จริง ปัญหาที่แท้จริงคือ “ชาวบ้านขาดเงินทุน” ท่านจึงได้พยายามรวบรวมเงินจากผู้ที่มีฐานะดีจำนวน 60 คน และจัดตั้งเป็นสมาคมเพื่อช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้ประสบความเดือดร้อน ซึ่งการดำเนินงานในช่วงระยะแรกไม่ประสบความสำเร็จเพราะแทนที่ประชาชนเหล่านั้นจะนำเงินดังกล่าวไปใช้ในการประกอบอาชีพกลับนำเงินไปใช้จ่ายด้านอื่นๆ และเมื่อครบกำหนดชำระคืนก็ไม่มีเงินมาชำระ คนที่เคยให้เงินสนับสนุนก็เริ่มจะถอนตัวออกไป ด้วยเหตุนี้รถไฟไฟเช่นจึงได้หาแนวทางที่จะให้ชาวบ้านได้เข้ามามีส่วนร่วมในฐานะเจ้าของและดำเนินกิจการเอง โดยใช้หลักของการพึ่งตนเอง และในปี ค.ศ. 1864 (พ.ศ. 2407) จึงได้มีการเปลี่ยนชื่อมาเป็น “เซคเคสคอฟเครดิตยูเนียน” ซึ่งนับว่าเป็นเครดิตยูเนียนแห่งแรกของโลก ต่อมาระบบเครดิตยูเนียนก็ได้ถูกนำไปจัดตั้งในเมืองต่าง ๆ ของเยอรมันนี้ถึง 425 แห่ง ส่งผลทำให้ประเทศเยอรมันนี้สามารถฟื้นฟูฐานะทางเศรษฐกิจของประเทศให้มีความเสถียรภาพได้ทั้งๆ ที่เยอรมันเองพ่ายแพ้สงครามโลกถึงสองครั้ง แต่ด้วยการอาศัยความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันของคนในชาติทำให้เยอรมันนี้สามารถฟื้นตัวได้อย่างรวดเร็ว

การจัดตั้งเครดิตยูเนียนในประเทศไทยเริ่มจากที่องค์การเพื่อชีวิตสังคมและเศรษฐกิจในเอเชียได้จัดการประชุมในหัวข้อ “เงินออมทรัพย์เพื่อการพัฒนา” ขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2505 ต่อมาในปี พ.ศ. 2506 คณะเศรษฐีส ซึ่งเป็นคณะเผยแพร่ศาสนานิกายโรมันคาทอลิกได้จัดการสัมมนาระดับนานาชาติขึ้นในหัวข้อ “การพัฒนาและเครดิตยูเนียน” โดยมีประเทศในแถบเอเชียหลายประเทศเข้าร่วมสัมมนาด้วย ณ จุดนี้ทำให้คนไทยรู้จักคำว่า “เครดิตยูเนียน” หลังจากการสัมมนาผ่านพ้นไปจนถึงปี พ.ศ. 2507 นายแพทย์ชวลิต จิตรานุเคราะห์ ได้ร่วมกับบาทหลวงบอนเนงก์ ได้จัดตั้ง “ศูนย์เทวา” ขึ้นในแหล่งสลัมห้วยขวางและได้นำระบบเครดิตยูเนียนเข้าไปพัฒนาแหล่งสลัมในย่านนั้น จนสามารถพัฒนาจากศูนย์เทวามาเป็น “เครดิตยูเนียนแห่งศูนย์เทวา” เริ่มเปิดดำเนินการครั้งแรกเมื่อวันที่ 15 กรกฎาคม พ.ศ. 2508 มีสมาชิกเริ่มต้น 13 คน ทุนดำเนินงาน 360 บาท หลังจากทีเครดิตยูเนียนแห่งศูนย์เทวาได้เปิดดำเนินการและประสบความสำเร็จ จึงทำให้มีหลายชุมชนพยายามนำรูปแบบดังกล่าวไปจัดตั้ง

2. วัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสหกรณ์เครดิตยูเนียน

การจัดตั้งสหกรณ์เครดิตยูเนียนขึ้นในแต่ละชุมชนนั้นเพื่อให้รู้จักการช่วยเหลือตนเองและร่วมมือช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคม ภายใต้อุดมการณ์ หลักและวิธีการสหกรณ์ ซึ่งส่วนใหญ่แล้วสหกรณ์เครดิตยูเนียนในแต่ละชุมชนจะมีวัตถุประสงค์ที่คล้ายกันคือ

- 1) ส่งเสริมให้สมาชิกรู้จักการออม
- 2) ให้บริการรับฝากเงินทั้งประเภทออมทรัพย์และฝากประจำ
- 3) ให้สมาชิกกู้ยืมเงินเพื่อใช้จ่ายในยามฉุกเฉินหรือเพื่อใช้เป็นทุนเพื่อประกอบอาชีพ
- 4) ให้สหกรณ์อื่นกู้ยืมเงินเพื่อใช้เป็นทุนดำเนินงานหรือเป็นเงินทุนเพื่อให้กู้ยืมต่อไป
- 5) สนับสนุนและส่งเสริมให้สมาชิกรู้จักการบริหารและจัดการทางการเงินตามหลักสหกรณ์
- 6) ให้การสนับสนุนและส่งเสริมให้สมาชิกพัฒนาอาชีพของตนเอง
- 7) จัดให้มีสวัสดิการเพื่อสงเคราะห์สมาชิกและครอบครัว
- 8) จัดให้มีการคุ้มครองเงินฝากและคุ้มครองเงินกู้
- 9) ให้ความร่วมมือกับภาครัฐและเอกชนในการพัฒนาส่งเสริมกิจการสหกรณ์
- 10) ดำเนินการในด้านต่างๆตามที่กฎหมายได้อนุญาตเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดตั้ง เช่น การถือกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สิน เป็นต้น

3. โครงสร้างการดำเนินงานของสหกรณ์เครดิตยูเนียน

โครงสร้างของสหกรณ์เครดิตยูเนียนประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 ส่วน คือ สมาชิก คณะกรรมการดำเนินการ และคณะผู้ตรวจสอบกิจการ กล่าวคือสมาชิกจะเป็นผู้เลือกตั้งผู้แทนเข้ามาบริหารงานในสหกรณ์ 2 คณะคือ คณะกรรมการดำเนินการ และคณะผู้ตรวจสอบกิจการ โดยจะทำการเลือกตั้งคณะกรรมการจากที่ประชุมใหญ่สมาชิกประจำปี

1) สมาชิก สมาชิกของสหกรณ์เครดิตยูเนียนจำแนกได้เป็น 2 ประเภทคือ

1.1) สมาชิกผู้เริ่มก่อตั้ง เป็นสมาชิกที่ร่วมกันก่อตั้ง ซึ่งสมาชิกทุกคนจะต้องยื่นรายชื่อของตนเองเพื่อขอจดทะเบียนเป็นสหกรณ์เครดิตยูเนียน และสมาชิกผู้เริ่มจัดตั้งจะเป็นสมาชิกของสหกรณ์เครดิตยูเนียนที่จัดตั้งขึ้นนี้โดยอัตโนมัติ

1.2) สมาชิกที่รับสมัครตามข้อบังคับ เป็นสมาชิกที่สมัครตามข้อบังคับของเครดิตยูเนียนที่กำหนดลักษณะคุณสมบัติของผู้ที่จะมาเป็นสมาชิกไว้ซึ่งคุณสมบัติที่สำคัญจะประกอบด้วย

- (1) เป็นผู้เข้าใจหลักของการจัดตั้งเป็นอย่างดี
- (2) ต้องบรรลุนิติภาวะ
- (3) เป็นผู้ที่มิมีลักษณะนิสัยที่ติ

อย่างไรก็ตามสมาชิกตามข้อ 1.2) จะต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการดำเนินงานของสหกรณ์เครดิตยูเนียนก่อนพร้อมชำระค่าธรรมเนียมแรกเข้าจึงจะเป็นสมาชิกอย่างสมบูรณ์ หลังจากนั้นคณะกรรมการดำเนินงานต้องรายงานเรื่องการรับสมัครสมาชิกให้ที่ประชุมใหญ่รับทราบ สถานะภาพและสิทธิประโยชน์ของสมาชิกประเภทนี้จะได้รับเช่นเดียวกับสมาชิกข้อที่ 1.1) และจากการสำรวจพบว่าสหกรณ์เครดิตยูเนียนในพื้นที่บางแห่ง ได้มีการจำแนกสมาชิกเป็นสองประเภทคือ สมาชิกสามัญ และสมาชิกที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะว่า สมาชิกสหบทหรือสมาชิกรับบริการ ซึ่งเมื่อได้บรรลุนิติภาวะแล้วก็จะเปลี่ยนเป็นสมาชิกสามัญโดยอัตโนมัติ

2) คณะกรรมการดำเนินการ เป็นกรรมการบริหารชุดใหญ่ของสหกรณ์ ซึ่งเป็นตัวแทนที่สมาชิกเลือกจากสมาชิกด้วยกัน มีจำนวน 11-15 คน คณะกรรมการจะทำงานแบบอาสาสมัคร คณะกรรมการดำเนินการแบ่งออกเป็นกรรมการย่อย 3 คณะคือ

2.1) คณะกรรมการอำนวยการ สมาชิกทุกคนมีสิทธิที่จะเข้ามาบริหารงานของกลุ่ม แต่เนื่องจากสมาชิกของกลุ่มอาจจะมีจำนวนมาก และบางคนมีอาชีพประจำที่จะต้องทำ ดังนั้นเพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาดังกล่าวสมาชิกในที่ประชุมใหญ่จะร่วมกันเลือกตั้งตัวแทนซึ่งเลือกจากสมาชิกด้วยกันมาเป็นคณะกรรมการอำนวยการ ซึ่งจำนวนคณะกรรมการขึ้นอยู่กับสหกรณ์เครดิตยูเนียนในแต่ละแห่ง โครงสร้างของคณะกรรมการอำนวยการจะประกอบไปด้วย ประธาน รองประธาน เลขานุการและเหรัญญิก อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการอำนวยการ มีหน้าที่โดยสรุปคือ ควบคุมดูแลการรับ-จ่ายเงินและการเก็บรักษาเงินตามระเบียบของสหกรณ์ ควบคุมการจัดทำบัญชี เอกสารระเบียบต่างๆ รวมทั้งเสนอแนะคณะกรรมการดำเนินการในการกำหนดหรือ แก้ไขเพิ่มเติมระเบียบ และข้อบังคับของสหกรณ์

2.2) คณะกรรมการเงินกู้ คณะกรรมการชุดนี้มีหน้าที่โดยสรุปคือ เป็นผู้พิจารณาอนุมัติการให้เงินกู้ฉุกเฉิน และเงินกู้สามัญแก่สมาชิกตามระเบียบของสหกรณ์ ควบคุมเงินกู้ให้มีหลักประกัน ตลอดจนดูแลการชำระหนี้ และติดตามเงินกู้

2.3) คณะกรรมการศึกษา คณะกรรมการชุดนี้มีหน้าที่ในการให้การศึกษาดอบรมแก่สมาชิกในเรื่องหลักการและวิธีการของสหกรณ์ การออมทรัพย์ และใช้จ่ายเงินอย่างรอบคอบ นอกจากนี้ยังมีหน้าที่ในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลงานของสหกรณ์ให้สมาชิกและบุคคลภายนอกได้ทราบ

3) คณะผู้ตรวจสอบกิจการ คณะผู้ตรวจสอบกิจการเป็นกรรมการอีกคณะหนึ่งที่สมาชิกเลือกตั้งขึ้นมาโดยตรง จำนวน 3-5 คน ผู้ตรวจสอบกิจการนี้มีการดำเนินงานโดยอิสระ เพื่อ

ทำหน้าที่ตรวจสอบการทำงานของคณะกรรมการทุกด้าน เช่น ด้านการเงิน การบัญชี การบริหาร และการบริการต่างๆ เป็นต้น เพื่อให้เป็นไปตามระเบียบข้อบังคับตามแผนงบประมาณที่ได้รับการอนุมัติจากที่ประชุมใหญ่สามัญประจำปี

4. ลักษณะการดำเนินงานของสหกรณ์เครดิตยูเนียน

กิจกรรมการดำเนินงานของกลุ่มเครดิตยูเนียนจะประกอบไปด้วย

1) การออมทรัพย์ เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้สมาชิกรู้จักการเก็บออมเงินรายได้ที่ตนเองหามาได้ รูปแบบของการออมทรัพย์ของกลุ่มเครดิตยูเนียนจำแนกได้เป็น 2 ลักษณะคือ

1.1) การสะสมหุ้น กลุ่มเครดิตยูเนียนจะกำหนดให้สมาชิกให้นำเงินมาสะสมเป็นหุ้นในจำนวนหนึ่งซึ่งเป็นอัตราขั้นต่ำทุกเดือน แต่หากสมาชิกมีเงินรายได้มากก็สามารถที่จะสะสมมากขึ้นได้แต่จะต่ำกว่าอัตราที่กำหนดไม่ได้

1.2) การฝากเงิน เป็นรูปแบบการส่งเสริมการออมทรัพย์อีกรูปแบบหนึ่ง แต่เป็นที่น่าสังเกตว่ากลุ่มเครดิตยูเนียนที่จะรับฝากเงินส่วนใหญ่เป็นกลุ่มเครดิตยูเนียนที่จดทะเบียนเป็นสหกรณ์แล้วทั้งสิ้น ซึ่งรูปแบบของการฝากเงินก็มีลักษณะเดียวกับการฝากเงินกับสถาบันการเงินทั่วไป และรูปแบบของเงินฝากก็สามารถจำแนกได้เป็น 2 ประเภท คือ

ประเภทแรก เงินฝากประเภทออมทรัพย์ เป็นรูปแบบของการรับฝากเงินจากสมาชิกที่มีเงินฝากจำนวนไม่มากนักและอาจจะมีความต้องการใช้เงินในระยะเวลาไม่นานจึงนำเงินมาฝากในรูปแบบนี้เพราะสามารถจะถอนได้ตลอดเวลา และยังสามารถเบิกอีกด้วย

ประเภทที่สอง เงินฝากประเภทประจำ เป็นรูปแบบการรับฝากเงินจากสมาชิกที่มีเงินฝากจำนวนและระยะเวลาที่จะไม่ใช้เงินจำนวนดังกล่าวที่แน่นอน และมีความประสงค์ที่จะต้องการผลตอบแทนจากการฝากเงินดังกล่าว เพราะเงินฝากประเภทนี้มีกำหนดระยะเวลาในการถอนหากสมาชิกถอนก่อนครบกำหนดอาจจะไม่ได้รับดอกเบี้ยหรือได้รับแต่อัตราต่ำกว่าที่กำหนดไว้

2) การให้กู้เงิน การให้กู้เงินแก่สมาชิกถือว่าเป็นกิจกรรมหลักของกลุ่มเครดิตยูเนียน ส่วนรูปแบบการให้กู้เงินรวมถึงวงเงินที่ให้กู้นั้นขึ้นอยู่กับฐานะทางการเงินของกลุ่มเครดิตยูเนียนแต่ละกลุ่ม กลุ่มที่มีเงินทุนดำเนินงานสูงก็ให้วงเงินกู้ที่สูง ส่วนกลุ่มที่เพิ่งจัดตั้งก็ให้วงเงินที่ต่ำ แต่อย่างไรก็ตามวัตถุประสงค์ของการให้กู้ก็เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนในด้านการเงินของสมาชิก ส่วนประเภทวงเงินกู้ของกลุ่มเครดิตยูเนียนจำแนกได้เป็น 3 ประเภทคือ

2.1) **เงินกู้ฉุกเฉิน** เป็นวงเงินกู้ที่ให้สมาชิกกู้ยืมเพื่อใช้จ่ายในเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ปัจจุบันทันด่วน เช่น การเจ็บป่วย การเกิดอุบัติเหตุ เป็นต้น อย่างไรก็ตามวงเงินกู้ประเภทนี้จะไม่มากนัก และระยะเวลาการกู้ปกติไม่เกิน 3 เดือน

2.2) **เงินกู้สามัญ** เป็นวงเงินกู้ที่มุ่งจะส่งเสริมให้สมาชิกมีฐานะทางเศรษฐกิจที่ดีขึ้น ดังนั้นเงินกู้สามัญจึงมีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะให้สมาชิกนำไปใช้ประกอบอาชีพเป็นสำคัญ แต่อย่างไรก็ตามบางกลุ่มอาจจะขยายวัตถุประสงค์ของเงินกู้ประเภทนี้ เช่น ชำระหนี้เงินกู้ยืมในระบบ หรือกู้เพื่อซื้อเครื่องอุปโภคบริโภค เป็นต้น วงเงินกู้ประเภทนี้จะขึ้นอยู่กับเงินสะสมของผู้กู้แต่ละราย บางกลุ่มอาจจะให้กู้ 3 เท่าของเงินสะสม ส่วนกลุ่มที่มีเงินทุนสูงอาจจะให้กู้ถึง 10 เท่า

2.3) **เงินกู้พิเศษ** เป็นประเภทเงินกู้ที่กลุ่มเครดิตยูเนียนที่มีฐานะทางการเงินที่ดีแล้ว กอปรกับการกู้ยืมในสองประเภทแรกมีจำนวนน้อย ทำให้มีเงินทุนเหลืออยู่มาก คณะกรรมการดำเนินงานอาจจะกำหนดเงินกู้พิเศษขึ้น ซึ่งการกู้ยืมเงินประเภทนี้จะต้องมีหลักทรัพย์ค้ำประกันเช่น ผู้กู้จะต้องนำที่ดินจดทะเบียนจำนวนหนึ่งเป็นประกัน เป็นต้น วัตถุประสงค์ของการให้เงินประเภทนี้ต้องการให้สมาชิกรักษาไปเสริมสร้างฐานะทางเศรษฐกิจของตนเองให้ดีขึ้นเช่น อาจจะไปปลูกสร้างบ้านใหม่ หรือซื้อรถยนต์ เป็นต้น

3) **การจัดสวัสดิการให้สมาชิกและชุมชน** กลุ่มเครดิตยูเนียนที่มีฐานะทางการเงินที่เข้มแข็งจะมีการจัดสรรผลกำไรในแต่ละปีจัดตั้งเป็นกองทุนสวัสดิการให้แก่สมาชิก เช่น สวัสดิการค่ารักษาพยาบาล สวัสดิการผู้สูงอายุ กองทุนการศึกษา ซึ่งจะทำให้สมาชิกของกลุ่มมีความมั่นคงในการดำเนินชีวิตมากขึ้น นอกจากนี้กลุ่มเครดิตยูเนียนที่เป็นสมาชิกของชุมนุมเครดิตยูเนียนแห่งประเทศไทย จำกัด ยังได้รับสวัสดิการเพิ่มอีกคือ สวัสดิการเงินกู้ กล่าวคือ หากสมาชิกเสียชีวิตและมีภาระหนี้สินทางชุมนุมเครดิตยูเนียนแห่งประเทศไทย จำกัด จะชำระหนี้แทนทั้งหมด และยังมีสวัสดิการเงินออมสำหรับสมาชิกที่เสียชีวิตจะได้รับเงินสบทบอีกตามอัตราที่กำหนดไว้ เช่น หากอายุไม่เกิน 54 ปี และเสียชีวิตจะได้รับเงินสบทบอีก 1 เท่าของเงินทุนสะสม แต่ไม่เกิน 100,000 บาท เป็นต้น ส่วนสวัสดิการของชุมชนทางกลุ่มเครดิตยูเนียนจะจัดสรรผลกำไรส่วนหนึ่งจัดตั้งเป็นกองทุนสาธารณประโยชน์เพื่อนำเงินดังกล่าวไปพัฒนาด้านสาธารณูปโภคของชุมชนให้มีความเจริญมากยิ่งขึ้น

รูปแบบของสหกรณ์เครดิตยูเนียน

สหกรณ์เครดิตยูเนียน คือ องค์กรหนึ่งที่รวมคนเข้าด้วยกัน โดยคนที่มารวมกันนี้จะต้องรู้จักกันคือมีวงสัมพันธ์เดียวกันเมื่อรวมกันแล้วก็มีจุดมุ่งหมายเพื่อหาทางช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ในเรื่องของความสุขความเจริญ ความครบครันของชีวิต จากการศึกษาพบว่าก่อนที่จะมีการจัด

ทะเบียนเป็นสหกรณ์เครดิตยูเนียนนั้น มีจุดเริ่มต้นมาจากกลุ่มเครดิตยูเนียนหรือกลุ่มออมทรัพย์ที่เปลี่ยนตัวเองมาเข้าสู่กระบวนการเครดิตยูเนียน เมื่อกลุ่มมีความเข้มแข็งก็จะพัฒนาเป็นสหกรณ์เครดิตยูเนียนในที่สุด และจากการศึกษาพบว่าสหกรณ์เครดิตยูเนียนจะแบ่งระดับการพัฒนาออกเป็น 3 ระดับ คือ

- ระดับแรก เป็นระยะเริ่มจัดตั้งที่เรียกว่า “กลุ่มเครดิตยูเนียน”
- ระดับที่สอง สหกรณ์เครดิตยูเนียนในระยะที่จดทะเบียนเป็นสหกรณ์
- ระดับที่สาม การเป็นสหกรณ์เครดิตยูเนียนที่ให้บริการในลักษณะธนาคารเต็มรูปแบบ

1. ระยะเริ่มจัดตั้ง

ในระยะนี้เป็นจุดเริ่มต้นของสหกรณ์เครดิตยูเนียน ที่เรียกว่า “กลุ่มเครดิตยูเนียน” โดยส่วนใหญ่กลุ่มเครดิตยูเนียนจะเริ่มต้นจากการเป็นกลุ่มออมทรัพย์ที่มีการรวมตัวกันโดยสมาชิกจำนวนประมาณ 30-50 คน เมื่อกลุ่มออมทรัพย์ดำเนินการมาถึงจุดที่กลุ่มเติบโตเต็มที่ จนไม่สามารถเติบโตต่อไปได้อีกแล้ว สมาชิกและคณะกรรมการกลุ่มเริ่มไม่มีความมั่นใจในการบริหารเงินทุนที่มีปริมาณมากขึ้น เกือบร้อยละ 50 ของกลุ่มออมทรัพย์ จะยุบกลุ่ม แล้วเริ่มสะสมเงินใหม่หรือเลิกกลุ่มในที่สุด และมีเพียงบางกลุ่มเท่านั้นที่จะสามารถพัฒนากลุ่มต่อไปได้ ซึ่งรูปแบบที่แท้จริงของสถาบันการเงินในชุมชนที่ถือว่ามีความยั่งยืนนั้นมีเพียงรูปแบบเดียวคือ “สหกรณ์” และการที่กลุ่มออมทรัพย์จะพัฒนาตนเองเพื่อให้เป็นสหกรณ์ได้นั้น กลุ่มออมทรัพย์จะต้องเปลี่ยนรูปแบบของตนเองให้เข้าสู่กระบวนการเครดิตยูเนียน โดยเริ่มต้นจากการนำเอาหลักและวิธีการดำเนินงานของเครดิตยูเนียนมาทดลองใช้แล้วจึงจดทะเบียนเป็นกลุ่มเครดิตยูเนียน โดยจะได้รับการรับรองการเป็นสมาชิกกลุ่มเครดิตยูเนียนจากชุมนุมสหกรณ์เครดิตยูเนียนแห่งประเทศไทย จำกัด (ช.ส.ค.) ซึ่งทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางทางการเงิน การส่งเสริมและดูแลกิจการ และการตรวจสอบควบคุมการดำเนินงานของสหกรณ์ที่เป็นสมาชิก หรือเรียกว่าเป็นที่เลี้ยงที่คอยอำนวยความสะดวก

โดยสรุปแล้วการเริ่มต้นเป็นกลุ่มเครดิตยูเนียนจะกระทำได้ 2 วิธีคือ การเริ่มจากการเป็นกลุ่มออมทรัพย์แล้วเปลี่ยนรูปแบบมาเป็นกลุ่มเครดิตยูเนียน และวิธีที่สองคือการเริ่มต้นรวมกลุ่มเป็นกลุ่มเครดิตยูเนียนโดยตรง อย่างไรก็ตามในระยะเริ่มต้นนี้รูปแบบของกลุ่มเครดิตยูเนียนซึ่งจากการศึกษาพบว่า รูปแบบของกลุ่มนั้นจะแบ่งได้เป็น 2 ระดับ ซึ่งพอจะสรุปได้ดังนี้ คือ

1.1 ระดับกลุ่มสะสม เป็นกลุ่มเริ่มแรกที่มีการจัดตั้งกลุ่ม โดยจะเริ่มมีกิจกรรมการสะสมเงินออม และการให้กู้ประเภทฉุกเฉินซึ่งจะมีวงเงินไม่สูงมากนัก สำหรับให้สมาชิกนำไปใช้จ่ายในกรณีจำเป็น ในระดับนี้ขุมนุสสรณ์เครดิตยูเนียนแห่งประเทศไทย จำกัด จะเข้าไปช่วยเหลือในด้านการส่งเสริมให้มีการจัดตั้งเป็นกลุ่มเครดิตยูเนียนซึ่งเรียกว่าเป็นกลุ่มสะสม โดยวิธีการในการจัดตั้งกลุ่มจะเริ่มจากที่ประชุมใหญ่ซึ่งเป็นสมาชิกทั้งหมดจะดำเนินการเลือกประธานและคณะกรรมการกลุ่มขึ้นมา เพื่อทำหน้าที่ในการบริหารงานแทนสมาชิกโดยแบ่งเป็น 4 ฝ่าย คือ คณะกรรมการดำเนินการ คณะกรรมการการศึกษา คณะกรรมการเงินกู้ และคณะกรรมการฝ่ายตรวจสอบกิจการ เมื่อจัดตั้งกลุ่มขึ้นมาแล้วก็จะให้การศึกษาและฝึกอบรมแก่สมาชิกและคณะกรรมการเพื่อให้สามารถดำเนินการได้ โดยเฉพาะคณะกรรมการจำเป็นจะต้องมีความรู้พื้นฐานสำหรับการบริหารงาน และการบัญชี สหกรณ์ อย่างไรก็ตามที่เรียกกลุ่มเครดิตยูเนียนในระดับนี้ว่า ระดับกลุ่มสะสมนั้น เพราะกลุ่มจะเริ่มสะสมเงินและเริ่มมีการดำเนินงาน เมื่อกกลุ่มมีความพร้อมจนสามารถดำเนินงานได้อย่างเข้มแข็งก็จะก้าวขึ้นสู่ระดับกลุ่มสมทบต่อไป

1.2 ระดับกลุ่มสมทบ เป็นกลุ่มที่เริ่มมีความเข้มแข็ง มีการดำเนินงานมาแล้วไม่น้อยกว่า 6 เดือน มีสมาชิกไม่น้อยกว่า 50 คน มีกฎระเบียบข้อบังคับของกลุ่มที่ใช้เป็นลายลักษณ์อักษร ผลการดำเนินงานและฐานะทางการเงินอยู่ในเกณฑ์ที่สามารถจะจดทะเบียนเป็นสมาชิกสมทบของขุมนุสสรณ์เครดิตยูเนียนแห่งประเทศไทย จำกัด ซึ่งการเป็นสมาชิกสมทบนี้จะได้รับสิทธิพิเศษจากขุมนุสสรณ์เครดิตยูเนียนนอกเหนือจากการให้การศึกษาฝึกอบรม และการให้เงินทุนแล้วก็คือการช่วยเหลือด้านสวัสดิการพิเศษ 3 สวัสดิการ ได้แก่ สวัสดิการแรกคือการชดใช้หนี้แทนสมาชิกที่มีหนี้ติดค้างกลุ่มอยู่ ในกรณีที่สมาชิกคนนั้นเสียชีวิต ในวงเงินไม่เกิน 300,000 บาท สวัสดิการที่สองเป็นเงินชดเชยให้แก่ทายาทสมาชิกเป็นเงินสมทบตามจำนวนเงินสะสมและช่วงอายุของการสะสมในวงเงินไม่เกิน 100,000 บาท และสวัสดิการสุดท้ายคือกองทุนที่เรียกเก็บจากสมาชิกล่วงหน้าปีละ 300 บาท เพื่อจ่ายเป็นผลประโยชน์แก่สมาชิกที่เสียชีวิตในอัตราไม่เกิน 60,000 บาท ทั้ง 3 สวัสดิการนั้นจะเป็น สวัสดิการที่ช่วยสร้างความมั่นคงให้แก่ครอบครัวสมาชิก ซึ่งเป็นข้อได้เปรียบที่สถาบันการเงินอื่นไม่สามารถทำได้ นอกจากนี้กลุ่มสมทบจะได้รับความช่วยเหลือจากขุมนุสสรณ์เครดิตยูเนียนแห่งประเทศไทย จำกัด ในรูปของเงินกู้ หากปริมาณเงินทุนในการดำเนินงานไม่พอเพียงต่อความต้องการของสมาชิก

2. ระยะจดทะเบียนเป็นสหกรณ์เครดิตยูเนียน

ระยะนี้เป็นการพัฒนาต่อจากกลุ่มเครดิตยูเนียนประเภทสมทบที่มีความเข้มแข็งและพร้อมที่จะจดทะเบียนเป็นสหกรณ์เครดิตยูเนียน โดยชุมนุมเครดิตยูเนียนแห่งประเทศไทย จำกัด จะเข้ามามีบทบาทสำคัญในการประสานงานกับสหกรณ์อำเภอหรือสหกรณ์จังหวัด เพื่อขอจดทะเบียนเป็นสหกรณ์ แต่ทั้งนี้กลุ่มเครดิตยูเนียนเองก็จะต้องมีความพร้อมตามที่ชุมนุมสหกรณ์เครดิตยูเนียนแห่งประเทศไทย จำกัด ได้กำหนดไว้ การเป็นสหกรณ์เครดิตยูเนียนจะเป็นสหกรณ์ของชุมชนอย่างแท้จริง เพราะสหกรณ์เครดิตยูเนียนสามารถสร้างสวัสดิการของตนเอง การดำเนินงานของสหกรณ์เครดิตยูเนียนจะมีความแตกต่างกว่าการเป็นกลุ่มเครดิตยูเนียนเดิม รูปแบบขององค์กรจะมีขนาดใหญ่ขึ้น มีการขยายกิจกรรมและการดำเนินงานมากขึ้นข้อจำกัดต่าง ๆ ที่เคยมี ก็สามารถกระทำได้ เนื่องจากการกระทำกิจกรรมต่าง ๆ จะถูกคุ้มครองตามกฎหมาย การออมทรัพย์และสินเชื่อแบบเดิมจะถูกเปลี่ยนแปลงเพื่ออำนวยความสะดวกสมาชิกมากยิ่งขึ้น ประเภทของการออมทรัพย์และสินเชื่อจะขยายเพิ่มขึ้นเริ่มมีการจัดสรรผลกำไรเพื่อใช้ในการพัฒนาชุมชน

3. ระยะที่เป็นสหกรณ์เครดิตยูเนียนที่ให้บริการในลักษณะธนาคารเต็มรูปแบบ

เป็นการพัฒนาที่สูงสุดของกระบวนการเครดิตยูเนียน และเป็นเป้าหมายของกลุ่มเครดิตยูเนียนทุกระดับ สหกรณ์เครดิตยูเนียนที่มีความมั่นคง ฐานะทางการเงินมีความเข้มแข็ง ผลการดำเนินงานดีจะสามารถเป็นสถาบันการเงินของชุมชนเป็นแหล่งเงินทุน เป็นที่พึ่งให้กับคนในชุมชนและชุมชนใกล้เคียง ซึ่งกว่าจะมาเป็นสถาบันการเงินที่มีความเข้มแข็งได้ จุดเริ่มต้นก็มาจากการพัฒนาของสหกรณ์ในระยะเริ่มต้นที่สร้างรากฐานความเข้มแข็งทางด้านบริหาร การเงิน ธุรกิจตลาด มาเป็นอย่างดี ทุนการดำเนินงานเพิ่มมากขึ้นโดยเฉพาะเงินฝาก มีอาคารสำนักงานไว้เป็นศูนย์กลาง พนักงานประจำมีจำนวนมากขึ้นเพื่อสำหรับให้บริการแก่สมาชิก รากฐานที่มั่นคงส่งผลให้ธนาคารของชุมชนเติบโตเป็นร่วมเงาให้แก่สมาชิกเพื่อเป็นที่พึ่งพาอาศัย และความมั่นคงเข้มแข็งที่เกิดขึ้นนั้นเป็นการสร้างขึ้นมาจากความกลมกลืนเหนียวแน่นของสมาชิก เพราะสมาชิกคือเจ้าของสหกรณ์ รูปแบบของสหกรณ์เครดิตยูเนียนในลักษณะของธนาคารเต็มรูปแบบ สหกรณ์จะต้องปรับตัวเองในด้านการบริหารงาน การขยายกิจกรรมต่าง ๆ ตลอดจนการขยายฐานสมาชิกจากชุมชนของตนเองไปสู่ชุมชนใกล้เคียงและมีการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในกิจการ เทคโนโลยีที่ทันสมัยทำให้เกิดการติดต่อประสานงานระหว่างสหกรณ์ทำได้ง่ายขึ้น เกิดการทำธุรกิจระหว่างสหกรณ์เกิดการขยายตลาดออกไปกว้างขวางขึ้นและหากมีการสร้างเครือข่ายที่เชื่อมโยงกันการช่วย

เหลือซึ่งกันและกันก็จะขยายกว้างขึ้นในหลายพื้นที่ สหกรณ์ก็จะกลายเป็นธนาคารของชุมชนอย่างเต็มรูปแบบ

จากการศึกษารูปแบบของสหกรณ์เครดิตยูเนียนดั้งที่ได้กล่าวมาแล้วจะสรุปได้ว่า กว่าที่กลุ่มเครดิตยูเนียนนั้นจะพัฒนาจนมาสู่ขั้นที่สูงที่สุดคือสหกรณ์เครดิตยูเนียนนั้น ระยะเวลาของการพัฒนาจะเป็นสิ่งที่วางรากฐานให้กลุ่มเข้มแข็งและมีความพร้อมที่จะเติบโตเป็นสถาบันการเงินของชุมชน แต่ทั้งนี้ ชุมชนสหกรณ์เครดิตยูเนียนก็มีส่วนสำคัญที่คอยเป็นที่เลี้ยง และกำหนดมาตรฐานให้กลุ่มเครดิตยูเนียนได้เติบโต ภายใต้ขอบเขตที่ควรจะเป็น โดยไม่มีการข้ามขั้นตอน

สถานการณ์ของสหกรณ์เครดิตยูเนียนในปัจจุบัน

1. สถานการณ์ทั่วทั้งประเทศ

สถานการณ์ของสหกรณ์เครดิตยูเนียนในปัจจุบันจากจำนวนของเครดิตยูเนียนในประเทศไทยโดยรวมทั้งจำนวนของสหกรณ์และกลุ่มเครดิตยูเนียน พบว่าทั่วประเทศมีสหกรณ์และกลุ่มเครดิตยูเนียนรวมทั้งสิ้น 674 สหกรณ์/กลุ่ม แยกเป็นสหกรณ์เครดิตยูเนียนจำนวน 287 สหกรณ์ กลุ่มเครดิตยูเนียนประเภทสมทบจำนวน 272 กลุ่ม และกลุ่มเครดิตยูเนียนประเภทกลุ่มสะสมจำนวน 115 กลุ่ม เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายภาคพบว่า ในภาคเหนือมีการจัดตั้งสหกรณ์และกลุ่มเครดิตยูเนียนมากที่สุดถึง 185 สหกรณ์/กลุ่ม หรือคิดเป็นร้อยละ 27.45 ของจำนวนสหกรณ์และกลุ่มเครดิตยูเนียนทั้งหมดทั่วประเทศไทย รองลงมาได้แก่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคกลางมีการจัดตั้งจำนวนทั้งหมด 143 และ 140 สหกรณ์/กลุ่ม หรือคิดเป็นร้อยละ 21.22 และ 20.77 ของจำนวนสหกรณ์และกลุ่มเครดิตยูเนียนทั้งหมดทั่วประเทศไทยตามลำดับ และเมื่อพิจารณาแยกเป็นรายประเภทของเครดิตยูเนียนพบว่า ภาคเหนือมีการจัดตั้งสหกรณ์เครดิตยูเนียนมากที่สุดจำนวน 66 สหกรณ์ หรือคิดเป็นร้อยละ 23.00 ของจำนวนสหกรณ์เครดิตยูเนียนทั่วประเทศทั้งหมด รองลงมาได้แก่ภาคกลางและภาคตะวันออกเฉียงเหนือจำนวนทั้งหมด 65 และ 64 กลุ่ม หรือคิดเป็นร้อยละ 22.65 และ 22.30 ของจำนวนสหกรณ์เครดิตยูเนียนทั่วประเทศทั้งหมดตามลำดับ จำนวนกลุ่มเครดิตยูเนียนประเภทกลุ่มสมทบพบว่าภาคเหนือมีการจัดตั้งมากที่สุดจำนวน 83 กลุ่ม หรือคิดเป็นร้อยละ 30.51 ของจำนวนกลุ่มเครดิตยูเนียนประเภทกลุ่มสมทบทั้งหมด รองลงมาได้แก่ภาคกลางและภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีการจัดตั้งกลุ่มจำนวนทั้งหมด 59 และ 51 กลุ่ม หรือคิดเป็นร้อยละ 21.69 และ 18.75 ของจำนวนกลุ่มเครดิตยูเนียนประเภทกลุ่มสมทบทั้งหมด และจำนวนกลุ่มเครดิตยูเนียนประเภทกลุ่มสะสมพบว่าในภาคเหนือมีการจัดตั้งมากที่สุดจำนวน 36 กลุ่ม หรือคิดเป็น

ร้อยละ 31.30 ของจำนวนกลุ่มเครดิตยูเนียนประเภทกลุ่มสะสมทั้งหมด รองลงมาได้แก่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคกลางมีการจัดตั้งกลุ่มจำนวนทั้งหมด 28 และ 16 กลุ่ม หรือคิดเป็นร้อยละ 24.35 และ 13.91 ของจำนวนกลุ่มเครดิตยูเนียนประเภทกลุ่มสะสมทั้งหมด และเมื่อพิจารณาเฉพาะจังหวัดเพชรบุรีเพียงจังหวัดเดียวพบว่ามีการจัดตั้งสหกรณ์เครดิตยูเนียน กลุ่มเครดิตยูเนียนประเภทกลุ่มสมทบ และกลุ่มเครดิตยูเนียนประเภทกลุ่มสะสม จำนวนทั้งหมด 18 สหกรณ์ 15 กลุ่มสมทบ และ 10 กลุ่มสะสมตามลำดับ หรือคิดเป็นร้อยละ 6.27, 5.51 และ 8.70 ของจำนวนสหกรณ์และกลุ่มเครดิตยูเนียนทั่วประเทศ (ตารางที่ 37)

ตารางที่ 37 สรุปจำนวนสหกรณ์และกลุ่มเครดิตยูเนียนทั่วประเทศ พ.ศ. 2544

ภาค	ประเภทของเครดิตยูเนียน			รวม
	สหกรณ์	กลุ่มสมทบ	กลุ่มสะสม	
1. เหนือ	66	83	36	185
(%)	23.00	30.51	31.30	27.45
2. ตะวันออกเฉียงเหนือ	64	51	28	143
(%)	22.30	18.75	24.35	21.22
3. กลาง	65	59	16	140
(%)	22.65	21.69	13.91	20.77
4. ตะวันออก	30	25	11	66
(%)	10.45	9.19	9.57	9.79
5. จังหวัดเพชรบุรี	18	15	10	43
(%)	6.27	5.51	8.70	6.38
6. ใต้	44	39	14	97
(%)	15.33	14.34	12.17	14.39
รวมทั่วประเทศ	287	272	115	674
(%)	100.00	100.00	100.00	100.00

ที่มา : ชุมนุมสหกรณ์เครดิตยูเนียนแห่งประเทศไทย จำกัด (2544)

เมื่อพิจารณาผลการดำเนินงานของสหกรณ์/กลุ่มเครดิตยูเนียนทั่วประเทศ พบว่า ในประเทศไทยมีจำนวนสหกรณ์/กลุ่มเครดิตยูเนียนรวมทั้งสิ้น 674 สหกรณ์/กลุ่ม จำนวนสมาชิก 223,529 คน ทุนเรือนหุ้นจำนวน 2,310,357,586 บาท ลูกหนี้เงินกู้จำนวน 3,463,097,123 บาท และปริมาณเงินรับฝากรวมทั้งหมด 1,66,7924,100 บาท เมื่อพิจารณาจำนวนสมาชิกพบว่า ภาคกลางมีจำนวนสมาชิกมากที่สุดคือ 46,136 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 20.64 ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดทั่วประเทศ รองลงมาคือภาคเหนือและภาคใต้มีจำนวน 44,203 และ 37,770 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 19.87 และ 16.90 ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดในประเทศไทย

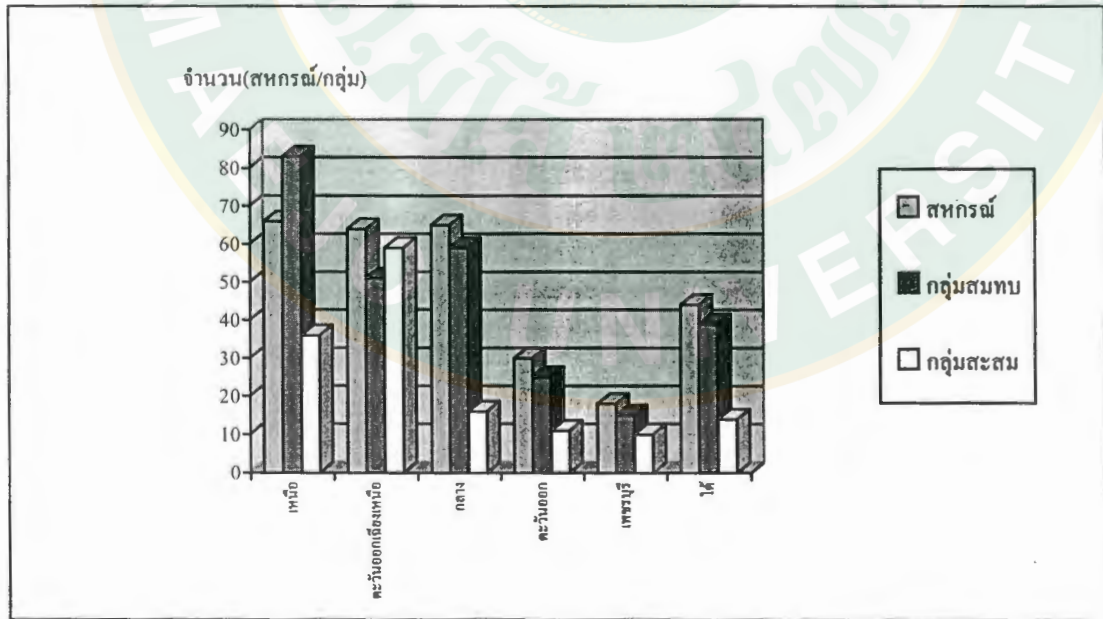
ตารางที่ 38 สรุปผลการดำเนินงานสหกรณ์และกลุ่มเครดิตยูเนียนทั่วประเทศ พ.ศ. 2544

หน่วย : บาท

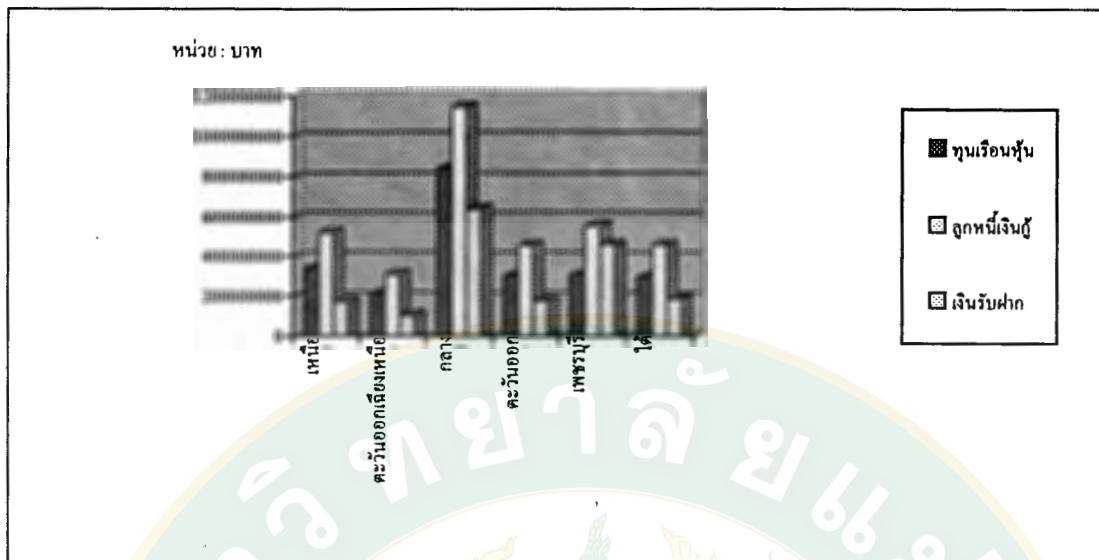
ภาค	จำนวน สหกรณ์/กลุ่ม	สมาชิก (คน)	ทุนเรือนหุ้น (บาท)	ลูกหนี้เงินกู้ (บาท)	เงินรับฝาก (บาท)
1. เหนือ	185	44,203	341,014,883	522,894,333	176,658,096
(%)	27.45	19.78	14.76	15.10	10.59
2. ตะวันออกเฉียงเหนือ	143	32,739	213,778,658	313,124,302	106,482,030
(%)	21.22	14.65	9.25	9.04	6.38
3. กลาง	140	46,136	842,798,552	1,150,616,583	641,035,604
(%)	20.77	20.64	36.48	33.23	38.43
4. ตะวันออก	66	28,293	305,863,382	458,987,502	177,506,386
(%)	9.79	12.66	13.24	13.25	10.64
5. เพชรบุรี	43	34,388	308,528,209	555,868,592	378,431,469
(%)	14.39	15.38	13.35	16.05	22.69
6. ใต้	97	37,770	298,373,903	461,605,812	187,810,515
(%)	6.38	16.90	12.91	13.33	11.26
รวม	674	223,529	2,310,357,586	3,463,097,123	1,667,924,100
(%)	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00

ที่มา : ชุมนุมสหกรณ์เครดิตยูเนียนแห่งประเทศไทย จำกัด (2544)

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีจำนวนสมาชิกน้อยที่สุดจำนวน 28,293 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 12.66 ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดในประเทศ การพิจารณาสัดส่วนของทุนเรือนหุ้นเมื่อแยกเป็นรายภาค พบว่า ภาคกลางมีทุนเรือนหุ้นมากที่สุดคือ 842,798,552 บาท หรือคิดเป็นร้อยละ 36.48 ของจำนวนทุนเรือนหุ้นทั้งหมดทั่วประเทศ รองลงมาคือภาคเหนือและภาคใต้มีจำนวน 341,014,883 และ 298,373,903 บาท หรือคิดเป็นร้อยละ 14.76 และ 13.35 ของจำนวนทุนเรือนหุ้นทั้งหมดทั่วประเทศ ส่วนภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีทุนเรือนหุ้นน้อยที่สุดคือ 213,778,658 บาท หรือคิดเป็นร้อยละ 9.25 ของจำนวนทุนเรือนหุ้นทั้งหมดทั่วประเทศ ด้านของยอดลูกหนี้เงินกู้เมื่อแยกเป็นรายภาค พบว่า ภาคกลางมียอดลูกหนี้เงินกู้มากที่สุดคือ 1,150,616,583 บาท หรือคิดเป็นร้อยละ 33.23 ของยอดลูกหนี้เงินกู้ทั้งหมดทั่วประเทศ รองลงมาคือจังหวัดเพชรบุรีและภาคเหนือมีจำนวน 555,868,592 บาท และ 522,894,333 บาท หรือคิดเป็นร้อยละ 16.05 และ 15.10 ของยอดลูกหนี้เงินกู้ทั้งหมดทั่วประเทศ ส่วนภาคตะวันออกเฉียงเหนือมียอดลูกหนี้เงินกุน้อยที่สุดคือ 313,124,302 บาท หรือคิดเป็นร้อยละ 9.04 ของยอดลูกหนี้เงินกู้ทั้งหมดทั่วประเทศ เมื่อพิจารณาถึงปริมาณเงินรับฝากพบว่า ภาคกลางมีปริมาณเงินรับฝากมากที่สุดคือ 641,035,604 บาท หรือคิดเป็นร้อยละ 38.43 ของปริมาณเงินรับฝากทั้งหมดทั่วประเทศ รองลงมาคือจังหวัดเพชรบุรีและภาคใต้มีจำนวน 378,431,469 บาท และ 187,810,515 บาท หรือคิดเป็นร้อยละ 22.69 และ 11.26 ของปริมาณเงินรับฝากทั้งหมดทั่วประเทศ ส่วนภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีปริมาณเงินรับฝากน้อยที่สุดคือ 106,482,030 บาท หรือคิดเป็นร้อยละ 6.38 ของปริมาณเงินรับฝากทั้งหมดทั่วประเทศ (ตารางที่ 38)

รูปที่ 1 เปรียบเทียบจำนวนสหกรณ์และกลุ่มเครดิตยูเนียนทั่วประเทศ ปี พ.ศ. 2544

รูปที่ 2 เปรียบเทียบผลการดำเนินงานสหกรณ์และกลุ่มเครดิตยูเนียนทั่วประเทศ ปี พ.ศ. 2544

2. สถานการณ์ในภาคเหนือ

สถานการณ์ของสหกรณ์และกลุ่มเครดิตยูเนียนในภาคเหนือ พบว่า ในภาคเหนือมีการก่อตั้งสหกรณ์และกลุ่มเครดิตยูเนียนรวมทั้งสิ้น 185 สหกรณ์/กลุ่ม โดยแยกเป็นสหกรณ์เครดิตยูเนียนจำนวน 66 สหกรณ์ กลุ่มเครดิตยูเนียนประเภทกลุ่มสมทบจำนวน 84 กลุ่ม และกลุ่มเครดิตยูเนียนประเภทกลุ่มสะสมจำนวน 35 กลุ่ม เมื่อพิจารณาการก่อตั้งเป็นรายจังหวัดในภาคเหนือโดยแยกเป็นประเภทของเครดิตยูเนียนพบว่า ประเภทของสหกรณ์ จังหวัดเชียงใหม่มีการก่อตั้งมากที่สุดคือ 31 สหกรณ์ หรือคิดเป็นร้อยละ 46.97 ของจำนวนสหกรณ์ทั้งหมดในภาคเหนือ รองลงมาคือจังหวัดลำปางและจังหวัดเชียงรายจำนวน 17 และ 14 สหกรณ์ หรือคิดเป็นร้อยละ 25.76 และ 21.21 ของจำนวน สหกรณ์ในภาคเหนือทั้งหมดตามลำดับ ส่วนในจังหวัดพะเยา, ตาก, และอุตรดิตถ์ ยังไม่มีการก่อตั้งเป็นสหกรณ์ กลุ่มเครดิตยูเนียนประเภทกลุ่มสมทบพบว่า จังหวัดเชียงใหม่มีจำนวนกลุ่มเครดิตยูเนียนประเภทสมทบมากที่สุดคือ 28 กลุ่ม หรือคิดเป็นร้อยละ 32.53 ของจำนวนกลุ่มเครดิตยูเนียนประเภทกลุ่มสมทบในภาคเหนือทั้งหมด รองลงมาคือจังหวัดเชียงรายและจังหวัดลำปาง จำนวน 23 และ 10 กลุ่ม หรือคิดเป็นร้อยละ 27.71 และ 12.05 ของจำนวนกลุ่มเครดิตยูเนียนประเภทกลุ่มสมทบในภาคเหนือทั้งหมดตามลำดับ ส่วนในจังหวัดอุตรดิตถ์มีจำนวนกลุ่มเครดิตยูเนียนประเภทกลุ่มสมทบเพียง 1 กลุ่ม และจังหวัดตากไม่มีกลุ่มเครดิตยูเนียนประเภทกลุ่มสมทบ กลุ่มเครดิตยูเนียนประเภทกลุ่มสะสมพบว่า จังหวัดเชียงใหม่มีจำนวนกลุ่มเครดิตยูเนียนประเภทกลุ่มสะสมมากที่สุดคือ 12 กลุ่ม หรือคิดเป็น ร้อยละ 41.03 ของจำนวนกลุ่มเครดิต

ยูเนียนประเภทกลุ่มสะสมในภาคเหนือทั้งหมด รองลงมาคือจังหวัดลำปางและจังหวัดแม่ฮ่องสอน จำนวน 9 และ 4 กลุ่ม หรือคิดเป็นร้อยละ 23.08 และ 10.26 ของจำนวนกลุ่มเครดิตยูเนียนประเภทกลุ่มสะสมในภาคเหนือทั้งหมดตามลำดับ (ตารางที่ 39)

ตารางที่ 39 สรุปจำนวนสหกรณ์และกลุ่มเครดิตยูเนียนในภาคเหนือ พ.ศ. 2544

จังหวัด	ประเภทของเครดิตยูเนียน			รวม
	สหกรณ์	กลุ่มสหภาพ	กลุ่มสะสม	
1. พะเยา	0	9	1	10
(%)	0.00	10.84	2.56	5.32
2. ลำปาง	17	10	9	36
(%)	25.76	12.05	23.08	19.15
3. ลำพูน	1	3	3	7
(%)	1.52	3.61	7.69	3.72
4. น่าน	1	4	1	6
(%)	1.52	4.82	2.56	3.19
5. เชียงราย	14	23	3	40
(%)	21.21	27.71	7.69	21.28
6. เชียงใหม่	31	28	12	71
(%)	46.97	32.53	41.03	39.36
7. แม่ฮ่องสอน	1	2	4	7
(%)	1.52	2.41	10.26	3.72
8. ตาก	0	0	1	1
(%)	0.00	0.00	2.56	0.53
9. เพชร	1	4	1	6
(%)	1.52	4.82	2.56	3.19
10. สุคริคีตต์	0	1	0	1
(%)	0.00	1.20	0.00	0.53
รวม	66.00	84.00	35.00	185.00
(%)	100.00	100.00	100.00	100.00

ที่มา : ชุมนุมสหกรณ์เครดิตยูเนียนแห่งประเทศไทย จำกัด (2544)

ตารางที่ 40 สรุปผลการดำเนินงานสหกรณ์และกลุ่มเครดิตยูเนียนในภาคเหนือ พ.ศ. 2544

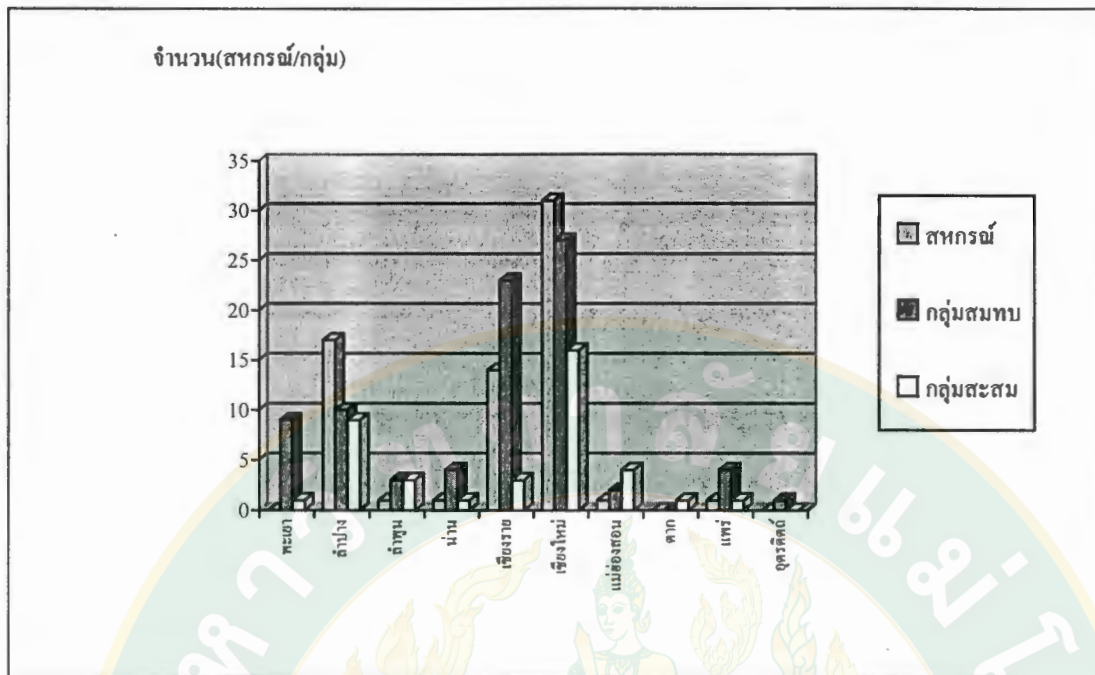
หน่วย : บาท

จังหวัด	จำนวน สหกรณ์/กลุ่ม	สมาชิก (คน)	ทุนเรือนหุ้น (บาท)	ลูกหนี้เงินกู้ (บาท)	เงินรับฝาก (บาท)
1. พะเยา	10	2,622	7,223,147.00	11,946,120.00	1,364,720.00
(%)	5.32	5.82	2.06	2.25	0.75
2. ลำปาง	36	8,363	37,794,229.00	58,309,490.25	19,855,332.75
(%)	19.15	18.56	10.79	11.00	10.93
3. ลำพูน	7	1,203	3,022,944.75	8,497,674.03	172,876.35
(%)	3.72	2.67	0.86	1.60	0.10
4. น่าน	6	1,160	3,295,763.00	4,468,394.00	799,533.00
(%)	3.19	2.57	0.94	0.84	0.44
5. เชียงราย	40	10,527	71,405,198.97	121,046,381.25	37,923,909.25
(%)	21.28	23.36	20.39	22.84	20.88
6. เชียงใหม่	71	19,097	221,574,164.66	317,175,545.20	121,509,521.35
(%)	39.36	42.37	63.28	59.83	66.90
7. แม่ฮ่องสอน	7	753	2,752,089.00	2,614,727.00	2,342.00
(%)	3.72	1.67	0.79	0.49	0.00
8. ตาก	1	44	150,364.00	149,955.00	0.00
(%)	0.53	0.10	0.04	0.03	0.00
9. แพร่	6	864	1,352,751.00	1,545,610.00	7,407.00
(%)	3.19	1.92	0.39	0.29	0.00
10. อุตรดิตถ์	1	437	1,583,800.00	4,332,741.00	0.00
(%)	0.53	0.97	0.45	0.82	0.00
รวม	188	45,070	350,154,451.63	530,086,637.23	181,635,642.10
(%)	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00

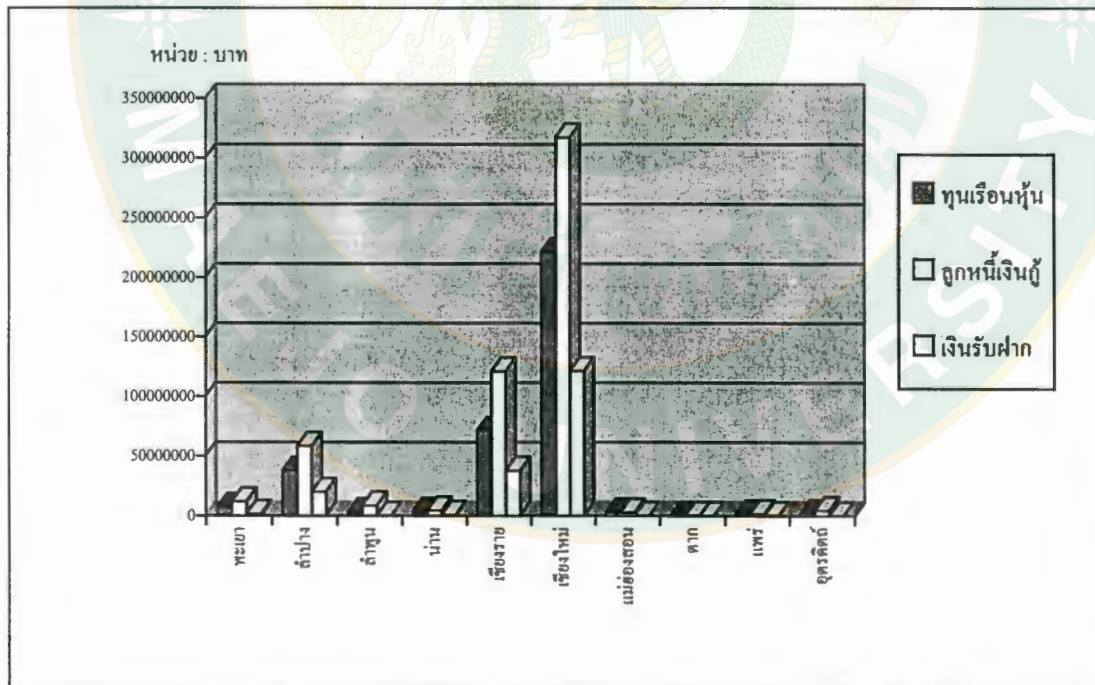
ที่มา : ชุมนุมสหกรณ์เครดิตยูเนียนแห่งประเทศไทย จำกัด (2544)

การพิจารณาผลการดำเนินงานของสหกรณ์และกลุ่มเครดิตยูเนียนจากการรวบรวมผลการดำเนินงานพบว่า ในภาคเหนือมีจำนวนสหกรณ์และกลุ่มเครดิตยูเนียนทั้งหมด 185 สหกรณ์/กลุ่ม สมาชิกทั้งสิ้น 45,070 คน ทุนเรือนหุ้นรวมทั้งหมด 350,154,451.63 บาท ยอดลูกหนี้เงินกู้รวม

ทั้งหมด 530,086,637.23 บาท และปริมาณเงินรับฝากรวมทั้งหมด 181,635,642.10 บาทเมื่อแยกพิจารณาจำนวนสมาชิกเป็นรายจังหวัดพบว่า จังหวัดที่มีจำนวนสมาชิกมากที่สุดคือจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 19,097 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 42.37 ของจำนวนสมาชิกเครดิตยูเนียนในภาคเหนือทั้งหมด รองลงมาได้แก่จังหวัดเชียงรายและจังหวัดลำปางจำนวน 10,527 และ 8,363 หรือคิดเป็นร้อยละ 23.36 และ 18.56 ของจำนวนสมาชิกเครดิตยูเนียนในภาคเหนือทั้งหมดตามลำดับ ส่วนในจังหวัดอุดรธานีและจังหวัดตากมีจำนวนสมาชิกน้อยที่สุดคือ 437 และ 44 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 0.97 และ 0.10 ของจำนวนสมาชิกเครดิตยูเนียนในภาคเหนือทั้งหมดตามลำดับ เมื่อพิจารณาถึงสัดส่วนทุนเรือนหุ้นเป็นรายจังหวัดพบว่า จังหวัดเชียงใหม่มีทุนเรือนหุ้นมากที่สุดคือ 221,574,164.66 บาท หรือคิดเป็นร้อยละ 63.28 ของทุนเรือนหุ้นเครดิตยูเนียนในภาคเหนือทั้งหมด รองลงมาได้แก่จังหวัดเชียงรายและจังหวัดลำปางคือ 71,405,198.97 บาท และ 37,794,229.00 บาท หรือคิดเป็นร้อยละ 20.39 และ 10.79 ของทุนเรือนหุ้นเครดิตยูเนียนในภาคเหนือทั้งหมดตามลำดับ ส่วนจังหวัดที่มีสัดส่วนทุนเรือนหุ้นน้อยที่สุดได้แก่จังหวัดตากและจังหวัดแพร่มีจำนวน 105,364.00 และ 1,352,751 บาท หรือคิดเป็นร้อยละ 0.04 และ 0.39 ของทุนเรือนหุ้นเครดิตยูเนียนในภาคเหนือทั้งหมดตามลำดับ เมื่อพิจารณาถึงยอดลูกหนี้เงินกู้แยกเป็นรายจังหวัดพบว่า จังหวัดเชียงใหม่มียอดลูกหนี้เงินกู้มากที่สุดคือ 317,175,545.20 บาท หรือคิดเป็นร้อยละ 59.83 ของยอดลูกหนี้เครดิตยูเนียนในภาคเหนือทั้งหมด รองลงมาได้แก่จังหวัดเชียงรายและจังหวัดลำปางคือ 121,046,318.25 บาท และ 58,309,490.25 บาท หรือคิดเป็นร้อยละ 22.84 และ 11.00 ของยอดลูกหนี้เครดิตยูเนียนในภาคเหนือทั้งหมดตามลำดับ ส่วนจังหวัดที่มียอดลูกหนี้เครดิตยูเนียนในภาคเหนือน้อยที่สุดได้แก่จังหวัดตากมีจำนวน 149,955.00 บาท หรือคิดเป็นร้อยละ 0.03 ของยอดลูกหนี้เครดิตยูเนียนในภาคเหนือทั้งหมดตามลำดับ และเมื่อพิจารณาถึงปริมาณเงินรับฝากเมื่อแยกเป็นรายจังหวัดพบว่า จังหวัดเชียงใหม่มีปริมาณเงินรับฝากมากที่สุดคือ 121,509,521.35 บาท หรือคิดเป็นร้อยละ 66.90 ของปริมาณเงินฝากเครดิตยูเนียนในภาคเหนือทั้งหมด รองลงมาได้แก่จังหวัดเชียงรายและจังหวัดลำปางคือ 37,923,909.25 บาท และ 19,855,332.75 บาท หรือคิดเป็นร้อยละ 20.88 และ 10.93 ของปริมาณเงินฝากเครดิตยูเนียนในภาคเหนือทั้งหมดตามลำดับ ส่วนจังหวัดจังหวัดตากและจังหวัดอุดรธานียังไม่มีกรรับฝากเงิน (ตารางที่ 40)

รูปที่ 3 เปรียบเทียบจำนวนสหกรณ์และกลุ่มเครดิตยูเนียนในภาคเหนือ ปี พ.ศ. 2544

รูปที่ 4 เปรียบเทียบผลการดำเนินงานสหกรณ์และกลุ่มเครดิตยูเนียนในภาคเหนือ ปี พ.ศ. 2544

ภาคผนวก ข.

แบบสอบถาม

หมายเลขแบบสอบถาม.....

แบบสอบถามเกี่ยวกับสหกรณ์เครดิตยูเนียน

1. ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์..... อายุ.....ปี การศึกษา.....
บ้านเลขที่..... หมู่ที่..... บ้าน.....ตำบล.....
อำเภอ..... จังหวัด.....
2. จำนวนสมาชิกในครอบครัว.....คน แยกเป็นดังนี้

คนที่	เพศ	สถานะใน ครอบครัว	อายุ	การศึกษา	อาชีพหลัก	รายได้(บาท/ปี)
1						
2						
3						
4						
5						
6						
7						
8						
9						
10						
11						
12						

3. รายได้รวมของครอบครัว..... บาท/ปี
- 3.1 จากอาชีพหลัก บาท/ปี
- 3.2 จากอาชีพรอง บาท/ปี
- 3.3 แหล่งอื่นๆ บาท/ปี

4. ค่าใช้จ่ายรวมในครอบครัว บาท/ปี แยกเป็น
- 4.1 ค่าอาหาร บาท/ปี หรือ บาท/เดือน
- 4.2 ค่าเสื้อผ้า เครื่องนุ่งห่ม บาท/ปี หรือ บาท/เดือน
- 4.3 ค่ารักษาพยาบาล บาท/ปี
- 4.4 ค่าใช้จ่ายในการศึกษา บาท/ปี
- 4.5 ค่าใช้จ่ายในการประกอบอาชีพหลัก บาท/ปี
- 4.6 ค่าใช้จ่ายในการประกอบอาชีพรอง บาท/ปี
- 4.7 ค่าใช้จ่ายอื่นๆ บาท/ปี

5. ท่านประกอบอาชีพอะไร

- เกษตรกรรม (ระบุ)
- รับราชการ (ระบุ)
- ค้าขาย
- รับจ้างทั่วไป
- อื่นๆ (ระบุ)

6. ครอบครัวยุคของท่านมีที่ดิน แยกเป็นดังนี้

- 6.1 ที่ดินเป็นของตนเอง จำนวน.....ไร่ แยกเป็น
- (1) ที่นา จำนวน.....ไร่
- (2) ที่สวน จำนวน.....ไร่
- (3) ที่ดินใช้ประโยชน์อย่างอื่นจำนวน.....ไร่
- 6.2 ที่ดินเช่าจากผู้อื่น จำนวน.....ไร่ แยกเป็น
- (1) ที่นา จำนวน.....ไร่
- (2) ที่สวน จำนวน.....ไร่
- (4) ที่ดินใช้ประโยชน์อย่างอื่นจำนวน.....ไร่

7. ครอบครัวยุคของท่านเป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตรหรือไม่

เป็น

ไม่เป็น

7.1 หากท่านเป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตรให้ตอบคำถามต่อไปนี้

- (1) ถูยืมเงินจากสหกรณ์ครั้งหลังสุดจำนวน.....บาท/ครั้ง
- (2) ดอกเบี้ย.....บาท/เดือน/ปี
- (3) ถูมาเพื่อทำนา จำนวน.....ไร่
- (4) ถูมาเพื่อทำสวน จำนวน.....ไร่
- (5) ถูมาเพื่อ.....จำนวน.....บาท
- (6) ท่านคิดว่าเงินกู้จากสหกรณ์เพียงพอหรือไม่
 - เพียงพอ
 - ไม่เพียงพอ

8. ครอบครัวยุคของท่านเป็นสมาชิกของ ธ.ก.ส. หรือไม่

- เป็น ไม่เป็น

8.1 หากท่านเป็นสมาชิก ธ.ก.ส. ให้ตอบคำถามต่อไปนี้

- (1) ถูยืมเงินจาก ธ.ก.ส. ครั้งหลังสุด จำนวน.....บาท/ครั้ง
- (2) ดอกเบี้ย
- (3) ถูมาเพื่อทำนา จำนวน.....ไร่
- (4) ถูมาเพื่อทำสวน จำนวน.....ไร่
- (5) ถูมาเพื่อ.....จำนวน.....บาท
- (6) ท่านคิดว่าเงินกู้จาก ธ.ก.ส. เพียงพอหรือไม่
 - เพียงพอ
 - ไม่เพียงพอ

9. มีคนในครอบครัวยุคของท่านเป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนหรือไม่

- เป็น ไม่เป็น

9.1 หากเป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียน ให้ตอบคำถามต่อไปนี้

- (1) ส่งเงินสะสมเดือนละ.....บาท
- (2) ถูยืมเงินจากสหกรณ์เครดิตยูเนียนครั้งหลังสุด จำนวน.....บาท/ครั้ง
- (3) ดอกเบี้ย.....บาท/เดือน/ปี

10. ครอบครัวยุคของท่านเป็นสมาชิกกลุ่มอื่นๆ หรือไม่

- ไม่เป็น

- เป็น (ระบุชื่อกลุ่ม).....เป็นสมาชิกมาแล้ว.....ปี

11. ครอบครัวของท่านมีบัญชีเงินฝากธนาคารหรือไม่
- ไม่มี
- มี (ระบุชื่อธนาคาร)
- ฝากเงินในธนาคารดังกล่าวเฉลี่ย.....บาท/เดือน/ปี
12. มีคนในครอบครัวของท่านได้เข้าร่วมประชุมเตรียมการก่อตั้งเครดิตยูเนียนหรือไม่
- ได้เข้าร่วม ไม่ได้เข้าร่วม
13. มีคนในครอบครัวของท่านทราบว่ามีการก่อตั้งสหกรณ์เครดิตยูเนียนในหมู่บ้านของท่านหรือไม่
- ทราบ ไม่ทราบ
14. มีคนในครอบครัวของท่านทราบหลักการดำเนินงานของสหกรณ์เครดิตยูเนียนหรือไม่
- ทราบ ไม่ทราบ
15. ถ้าหากท่านทราบว่าสหกรณ์เครดิตยูเนียนมีผลดีต่อการพัฒนาอาชีพ และด้านอื่นๆ ท่านจะเข้าร่วมเป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนหรือไม่
- เข้าร่วมเป็นสมาชิก ไม่เข้าเป็นสมาชิก
16. ท่านมีความไว้วางใจประธานหรือคณะกรรมการบริหารสหกรณ์เครดิตยูเนียน ไร่หรือไม่
- ไร่ ไม่ไร่
17. ท่านทราบหรือไม่ว่า หน่วยงานที่รับผิดชอบและติดตามดูแลการดำเนินงานของสหกรณ์เครดิตยูเนียนคือชุมนุมสหกรณ์เครดิตยูเนียนแห่งประเทศไทย
- ทราบ ไม่ทราบ
18. การที่ท่านเข้าร่วมเป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียน ท่านกลัวว่าเงินจะสูญหายหรือไม่
- กลัว ไม่กลัว
19. การกู้เงินจากสหกรณ์เครดิตยูเนียน ท่านกู้ยืมเงินได้น้อยกว่าการกู้จากแหล่งอื่น ไร่หรือไม่
- ไร่ ไม่ไร่
20. ท่านคิดว่าการก่อตั้งสหกรณ์เครดิตยูเนียนในหมู่บ้านของท่านมีการประชาสัมพันธ์อย่างทั่วถึงแล้วไร่หรือไม่
- ไร่ ไม่ไร่

21. ท่านทราบหรือไม่ว่าสหกรณ์เครดิตยูเนียนได้มีการประกันเงินกู้ให้แก่สมาชิก โดยหากสมาชิกเสียชีวิต สมาชิกไม่ต้องชำระหนี้สินที่มีอยู่กับสหกรณ์
- ทราบ ไม่ทราบ
22. ท่านทราบหรือไม่ว่าสหกรณ์เครดิตยูเนียนมีการจัดสวัสดิการเพื่อช่วยเหลือเพื่อนสมาชิก
- ทราบ ไม่ทราบ
23. ท่านคิดว่าสหกรณ์เครดิตยูเนียนเป็นสถาบันการเงินของชุมชน และเป็นนิติบุคคลที่ดำเนินงานถูกต้องตามกฎหมาย ใช่หรือไม่
- ใช่ ไม่ใช่
24. ท่านทราบหรือไม่ว่าการทำบัญชีของสหกรณ์เครดิตยูเนียนเป็นรูปแบบสากลที่ได้รับการยอมรับ และตรวจสอบจากกรมตรวจบัญชีสหกรณ์
- ทราบ ไม่ทราบ
25. สหกรณ์เครดิตยูเนียนเป็นกองทุนของชุมชนที่มีความเหมาะสม และสมควรที่จะมีการจัดตั้งขึ้นในหมู่บ้านของท่าน ใช่หรือไม่
- ใช่ ไม่ใช่
26. ท่านได้ให้การยอมรับในการดำเนินงานและการบริหารงานของสหกรณ์เครดิตยูเนียนที่จัดตั้งในหมู่บ้านของท่านหรือไม่
- ขอมรับ ไม่ขอมรับ
27. ท่านได้ให้การยอมรับสหกรณ์เครดิตยูเนียนที่ได้จัดตั้งขึ้นในหมู่บ้านของท่านหรือไม่
- ขอมรับ ไม่ขอมรับ
28. เมื่อท่านประสบปัญหาด้านการเงิน ท่านได้เลือกใช้บริการเงินกู้จากแหล่งใดมากที่สุด (เลือกตอบเพียง 1 ข้อ)
- กู้ยืมจากธนาคาร
- กู้ยืมจากสหกรณ์การเกษตร
- กู้ยืมจากสหกรณ์เครดิตยูเนียน
- อื่นๆ โปรดระบุ

29. ท่านเข้าร่วมเป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียน เนื่องจาก (ให้เลือกตอบ 1 ข้อ)

- เป็นเพราะความเกรงใจ
- เป็นด้วยความสมัครใจ
- ผู้นำในหมู่บ้านชักชวน
- คณะกรรมการสหกรณ์ให้คำแนะนำและชักชวน
- อื่นๆ โปรดระบุ

30. สำหรับท่านที่เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียน ตอบข้อนี้ (ถ้าไม่ได้เป็นสมาชิกให้ตอบข้อต่อไป)

ก. สาเหตุที่ท่านเป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียน เพราะ (ตอบเรียงลำดับสาเหตุที่สำคัญ)

- 1.....
-
- 2.....
-
- 3.....
-
- 4.....
-
- 5.....
-

ข. ท่านคิดว่าสหกรณ์เครดิตยูเนียนของท่านมีปัญหาอะไรบ้าง

- 1.....
-
- 2.....
-
- 3.....
-
- 4.....
-

31. สาเหตุที่ท่านไม่เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียน เพราะ (ตอบเรียงลำดับสาเหตุสำคัญ)

1.....

.....

2.....

.....

3.....

.....

4.....

.....

5.....

.....

32. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับสหกรณ์เครดิตยูเนียนในหมู่บ้านของท่าน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ค.

ประวัติผู้วิจัย

ประวัติผู้วิจัย

- ชื่อ-สกุล : นายกวินทร์ วิชาลัย
- วันเดือนปีเกิด : 15 พฤศจิกายน 2518
- สถานที่เกิด : จังหวัดเชียงราย
- ประวัติการศึกษา :
- สำเร็จการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาที่โรงเรียนสามัคคีวิทยาคม จังหวัดเชียงราย เมื่อปี พ.ศ. 2537
 - สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาการบริหารงาน ทรัพยากรมนุษย์ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยพายัพ เมื่อปี พ.ศ. 2541
- ประสบการณ์ในด้านการวิจัย :
- ผู้ร่วมวิจัยในโครงการวิจัยเรื่อง “ การพัฒนากลุ่มออมทรัพย์เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในพื้นที่โครงการหลวง”
 - ผู้ช่วยนักวิจัยในโครงการวิจัยเรื่อง “การศึกษาผลตอบแทนทางเศรษฐกิจของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวขาวดอกมะลิ 105 เปรียบเทียบกับข้าวพันธุ์อื่น”
 - ผู้ช่วยนักวิจัยในโครงการวิจัยเรื่อง “การพัฒนากลุ่มสะสมทุนเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนในเขตพื้นที่ภาคเหนือตอนบน”